NURHAK'TAN KIZILDERE'YE **12 MART** EYLEMCİLERİ ANLATIYOR dizimizin **2. Bölümü** YAKINDA Aydınlık'TA

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMA 11 NİSAN 1980
10 LİRA

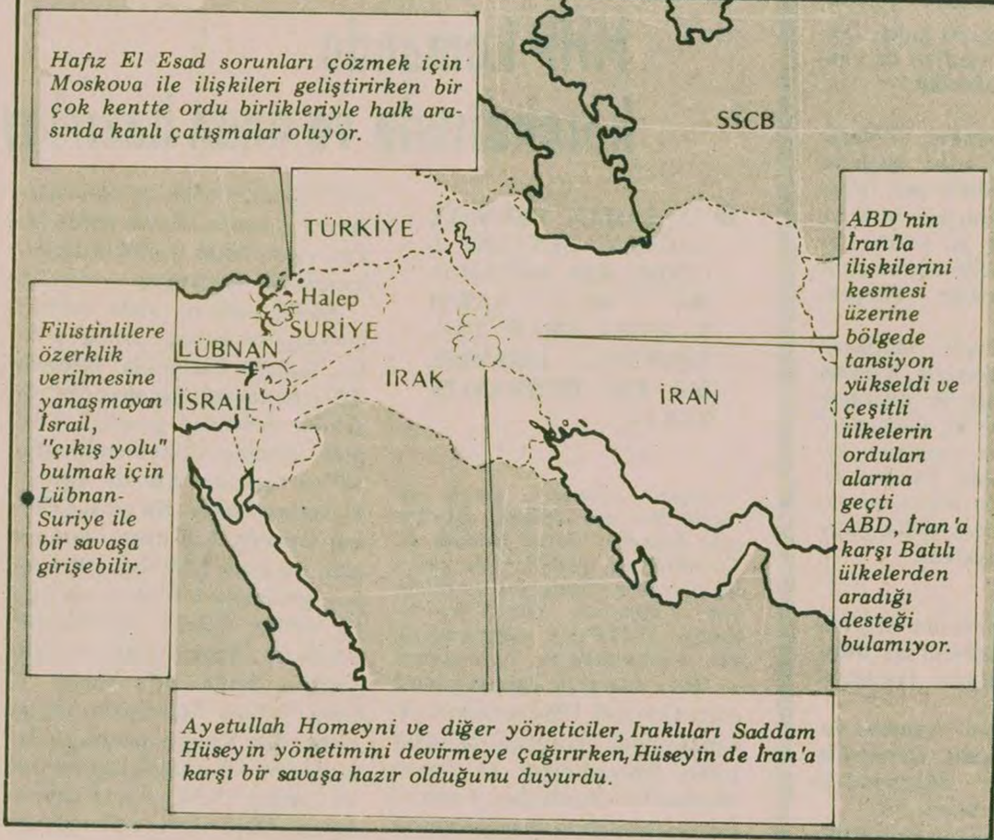
ESKİ THKO'LULAR ANLATIYOR

"Önderlerin tek düşünceleri eylemdi"

8. sayfada

İran-Irak gerginliğinin şiddetlenmesi ve İsrail'in Suriye ve Lübnan'a saldırılarını artırması gündemde

- İsrail birlikleri Lübnan sınırını aşarak bölgeye yerleşmeye başladı
- İran-Irak gerginliği Irak'ın topçu ateşi açması sonucu çatışmaya dönüştü



Ortadoğuda savaş bulutları!

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD'nin İran'a karşı uygulamaya koyduğu baskı ve müdahale siyaseti, İran'la Irak arasında başlayan çatışma ve Güney Lübnan'da ilerlemeye başlayan İsrail kuvvetleri Ortadoğu'da sıcak savaş ihtimalini gündeme getirmiştir.

Önümüzdeki günlerde durumun daha da gerginleşeceği "Mısır İsrail ve ABD arasında yürütülen özerklik görüşmelerinin sonuçlanma tarihi olan 26 Mayıs'a kadar bölgenin sıcak savaşa dönüşecek her türlü provokasyona ve kargaşaya açık bir hale geleceği çeşitli çevreler tarafından belirtilmektedir.

İRAN-IRAK ÇATIŞMASI

İran-Irak arasındaki gerginlik Irak kuvvetlerinin, topçu ateşi açmasıyla çatışmaya dönüştü. İran Irak'ın top ve tanklarla giriştiği saldırıya top ateşiyle cevap verdi. İran helikopterleri de Irak kuvvetleri üstünde uçtular. Çatışma sonunda 15 İranlı yaralandı. Haberi veren BBC muhabiri çatışmanın kısa süre içinde genişlemesi olanağının büyük olmadığını bununla birlikte İran'da Irak aleyhtarı havanın güçlü olduğunu bildirdi. İran basınının Irak'a ateş püskürdüğünü haber verdi.

İSRAİL-LÜBNAN SINIR OLAYI BÜYÜYOR

Lübnan sınırını aşarak Güney Lübnan topraklarına giren İsrail birlikleri bölgeye yerleşmeye başladı:

Tanklarla da desteklenen İsrail askerlerinin uzun süre çekilmeyeceği ileri sürüldü. Birleşmiş Milletler sözcüsü İsrail kuvvetlerinin Birleşmiş Milletler kontrolü altında bulunan bölgelere girmesini şiddetle kınadı. Sözcü İsrail askerleri ile Hıristiyan milislerin Lübnanlı sivilleri gözaltına alarak sorguya çektiklerini bildirdi.

(Devamı sayfa 7 sü. 2'de)



İstanbul Valisi Ayaz gazetemizi ziyaret etti

İstanbul Valisi Nevzat Ayaz, dün gazetemizi ziyaret ederek, gazetemiz yöneticileriyle görüştü ve ikinci kuruluş yıldönümüzü kutladı.

Vali Nevzat Ayaz, gazetemiz yöneticileriyle bir süre görüştükten sonra gazetemizin yazıişleri ve teknik servislerdeki bölümlerini gezerek çalışmalarımız hakkında bilgi aldı.

Resimde İstanbul Valisi Nevzat Ayaz, gazetemizi ziyareti sırasnda Genel Yayın Yönetmenimiz Oral Çalışlar, Yazıişleri Müdürlerimiz Aydoğan Büyüközden ve Mehmet Ataberk ile gazeteyi dolaşırken görülüyor

TEP davası karar safhasında

TEP: "Silahların seyredildiği bir ülkede düşünce ve yazı suçlanamaz"

ANKARA (ÖZEL)

CUMHURİYET Başsavcılığınca Türkiye Emekçi Partisinin kapatılması istemiyle açılan davada dün TEP Başkanı Mihri Belli ve partinin avukatları savunmaları yaptılar.

Avukat Turgut Kazan "Silahların ve silahların siyasal merkezlerinin seyredildiği bir ülkede düşünce ve yazının suçlanamayacağını" söyledi. Savunma avukatı Kazan,

(Devamı sa. 7. sü 4'de)

Bilgiç, AP'lilerden bile oy alamadı

- Bilgiç'in en başından beri ısrarlı diretmesi sonucu aday olarak ortaya çıkmasının kabul edildiği bildirildi.
- Bundan sonra AP ve CHP'nin ortak aday çıkartabileceği belirtiliyor.
- CHP'deki muhalefet grupları AP ve CHP yönetimlerinin bir bağımsız aday göstermesi halinde, bunun karşısına bir CHP'li aday çıkarmayı kararlaştırdılar.

Yazısı 7. sayfamızda

Demirel, MHP'lilere silah dağıtılmasını "anarşiye karşı önlem" olarak niteledi

İçişleri Bakanı, MHP'lilere silah ruhsatı dağıtıldığını itiraf etti

ANKARA (AA)

İÇİŞLERİ Bakanı Mustafa Gülcügil, MHP'lilere silah dağıtılması için Bakanlığının genelge yayınladığı yolundaki haberimizi doğruladı.

Gülcügil, Bakanlar Kurulu toplantısına girerken bir gazetecinin, "MHP'lilere silah dağıtılması için Bakanlığınızın genelge yayınladığı yolundaki haberler doğru mu?" sorusuna şu cevabı verdi:

"Evet, aralık ayında böyle bir genelge yayınlanmıştı. O zamanlar biliyorsunuz, anarşistler MHP yöneticilerine yö-

(Devamı sa. 7. sü 3'de)

- Bölgedeki görüşmeler üzerine parlamentoda çeşitli partilerin sözcüleri görüşlerini açıkladı

Parlamenterler: "Türkiye'nin dikkatli ve temkinli olması gerekir"

ANKARA (ÖZEL)

ABD-İran ilişkilerinin yeniden bir sıcak savaş eşiğine gelmesi, bu arada İran-Irak sınır çatışmalarının giderek yeni boyutlar kazanması Türkiye Parlamentosunda da kaygıyla izleniyor.

AA'nın konuya ilişkin sorularını cevaplayan parlamenterler Ortadoğu'daki durumdan endişe duyduklarını belirtirlerken, Türkiye'nin de böyle bir durumda ihtiyatı elden bırakmaması gerektiğini bildirdiler.

TOKER'İN SÖZLERİ

Kontenjan Senatörü Metin Toker, gelişmenin üç ihtimali akla getirdiğini. bunlardan birinin de Üçüncü Dünya Savaşı olduğunu söyleyerek şöyle konuştu:

"ABD'nin yeni kararı ile bir tırmanış daha başlamıştır. Bunun ne getireceğini ve Amerika'nın

(Devamı sa. 7. sü 5'de)

İŞÇİ HAKLARINA SAVAŞ AÇAN HÜKÜMETE KARŞI

Türk-İş İcra Kurulları direniş kararı aldı

- Türk-İş Yönetim Kurulu uyarı direnişini görüşmeye başladı.
- İcra Kurulları toplantısında direniş konusunda görüş birliğine varıldı.

ANKARA (ÖZEL)

TÜRK-İş Yönetim Kurulu, İcra Kurulları toplantısında alınan uyarı direnişi kararını tartışmak üzere dün Ankara'da toplantılarına başladı.

Genel Başkan İbrahim Denizcier, Yönetim Kurulu toplantısını açarken yaptığı konuşmada, sorunları bir kez daha hükümete ileteceklerini ve bir takvim çerçevesinde çözüm isteyeceklerini söyledi.

Denizcier şöyle dedi:

"Ülkenin ve çalışanların çıkarlarına ilişkin dünkü toplantıda alınan tavsiye kararlarını değerlendirip hükümete ve kamuoyuna açıklayacağız. Parlamentoda sorunlar askıya alınmıştır. Bir an önce Cumhurbaşkanı seçilmeli ve bu sorunlar ele alınmalıdır.

(Devamı sayfa 7 sü. 1'de)



Hamitbey'de sağlam kalan ev yok gibi. Sular yalak, yorgan, mazot bidonu, gübre, saman ne bulduysa, önüne katıp Akdeniz'e indirdi.

Adana'da Sel 10 yıllık emeği götürdü

- "Helikopterden yüzbaşı bağırıyor 'Sel suları, içmeyin' diye. İçmeyip de ne yapacaksın?"

ÇETİN DEMİRKAYA VE FARUK PULAT'IN YAZISI

YAZISI 7. SAYFADA



İşte köylülerin "Hilton Oteli" dedikleri Hamitbey'deki tek barınak. Eskiden zibillik olarak kullanılan bu yer şimdi onlarca insanı barındırıyor.

Tunceli'de sel büyük hasara yol açtı: 3 yurttaş öldü

TUNCELİ (ÖZEL)

Şiddetli yağışlar ve karların erimeye başlaması yüzünden Munzur Nehri ve Pülümür Çayında su seviyesi yükseldi ve meydana gelen seller Tunceli'de büyük çapta hasara yol açtı. Sel sularına kapılan 3 yurttaş hayatını kaybetti ve yağışlarla birlikte başlayan şiddetli fırtına birçok evin çatısının uçmasına ve

(Devamı say. 7 sü. 9'da)

İstanbul'da iki kişi öldürüldü

HABER MERKEZİ

Eyüp Yıldırım Mahallesi Savaş Caddesi Rıza Nur Sokakta yürürken silahlı iki kişinin saldırısına uğrayan 21 yaşındaki Mustafa Yiğit adlı trikotaj makinesi tamircisi ağır yaralandı. Yaralı hastaneye kaldırılırken yolda öldü.

Beşiktaş Spor Caddesinde kimlikleri belirle-

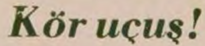
(Devamı sa. 7 sü. 8'de

Eski gençlik liderleri tartışıyor

Anarşi 1960'ların gençlik mücadelesine bağlanabilir mi?

- SENCER GÜNEŞSOY
- NECMİ DEMİR
- CELAL DOĞAN'IN GÖRÜŞLERİ

Bugün 2. sayfamızda



Aydınlıkta

SINA CILADIR

Kör uçuş!

Siz istediğiniz kadar, "Anarşinin panzehiri özgürlüktür" deyin, bu doğrultuda yazın-çizin, dilinizde tüy bitsin, bıyık altından gülüyor adamlar:

–Kih kih kih!.. Bunlar komünist numaralarıdır, akılları sıra bizi tongaya bastıracaklar, böylece komünizm propagandasının dizginlerini koyverecekler, sonra gel keyfim gel!..

Hiç bir bilimsel temele, hiç bir tarihi deneye ayak basmayan bu sorumsuz tutum, Türkçesi dangalaklık, anarşinin gitgide alevlenmesine yol açıyor ve açacaktır da. Çünkü özgürlük düşmanlığı ile anarşi arasında sıkı bağlar vardır. Anarşi, toplumsal bir olgudur, bu olguyu yaratan ve besleyen baskı ortamıdır; demokratik hak ve özgürlüklerin üzerine şal atılan bir toplumda, anarşi daima var olur ve dahası giderek güçlenir. Denilebilir ki baskı ortamı ile anarşi, birbirine karşıtmış gibi görünmesine rağmen, aslında birbirini tamamlar, birbirinden beslenir ve güç alır...

Şu kadar yıllık Başbakanlığı sırasında Sayın Demirel bunu hiç bir zaman göremedi. Kuşkusuz bu, sadece Sayın Demirel'in kafa kapasitesiyle ilgili bir sorun değildir, daha çok, Demirel ve benzeri politikacıların temsil ettikleri sınıfların tarihi miyopluğu ile ilgili bir sorundur.

Bizim gibi geri kalmış ülkelerin emekçileri, çifte sömürü altındadır, bir yandan yabancı sermaye tarafından, öte yandan da egemen sınıflar tarafından haince sömürülür. Egemen sınıfların genel eğilimi, çifte sömürüden mümkün olduğu kadar fazla pay almaktır. Bu yüzden kitlelerin hak ve özgürlük istemleri, egemen sınıflar için hoş istemler değildir. Egemen sınıflar, bu istemleri, daha çok baskı yoluyla alt etme yollarını ararlar. Yani, bizim gibi ülkelerde gelenek haline gelen baskıcı politikanın bir ekonomik temeli vardır. Demirel tipi politikacıların bu temeli yadsımaları kuşkusuz mümkün değildir. Yadsıdıkları takdirde, birer egemen sınıf politikacısı olarak işlevlerini yitirirler. Ama, Demirel tipi politikacılar, bir başka doğrultuda yürüdükleri takdirde de işlevlerini yitirebilirler. Bu yol, baskıcı politikanın iyice yoğunlaştırılması, baskının katılaştırılması yoludur. Sayın Demirel, 12 Mart öncesi böyle bir yola kanalize olmuş ve bir egemen sınıf politikacısı olarak bir süre işlevsiz kalmıştı. Bu, kaçınılmaz bir gelişmeydi. Çünkü, 12 Mart, tüm egemen sınıfların değil, egemen sınıfların belirli bir kesiminin; en bağnaz, en gerici ve en yırtıcı kesiminin bir ürünüydü.

Sayın Demirel bugün 12 Mart'tan yakınmaktadır ama, 12 Mart'ı hazırlayan faktörler içinde kendi baskıcı politikasının önemli bir rol oynadığını görememektedir.

Şimdi de göremiyor. Göremediği içindir ki, biraz da sınıfsal dürtüsünün etkisiyle, anarşist avlayacağım diye halk kitlelerinin cebine biraz daha elini daldırıyor, özgürlükleri biraz daha kısıtlama yoluna gidiyor... Bana kalırsa bu gidiş, Demirel'in temsil ettiği sınıfları da yıpratacak bir kavşağa doğrudur.

Ne demektir bu?

Bu demektir ki, Demirel, 12 Mart'ta kendisini safdışı eden güçlerle halen el ele yürüdüğünün pek bilincinde değildir. Bu yüzden MHP'yi arkalamaktadır. Gene bu yüzden, anarşist eylemleri bahane ederek halk kitlelerine saldırmaktadır.. Gerçekte bir kör uçuştur bu!

Demirel'in bu bilinçsiz politikası, faşist darbe özlemcileriyle iç-savaş kışkırtıcıları için eşsiz bir malzeme olmaktadır. Besbellidir ki, anarşi kendiliğinden tırmanmaz, anarşiyi tırmandıran koşullar vardır. Demirel, işte bu koşulları yanlış teşhis etmektedir. Baskıyla ortalığın güllük-gülüstanlık olacağını sanmaktadır.

Peki oluyor mu?

Düşünceye ve örgütlenme özgürlüğüne yasaklar getirmekle anarşi önlenebiliyor mu? Bunalımın faturasını halka uzatmakla?..

Hayat buna, "hayır" yanıtını veriyor. Her şey bir yana, Demirel'in dört aylık iktidarı dönemindeki anarşi bilançosu ortadadır!

Bana kalırsa, Demirel ve partisi, tarihin minderine son zarlarını sallamaktadır! Bu, gerek Demirel ve partisinin, gerekse Parlamentoda temsil edilen diğer seçim partilerinin Türkiye üzerine oynadıkları son kumardır. Kitleler, özellikle son genel seçimlerden bu yana, politik kumarbazlardan bıkmıştır. Öyle sanıyorum, –eğer ulaşılabilirse– 1981 seçimleri AP'den CHP'ye ve MSP'ye kadar bütün seçim partileri için sürprizlerle dolu olacaktır. MHP ve "TKP" ile diğer maceracı kümelenmelere gelince, onların kitlelere verecek çok daha yüklü hesapları vardır!..

HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

Sık sık görülen hastalıklar

Kışın şiddetli günlerini geride bırakırken, mevsim değişmesi çeşitli hastalıklar için uygun bir zemin yaratmakta. Ülkenin yaşadığı zor günlerin halkın üzerinde yarattığı tedirginlik, sıkıntı, yaşam zorluklarının getirdiği ruhi baskılar (stress) vücut direncini düşürerek hastalık oluşumuna yardımcı olduğunu da gözönünde tutmak gerekir.

Bu mevsimde sık sık görülen hastalıkları kısaca şöyle özetleyebiliriz.

Nezle

Üst solunum yollarının (Ağız boşluğu, burun, boğaz, gırtlak) virüs kimyasal maddeler, allerjik etkenler (Çiçek tozları, toz vs.) ile iltihaplanmasıdır. 2-3 günlük bir kuluçka devresini takiben burun tıkanıklığı ve sonra burun akması, hapşırma, boğazda gıcıklanma hissi, ses kısıklığı gibi belirtilerle kendini belli eder. Nezleye yol açan virüs türlerinin çok çeşitli oluşu nedeniyle maalesef tümüne etkin bir aşı geliştirilmemiştir. Diğer taraftan nezleyi tam tedavi edecek bir ilaç da şimdilik yoktur. Nezle "İlaç alınırsa 1 hafta, alınmazsa 7 günde geçer" sözü hâlâ geçerliliğini korumaktadır.

Grip(Influenza)

A, B, C tipi myxovirus adlı verilen virüs türü mikroorganizmalarla oluşur. Klinik belirtileri nezleyi andırmakla beraber ondan biraz daha ağır seyreden bir üst solunum yolu iltihabıdır. Grip adı Galya (İlkçağda, bugünkü Fransa'nın bulunduğu bölgeye verilen isim) dilinde yakalamak, kavramak demek olan gripan kelimesinden türemiştir. Zaman zaman büyük salgınlar (Epidemi) yaratmış ve hatta öldürücü sonuçlar doğurabilen bir hastalıktır. Avrupa'da 1957'de Asya gribi, 1970'lerde Hongkong gribi gibi isimler altında binlerce kişiyi yatağa düşürmüştür. Kitaplar 1970'lerdeki salgında Avrupa'da yüzlerce kişinin öldüğünü yazar. Bilhassa bebekler, küçük çocuklar, yaşlılar ve hamileler (doğacak bebekler üzerinde gelişme bozukluğu yaratabileceğinden) için tehlikeli sonuçlar doğurabilir. Bunun dışında kendisi normal koşullarda pek korkulacak bir hastalık değildir. Ancak yaratacağı komplikasyonlar (bir hastalığa bağlı olarak ortaya çıkan diğer hastalıklar) yönünden önem taşır. Zatüre (pnömori), orta kulak iltihabı (otitis media), beyin iltihabı (Encephalitis) sinir iltihabı (Polyheuritis), bronşit gibi hastalıklar yukarıdaki sözü edilen kişilerde grip zemininde ortaya çıkabilecek ciddi rahatsızlıklardır. Gribe karşı aşı olmakla beraber virüslerin türü değişik olabileceği için hastalığı tam anlamıyla önleyecek bir aşı tipi henüz geliştirilememiştir. Ancak salgınlarda, astma, kronik bronşit gibi sürekli solunum yolu hastalığı çekenlerde, kalp kapaklarından rahatsız olanlarda, sürekli (kronik) böbrek hastalığı çekenlerde (kronik nefrit gibi) ve şeker hastalığı bulunan kişilerde aşı bir önlem olarak tavsiye edilir. (The Practitioner Aylık Tıbbi Dergi' Aralık 1979 sayfa 763. Londra)

Bronşit

Birtakım mıkroplarla akciğere inen ve akciğerdeki hava yollarının (bronş) iltihaplanmasıdır. Bu iltihapların sık sık tekrarlanması ve hava kirliliği, sigara, soğuk hava gibi etkenlerin de yardımıyla bronş kronik bir hal alır. Hasta en ufak bir etkilenme ile tekrar rahatsızlanır, sürekli balgam çıkarır, zaman zaman nefes darlığı çeker. Uzun yıllar devam eden kronik bronşitler akciğerlerin havalanma yeteneğini düşürür, akciğerlerde hava kesecikleri oluşur (Anfizem) ve sonunda da solunum ve kalp yetmezlikleri görülür. Bu durum halk sağlığı açısından büyük bir önem taşır. Kronik obstruktif (tıkayıcı) akciğer hastalıkları (KOAH) adıyla anılan bu hastalıktan bilhassa 50 yaştan sonraki büyük bir toplum kesimi etkilenmektedir.

Zaturre (Pnomonia)

Genellikle bakteri denilen mikroplarla veya virüs adı verdiğimiz çok küçük mikroorganizmaların akciğer dokusunda oluşturduğu iltihaptır. Kışın bilhassa bebeklerde, küçük çocuklarda boğmacadan sonra görülebildiği gibi hiç bir hastalığa bağlı olmaksızın da ortaya çıkar. Beslenmesi bozuk kişilerde, vücut direnci düşük kimselerde ve yaşlılarda bu hastalığa en çok çocuklar kadan yakalanma şansına sahiptir. Yüksek ateş, öksürük, balgam çıkarma ve göğüs ağrısı en önemli belirtileridir. Tedavisinde antibiyotikler ve yatak istirahati ön sırayı alır.

NOT: Köşemiz, Aydınlık okuyucularının eleştiri ve görüşlerine her zaman açıktır. Yer vermemizi istedikleri konular varsa lütfen bildirsinler, köşemiz bu şekilde gelişir, zenginleşir.

Bir de yurt dışındaki okurlardan bir isteğimiz var. Kendi ülkelerindeki halk sağlığı ile ilgili dergi, gazete gibi yayınlardan gönderirlerse çok memnun olacağız.

Eski gençlik liderleri tartışıyor

Anarşi 1960'ların gençlik mücadelesine bağlanabilir mi?

Sencer Güneşsoy 1970 öncesi belli başlı gençlik örgütlerinin üyesi olduğu Türkiye Milli Talebe Federasyonunun eski başkanlarındandır. Kendisi halen AİTİA Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu öğretim üyeliği görevini yürütmektedir.

TMTF eski Başkanı Sencer Güneşsoy

"Anarşinin kökenini MHP komando harekatında ve onun hazırlayıcısı AP'de aramak lazım"

● "O ZAMAN HERŞEYE RAĞMEN GENÇLİK İÇİNDE BİR DAYANIŞMA VARDI. KARŞI KARŞIYA GELİP TARTIŞIRDIK. BİREYSEL BİR KİN, DÜŞMANLIK YOKTU."

–Sayın Güneşsoy, gerek AP Genel Başkanı Demirel, gerekse eski Emniyet Genel Müdürü R. Küçüktiryaki 1960'lardaki gençlik olaylarını anarşi olarak niteliyor. O dönemde gençlik örgütlerinde TMTF'nin yöneticisiydiniz. Bu konuda ne diyorsunuz?

Biraz anarşi ile ilgisi var, bana göre. Örneğin 1966 senesinde Adapazarı'nda kongresi olmuştu bizim federasyonun. O zaman Merkez İcra üyesiydim. Federasyon Başkanlığına aday çıktım. O kongrede, Türkiye'de ilk defa iki otobüs - belgelenmiştir - iki otobüsle Ankara'dan militan sağ gruplar getirildi. TMTF yapısı itibarıyla federe bir kuruluştu. Gerçekten demokratik, o zamanın ölçülerine göre demokratik bir kuruluştu. O genel kurula iki otobüs adam geldi. O günün gazetelerine bakarsak, Kasım 66 gazetelerine; 15 ağır yaralı, birçok hafif yaralı, bir baskın olayı karşımıza çıkıyor. Olayın perde arkası vardı, fakat özellikle düzenleyicisi AP iktidarıydı.

65-66 yıllarına kadar AP'nin herhangi bir sokak etkinliği yoktu Gençlik Kollarıyla. Gençlik AP'li olmaktan kaçınıyordu, özellikle üniversite gençliği. Yani onu kendine yakıştıramıyordu. AP'nin gençler için bir esprisi, bir havası yoktu. Şu anda CHP'nin Gençlik Kollarının durumu gibi. Bu arada MHP Gençlik Kolları güçlenmeye başladı, aslında bu AP'nin içinden doğmuş bir hareketti. Örneğin Gökhan Evliyaoğlu, Sonra AP Ankara İl Gençlik Kolu Başkanı bir Cengiz vardı, Sarı Cengiz derdik, kafatasçılığın AP içindeki başlarındandı. Ve bunlar 63-64 yılında sanıyorum, AP'den ekarte edilmişlerdi. Dışarıda örgütlenme faaliyeti yürütüyorlardı. "Milliyetçiyim, fakat AP'li de değilim, komünizme de karşıyım" falan diyerek örgütleniyorlardı. Ancak AP bunu desteklemiştir.

Bizim kongreye iki otobüs adam geldi, 10 dakika sonra kan gövdeyi götürdü. Burada basının da hataları oldu. Gazetelerde bir tavır başladı, sansasyon yaratmak için; "Komandolar falan yeri bastı", "Şöyle yaptı, böyle yaptı" diye. Üç- beş kişi saldırıyordu, biz bu olayları yaşıyorduk veya üç beş kişi dayak yiyordu. Kah bunlara karşı öbür tarafı korumaya kah bir olay varmış gibi, bir propagandaya giriştiler. Bu, komando sempatisi yarattı. Bir reklam oldu.

Öğrenci kongrelerinde kavgalar, dövüşler oluyordu ama, insan öldürme, hatta silah taşıma gibi bir olay görmedik. Ancak Faruk Sükan Türkiye'deki bu olayların yaratıcısıdır. Öğrenciler arasında her zaman polis vardı; Sükan kışkırtıcı ajan soktu. Örneklerini verebilirim. NATO mitingi olduğu sıra, biz Federasyonda oturuyorduk. Fuar kapısında bir bomba patladı. İlk bombalardan birisidir Türkiye'de. Olayı araştırdığımızda ortaya Muzaffer Köklü diye bir kişi çıktı. Bunun İstanbul'dan geldiği ve herhangi bir saldırıya karşı patlayıcı madde hazırladığı söylendi. İkincisi bilirsiniz, "Kızılay'da meydanda kendimi yakacağım" diye bir deklarasyonu vardı ve arkasından "Ben bir kışkırtıcı ajandım" diye tefrika yazdı.

Yine başka bir örnek vereyim. Benden önce Federasyon Başkanlığı yapmış bir arkadaşımız, Yücel Akıncı hakkında bir rapor çok büyük tesadüflerle elimize geçti. Yağda yumurtanın allerji yaptığına kadar etraflı bir rapor. O zaman Yeni İstanbul gazetesinde yayınlanmıştı. (1968). Enteresan bir rapordur. Yücel Akıncı'nın bütün nitelikleri incelenmiştir. Bu raporu kimin hazırladığını da belirlemiştik. Kendisi yalanladı falan, ama geçiştirdi öyle. Yeni İstanbul'un arşivine bakılırsa görülür. Daha birçok kışkırtıcı ajan örnekleri var.

Yine 1968 yılında Devrimciler Güçbirliği diye bir çalışma olmuştu. Çeşitli kuruluşların başkanları katıldı. İstanbul'dan da Dev-Güç'e sanıyorum ajan provokatör Mahir Kaynak katılmıştı.

Bugünkü anarşinin kökenini MHP komando harekatında ve onun hazırlayıcısı AP'de aramak lazım.

İstanbul'da 1968,6. Filo olayları sırasında İTÜ'de Vedat Demircioğlu'nun pencereden atılarak öldürülmesi meselesi var. O da TMTF üyesivdi

–O zamanki gençlik hareketlerinin özellikleri neydi?

O zaman herşeye rağmen gençlik içinde bir dayanışma vardı. Karşı karşıya gelip tartışırdık. Bireysel bir kin, düşmanlık yoktu. Birbirimizi kendi yanımıza çekmeye çalışmışızdır ama demokratik bir anlayışımız vardı, ilişkilerimiz hâlâ da sürebilmektedir. Ama bir kongrede, bir seçimde kıyasıya mücadele de ederdik.

Dönüşüm dergisinin satılması vardır. Bizim büromuz Sakarya Caddesindeydi. Dönüşüm dergisi satılırken, daha çok AP'nin Turancı kesimi, dergiyi sattırmak istemez, alır yırtar vs. Biz Dönüşüm'ü satan arkadaşları korurduk.

–Bu hareketlerin dış mihraklar tarafından kışkırtıldığı şeklindeki iddiaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

– Dış mihraklar konusunda en baş sav bizim Rusya'dan para aldığımızdı. Bir de makbuz yayınlanmıştı gazetelerde. Bizim Federasyonda benden hemen önce bir turizm büromuz vardı. O büroya gelen Rus turistlerin otellere ödenmek üzere transfer ettikleri Merkez Bankasındaki rubleler yüzünden uzun süre Türkiye'de "Rusya'dan para alıyorlar bunlar" dediler. Amaç bu demokratik kurumu yoketmekti. Şunu da söyleyeyim bazı sol gruplar da kendileri büyüyebilmek için bu Federasyonun ortadan kalkması gerektiğine inanıyorlardı. Yıllarca TMTF Rusya'dan para alıyor diye söylendi. Süleyman Beyin anılarında onlar var, hep onları kaynak yapıyor.

Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti eski Yönetim Kurulu Üyesi Celal Doğan

"O zaman silah, sopa, kavga yoktu. Ancak hükümet ciddi tertipler içindeydi"

● "HÜKÜMET AJAN VE PROVOKATÖRLERİ KULLANDI. BUNLARLA ÖĞRENCİLERİ TAHRİK ETMEYE ÇALIŞTI. DEMİREL 1968'LERİ ANARŞİNİN BAŞI OLARAK GÖRÜYORSA BU TERTİP VE TAHRİKLERİ DE KABUL EDİYOR DEMEKTİR."

Celal Doğan İstanbul Hukuk Fakültesini bitirdi. Üniversitede öğrenci iken İstanbul Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti Yönetim Kurulu üyeliği yaptı. Mezun olduktan sonra bir süre avukatlık yapan Doğan, daha sonra CHP'den Gaziantep Milletvekili olarak seçildi. Halen CHP Genel Yönetim Kurulu üyeliği görevini de sürdürüyor.

–1960'larda başlayan ve gelişen öğrenci mücadelelerini Türkiye'de anarşinin başlangıcı olarak değerlendiren görüşler var. Bu görüşleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

–Bir defa şunu söyleyeyim bir tarihi baz vermeyi yanlış görüyorum. Toplumun geldiği nokta önemli.

1968 olayları siyasi amaçlı değildi. Öğrencilerin ekonomik taleplerinden hareket ediliyordu. Mesela yurt sorunu. İstanbul'da o zaman bir tek Site Yurdu vardı, o da ihtiyacı karşılamıyordu.

68'in ilk boykotunda sloganımız "Ne sağ ne sol, boykot" idi.

O zaman silah yoktu, sopa yoktu, kavga yoktu.

Ancak hükümet ciddi tertipler içindeydi. Mesela, öğrenci derneklerinin seçimleri. Demokratik bir seçim olur, öğrenci kitlesi katılır, büyük oy alırız, bakarsınız, bir minibüste yapılan kongrede seçilen yönetim kazanmış sayılır. Ya da o kongrede aslında biz kazandığımız halde, kaybeden kazanmış sayılır.

Hükümet polis-öğrenci çatışmasını öğrenci ile öğrenci çatışmasına dönüştürmek istedi. İşte ondan sonra gruplar çıktı, kamplar kuruldu, sağ-sol çatışması ve nihayet bölücü ve ayrılıkçı hareketler türedi.

Bir de ajan-provokatörler vardı. Bir Muzaffer Köklü olayı. Muzaffer Köklü Samsun yürüyüşüne katılmıştı. O yürüyüşe sopa, taş, silah sokmaya çalıştı. 6. Filo olaylarında kendini Kızılay Meydanında yakacağını ilan etti. Daha sonra ajan olarak hatıralarını yazdı.

Hükümet ajan ve provokatörleri kullandı ve bunlarla öğrencileri tahrik etmeye çalıştı. Demirel, 1968'leri anarşinin başı olarak görüyorsa, bu tertip ve ajan provokatör tahriklerini de kabul ediyor demektir.

–O günlerdeki öğrenci talepleri neydi? Bu mücadelelerde iddia edildiği gibi dış mihrakların tahriki var mıydı?

–Neydi o günlerin talepleri, özerk üniversite, özel okulların devletleştirilmesi, yurt ve diğer öğrenci sorunları. Bunlar demokratik taleplerdi.

Bir ülkedeki hiç bir olay dışarıdan soyutlanamaz. CİA, KGB, daha önceleri Savak. Hepsinin faaliyetleri var. Türkiye'de etkinlikleri olmadığı düşünülemez.

Kültür emperyalizmi, ekonomik ilişkiler, siyasi temaslar, entelejans servisleri arasındaki istihbarat alışverişi, şimdi bazıları subjektif olarak ajanlık yaparlar. Yani niyetleri ve işleri odur. Bazıları ise, niyetleri olmadığı halde objektif olarak yaptıklarıyla sonuç olarak ajanlık yapmış olurlar.

Şunu özellikle belirtelim, öğrenci hareketine sızdırılan tahrikçiler, ajan-provokatörler, harekete damgasını vuramadı ve demokratik niteliğini kaybettiremedi. Çünkü öğrenci hareketi öğrencilerin somut taleplerini kapsamıştır, yer yer dozu kaçmış olabilir, o ayrıca tartışılabilir.

Dış mihraklarca düzenlendiği meselesi, milli petrol, milli kültür bu şiarlar etrafında gelişen bir hareket dış mihraklı olabilir mi? 68 gençlik mücadelesi ABD emperyalizmine karşı mücadelede bir merdiven olmuştur.

Necmi Demir İstanbul İktisat Fakültesinde okurken o zamanki Dev-Genç'in İstanbul Bölge Yürütme Kurulu üyeliği yaptı. 1971'den sonra THKP-C örgütünde yer alan Demir, Elrom'un öldürülmesi olayına karıştığı gerekçesiyle Sıkıyönetim Mahkemesince müebbet hapse mahkum edildi. Daha sonra 1971'deki siyasi çizgilerini hatalı olarak değerlendiren Necmi Demir, maceracı fikirleri eleştirerek Türkiye İşçi Köylü Partisine katıldı. Halen TİKP'nin İstanbul İl yöneticileri arasında yer alıyor.

Necmi Demir:

"Küçüktiryaki bu tutumuyla anarşi mihraklarından birisinin sırtını sıvazlamıştır"

Geçenlerde eski Emniyet Genel Müdürü Rafet Küçüktiryaki Türkiye'de anarşinin 1960'larda başlayan gençlik mücadeleleri ile ortaya çıktığını ileri sürdü. O zamanki Dev-Genç'in yöneticilerinden biri olarak bu iddiayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

–R.Küçüktiryaki'nin açıklaması hâlâ bazı sorumluların 12 Mart kafasını terkedememiş olduklarının açık bir göstergesidir. Küçüktiryaki sadece 1968 gençlik hareketlerine bakışı ile değil, olaylara bir bütün olarak bakışı ile anarşi mihraklarından bir tanesinin sırtını sıvazlamakta ve ülkemizde sürmekte olan kargaşaya hizmet etmektedir.

–O zamanki gençlik mücadelelerinin esas özellikleri sizce nelerdi?

–1960'ların gençlik mücadelesi, gençliğin milli değerlere sahip çıkmasının bir göstergesi, medrese tipi eğitime haklı zeminde karşı çıkmasının bir ürünüdür. Bu nedenledir ki, bu mücadeleleri sırasında gençlik geniş bir kamuoyu desteğini arkasında bulmuştur. Amerikan emperyalizmine ve gerici eğitim düzenine karşı yürütülen bu mücadele bütün hatalarına rağmen ülkemizin gelişmesine, halkımızın uyanışına ve milli duyguların kabarmasına hizmet etmiştir. Küçüktiryaki'nin karalamaya çalışması bu gerçeği değiştirmez.

–Bugünkü durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

–Gençlik bugün de hoşnutsuzdur. Eğitim sistemimizin düzeltilmesini, çağdaş hale getirilmesini istemekte ve milli değerlere sahip çıkmaktadır. Bu zemindeki hareketler haklıdır. Ama anarşi isteyen dış güçler gençliğin bu hoşnutsuzluğunu istismar ederek kargaşa yaratmaya çalışmaktadırlar. Bu hareketlerle gençlik hareketlerini titizlikle ayırmak gerekir. Bu ayırım yapılmadıkça, olaylara doğru teşhis koymakla olaylara doğru ve önleyici müdahaleler yapmak da mümkün değildir. Bu ikisi karıştırıldığı sürece anarşi mihraklarının güç toplamasına hizmet edilmiş olur.

YARIN: Ercan Enç ve Ertöz Vahit Suiçmez

demokrat gözüyle

lütfü oflaz

Erkeksen!

Hani her akşam televizyonda "erkek şöyledir, erkek böyledir" diyen bir jilet reklamı var ya...

İşte o reklamdan esinlenerek bir bekar memurun günlük yaşantısını yansıttık sütunumuza...

. . . . . .

Erkek sabah kalkar traş olur.. Traş olurken jilet ve sabun kullanır.. Ve her traş erkeğe 10 liraya mal olur...

Erkek traştan sonra mütevazi kahvaltı sofrasına oturur... Ve her kahvaltı erkeğe 15 liraya mal olur...

Erkek gazete okur.. Okuduğu her gazete erkeğe 10 liraya mal olur...

Erkek işine gitmek üzere yola koyulur.. İşine gidebilmesi için iki vasıta değiştirmesi zorunludur.. Gidiş-geliş günlük yol masrafı erkeğe 40 liraya mal olur...

Erkek çalışırken 5 adet çay ve 1 paket Bafra sigarası içer.. 5 adet çay ve 1 paket Bafra sigarası erkeğe 35 liraya mal olur...

Erkek günde iki öğün yemek yer.. İki öğün yemek erkeğe 100 liraya mal olur...

Erkek akşam işinden evine dönünce günlük harcadığı paranın hesabını yapmaya koyulur: Traş 10 TL+ kahvaltı 15 TL+ gazete 10 TL+ yol parası 40 TL+ çay, sigara 35 TL+ öğle, akşam yemeği 100 TL= 210 TL...

Erkek günlük masrafı olan 210 lirayı 30 rakamı ile çarpar ve aylık masrafı olan 6300 lirayı bulur...

Şu halde, bekar olan ve mütevazi bir şekilde yaşayan bir erkeğin aylık masrafını karşılayabilmesi için ayda 6300 lira kazanması zorunludur...

Daha bunun içinde ev kirası, elektrik-su-yakıt parası, giyim-kuşam masrafı yoktur.

Üstelik bu erkek bekardır.. Bekar erkek evlenir baba olur! Çoluk-çocuğa karışan erkeğin, bekar erkeğe göre masrafı daha çoktur...

Düşünün ki bu erkek, brüt 5400 lira olan asgari ücret üzerinden maaş alan küçük bir memurdur...

Ve bu erkeğin bütçesinin aylık açığı yaklaşık birkaç bin lirayı bulur.. Eh, o zaman da bu erkek, bütçesini nasıl denkleştireceğini düşünür, durur.. Düşündükçe de derdinden kahrolur...

Velhasıl, ülkemizdeki emekçi erkeklerin durumu budur.

"Dert ile gün başlar, insanın kaçar keyfi... Anladın mı Seyfi?"

Erkeksen, 5400 lira brüt maaşla ev geçindir de görelim Süleyman Demirel Beyefendi?

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												

SOLDAN SAĞA: 1) Örfi idare. 2) Hadise - Büyük bir mücadele sonucunda kazanılan başarı. 3) TERSİ etraf, herkes - Metallerin üstüne kaplanan bir çeşit sır. 4) Bir ünlem - Bir emir - TERSİ içine para konulan küçük torba. 5) İlgi - Birleşmiş Milletler'in kısaltılmış adı. 6) TERSİ su - TERSİ bir işte ustasına yardım eden kimse. 7) Çukur kap - TERSİ denizin çekilme olayı. 8) Keder, üzüntü - Özellikle tatlıların üzerine dökülen şekerli madde.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Nikaragua'nın eski diktatörü. 2) TERSİ yere serilen ve genellikle yünden dokunan kalın yaygı - Maden Teknik Arama Enstitüsünün kısa yazılışı. 3) Gitme anlamında bir emir - Birinci, en üstün anlamında bir sözcük. 4) TERSİ kesirsiz olarak kendinden ve 1'den başka sayıya bölünmeyen sayı. 5) TERSİ aktif. 6) Muhtariyet. 7) Sodyumun simgesi - Bir haber ajansı. 8) Ege Bölgesinin yiğidi - TERSİ güç. 9) Esas, ana - TERSİ bir nota. 10) TERSİ salgın - Üye. 11) TERSİ erkeklere bir hitap şekli. 12) Dolap gözü.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	T	A	İ	K	T	Ü	R	Ü	N	■	A	K
2	İ	L	K	■	İ	M	A	L	A	T	■	O
3	L	A	M	■	T	■	B	■	T	A	S	S
4	İ	B	A	■	O	L	A	N	A	K	■	İ
5	S	O	L	O	■	O	T	E	V	■	A	G
6	T	R	■	T	E	K	■	B	■	U	T	İ
7	İ	A	D	E	■	U	M	A	K	■	E	N
8	N	■	A	L	A	M	E	T	■	A	S	■

TÜRKİYE-YUNANİSTAN-KIBRIS

Türkiye'den ayrılan Amerikalı senatörler Atina'da

■ **Senatörler, Türkiye ve Yunanistan arasındaki görüş ayrılığı nedeniyle Kıbrıs sorununun yakın tarihte çözülmeyeceğini söylüyorlar**

ATİNA/LEFKOŞE
Ankara'daki temaslarından sonra Atina'ya geçen Amerikalı senatörler, Yunanistan Başbakanı Konstantin Karamanlis ile önceki gün bir görüşme yaptılar. Karamanlis ile senatörler, Kıbrıs sorunu ve Ege'deki Türk-Yunan anlaşmazlığı konularını tartıştılar.

Yunan hükümetince yapılan açıklamada, Başbakan Karamanlis'in, Senato Dış İlişkiler Komisyonu üyesi olan senatörlere, çeşitli konulardaki Yunan tavrını, Türk-Yunan anlaşmazlığının Yunanistan ve Amerika'yı karşı karşıya getirdiği sorunları anlatmaya çalıştığı kaydedildi.

Yunanistan Başbakanı ve Savunma Bakanı ile yaptığı görüşmelerden sonra bir açıklama yapan Senatör Joseph Biden, Türkiye ile Yunanistan arasındaki görüşlerin büyük farklılıklar göstermesi nedeniyle, Kıbrıs konusunda yakın tarihte bir çözüme ulaşmanın oldukça zor göründüğünü belirtti.

Biden, Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönmesini sağlamak için bir Amerikan planı olup olmadığı sorusuna, böyle bir şeyden haberi olmadığı şeklinde cevap verdi.

Biden, Yunanistan'ın yakın bir tarihte NATO'nun askeri kanadına döneceğini tahmin etmediğini sözlerine ekledi.

Amerikalı senatörler daha sonra Roma'ya gittiler.

"FEDERE DEVLET"İN TEMSİL YETKİSİ YOK

Oslo'da çalışmalarına başlayan "Uluslararası Parlamentolar Birliği Yürütme Kurulu"nun, "Kıbrıs Türk Federe Meclisi"nin toplantılarda ayrı olarak temsil edilme ve toplantı yerlerine temsilci gönderme isteğini ikiye karşı dokuz oyla reddettiği bildirildi.

Rum Temsilciler Meclisi Başkanı Mihailides'in, birliğin yürütme kuruluna bir mesaj göndererek "KTFD" meclisini toplantılarda ayrı olarak temsil edilmesinin Birleşmiş Milletler kararlarına ters düşeceğini belirttiği bildirildi.

Oslo'dan Lefkoşe'ye gelen haberlere göre Mihailides, aynı mesajda, "Kıbrıs Türk Federe Devleti"nin yasa dışı bir yönetim olduğunu belirterek, bu "devletin" Parlamentolar Birliği'nde temsil edilmesinin, "yasadışı bir yönetimi tanımak anlamına geleceğini" bildirdi.

«Vietnam Başbakanı gerçekleri çarpıtmaya çalışıyor»

BANGKOK

Tayland Dışişleri Bakanlığından yüksek rütbeli bir yetkili, Hindistan'da bulunan Vietnam Başbakanı Pham Van Dong'un, gerçekleri çarpıttığını söyledi.

Yeni Delhi'de bir basın toplantısı sırasında, Pham Van Dong'un Kamboçya'daki direnişin Tayland'ın yardımı olmaksızın varlığını sürdüremeyeceğini iddia etmesi üzerine Tayland'lı yetkili şunları söyledi:

"Vietnam Başbakanının konuşmasının resmi metnini henüz görmedik, ancak basında yer alan haberler doğruysa, Vietnam Başbakanı gerçekleri çarpıtmaya çalışıyor. Vietnam, Kamboçya'daki savaş ve kıtlıktan kaçan insanları bizim geri gönderemeyeceğimiz gerçeğini kabul etmelidir."

Tayland'lı yetkili, Vietnam Başbakanının Tayland ve diğer ASEAN ülkelerine saldırmak için Hindistan'ı kürsü olarak kullanmasını da eleştirdi.

Zimbabve'nin bağımsızlık törenlerine katılabilmek amacıyla İslam Ülkeleri Konferansı ertelendi

RİYAD
Pakistan'ın başkenti İslamabad'da 16 Nisanda yapılması kararlaştırılan İslam Ülkeleri Dışişleri Bakanları Toplantısı 14-21 Mayıs tarihlerine ertelendi.

Açıklamayı yapan İslam Konferansı Genel Sekreteri Habib Shatti, erteleme kararının, üye ülkelere, 19 Nisanda yapılacak olan Zimbabve'nin bağımsızlık törenlerine katılma olanağı sağlamak için alındığını belirtti.

Birçok İslam ülkesi Dışişleri Bakanının 21-29 Nisan tarihlerinde Lagos'ta yapılacak olan Afrika Birliği Örgütü Toplantısına da katılacağı kaydedildi.

Ertelenen İslam Ülkeleri Konferansı 42 üyeli Topluluğun yıllık olağan toplantısıdır. 14-21 Mayıs tarihlerinde yapılacak olan Konferansın gündeminin önemli maddelerinden birinin Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgali olduğu biliniyor.

Bilindiği gibi İslam ülkeleri, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgal etmesi üzerine geçtiğimiz şubat ayında olağanüstü toplanarak Sovyetler Birliği'ni kınamış ve Sovyet askerlerinin Afganistan'dan çekilmesini istemişlerdi.

Ortadoğuda savaş tehlikesinin belirmesi, dünya borsalarını etkilemeye devam ediyor

Dolar hızla düşüyor, altın yükseliyor

NEW YORK (AA)
Ortadoğu'da gerginliğin artmasıyla birlikte ABD doları borsalarda hızla düşmeye başladı.

Bütün önemli Avrupa paraları karşısında düşen doların değer kaybı İsviçre frangı karşısında yüzde 2,5 oldu.

Bankerler borsada satışların tek yönlü olduğunu ve herkesin elindeki dolarları çıkarmaya çalıştığını söylediler.

Borsa simsarları, ABD-İran ilişkilerinin kesilmesi ve rehineler bunalımına yakın bir tarihte çözüm bulunamayacağının anlaşılmasının, doların düşmesine neden olduğunu söylediler.

Bankaların faiz hadlerinin yükselmesi de doları etkileyen bir başka neden olarak gösterilmekte.

Faiz oranlarının zirveye yükselmiş olduğu ve daha fazla artırılması olanağının bulunmadığı belirtildi.

ABD, Karaibler ve Atlantik'te askeri manevralar yapacak

WASHİNGTON (AA)
ABD'nin askeri gücünü göstermek amacıyla, deniz, hava ve kara birliklerinden oluşan 20 bin kişi, 42 savaş gemisi ve yaklaşık 350 uçak, Karaibler ve Atlantik'te üç hafta süren bir manevra yapacak.

Manevra, Karaibler bölgesindeki siyasal huzursuzluklara bağlanmış olmakla birlikte, Küba'daki Sovyet askeri birliği ve Orta Amerika ülkelerindeki karışıklıklara Amerika'nın bir cevabı olarak geçen yıl Başkan Carter'ın emri ile oluşturulan özel hazır kuvvetin denetimi altında yapılacağı belirtildi.



Afgan gerillaları Ruslardan ele geçirdikleri silahlarla, kendi kontrollerindeki dağlık bölgelerde.

Afgan direniş kuvvetleri, 10 Sovyet askerini öldürdü bir helikopteri düşürdü

■ Celalabad-Kabil yolunda direnişçiler iki Rus tankını tahrip etti, 446 makineli tüfeği ele geçirdi

İSLAMABAD
"Hizb-i İslami" örgütü Kunhar Eyaletinin Peech Vadisinde meydana gelen çarpışmalarda 10 Sovyet askerinin öldürüldüğünü ve Babrak Karmel'e bağlı 400 hükümet askerinin tutsak edildiğini ve 446 makinalı tüfek ele geçirildiğini açıkladı.

Direniş örgütlerinden "Hizb-i İslami" ayrıca, Şıgıl Bölgesinde birçok köyü işgalcilerden geri aldıklarını ve buralarda örgütün bayrağının dalgalandığını duyurdu.

"Hizbi Islami" adına yapılan açıklamada, Celalabad-Kabil arasında direniş kuvvetlerinin yoğun saldırısı sonunda iki Sovyet yapısı tankın tahrip edildiği, 13 hükümet askerinin esir alındığı ve Sovyet yapısı 10 silahın ele geçtiği belirtildi.

Kuzeydeki Langhaman Eyaletinde ise direnişçiler, 60 Rus-hükümet askerini öldürdü, bir helikopteri de düşürdü.

Kuzeybatıdaki Ruzgan Eyaletinde 40 hükümet askeri esir edildi.

Bu arada Kabil Radyosu, "Baglan Eyaletinin yabancı ajanlardan temizlendiğini, silah ve cephane ele geçirildiğini, bölgeye barış geldiğini" ileri sürdü.

Öte yandan Bangladeşli bir albay, Afganistan'da gönüllü olarak çarpışmak için hükümetin izin vermesini istedi. Albay, kurdukları "Mücahit Kuvvetleri" örgütüne, Afganistan ve Filistin'de çarpışmak için çok sayıda gönüllünün başvurduğunu bildirdi.

ABD'NİN İRAN'A KARŞI ALDIĞI SON KARARLARIN TEPKİLERİ

DİE WELT: «*İran'la diplomatik ilişkilerin kesilmesi değil, yoğunlaştırılması gerekir*»

■ **Yeni Çin Haber Ajansı, İran'da yönetimi almak için bekleyen Sovyetler Birliği'nin Türkiye'de siyasi karışıklığı körükleyerek ve Pakistan'ı korkutarak yayılmacı siyaset izlediğini yazdı.**

DIŞ HABERLER SERVİSİ
ABD'nin İran'la diplomatik ilişkileri kesmesi ve Başkan Carter'ın İran'a karşı aldığı son önlemler dünya basınında geniş ölçüde yer alıyor.

** Carter'ın İran'a karşı kararlaştırdığı önlemler, Batı Alman basınında geniş yankılar uyandırdı. "Frankfurter Allgemeine Zeitung", Carter'ın önlemlerini "çok cesurane" bularak desteklediğini yazdı.*

** "Die Welt" ise "Avrupalılar, eğer şimdiden kestirilemeyecek tehlikelerle karşılaşmak istemiyorlarsa, ABD'nin aldığı önlemlerin başarıya ulaşması için derhal ve etkili çaba göstermelidirler. Ancak bu çaba, İran'la diplomatik ilişkilerin kesilmesi değil, tersine yoğunlaştırılması şeklinde olmalıdır" dedi.*

** Tokyo basını da, son kararlar üzerine rehineler sorununun 3 ay öncesinden de kötü bir duruma girdiğini belirterek ABD'nin son önlemleri müttefikleriyle görüş alış verişi yapmadan açıklamasını eleştirdi ve önlemlerin dünya ve Ortadoğu'daki durum üzerindeki etkilerinin şimdiden kestirilemeyeceğini yazdı.*

** Sovyet yayın organları İran bunalımı konusunda ABD'yi suçlarken, Yeni Çin Haber Ajansı, Sovyetler Birliği'nin İran'da yönetimi ele geçirmek için sıranın kendisine gelmesini beklediğini yazdı.*

Ajans, Sovyetleri, hava sahasını ihlal ederek Pakistan'a şantaj yapmak ve Türkiye'ye giderek artan oranda sızmakla suçladı.

Sovyetlerin 1921'de yapılan ve bazı şartlarda İran'a askeri birlik gönderilebileceği hükmünü taşıyan anlaşmayı İran'ın hükümsüz saymasını kabul etmediğini hatırlatan ajans, Moskova'nın Türkiye'deki siyasi karışıklığı körükleyerek ve Pakistan'ı korkutarak yayılmacı siyasetini sürdürmeyi amaçladığını belirtti.

** Başbakan İndra Gandi'nin partisi Kongre I'in yayın organı "National Herald", ABD'nin son kararla rehine sorununu daha da içinden çıkılmaz hale getirerek dış politikasını daha zayıflattığını yazdı. Bu konudaki haberde ayrıca, ABD'nin İran'a karşı askeri müdahale uygulamaya kalkması halinde, bunun bir patlamaya yol açacağı ve Sovyet müdahalesinin kaçınılmaz olacağı belirtildi.*

** Carter'ın son kararlarını "isteri kampanyası" olarak niteleyen TASS, Carter yönetiminin tutarsız politikası sonucu Körfezde çıkan savaş tehlikesi karşısında endişe duyulduğunu; Washington'un, İran'a karşı uyguladığı keyfi şantaj ve baskı politikasına müttefiklerini de sürüklemeye çalıştığını yazdı.*

TASS, Carter'ın bunu seçim hesapları için yaptığını da ifade etti.

İRAN KONUSU ABD'DEKİ SEÇİM KAMPANYASINA MALZEME OLUYOR

Carter'ın rakipleri, İran'a karşı son önlemlerin etkili olmayacağı görüşünde

■ **Reagan daha saldırgan bir siyaset savunuyor**

DIŞ HABERLER SERVİSİ
ABD Başkanı Carter'ın Başkanlık seçimlerindeki rakipleri İran konusundaki yeni girişimlerin bazılarını onaylamakla birlikte geçmişteki siyasetleri eleştiriyorlar.

Gözlemciler, Carter'in İran konusundaki son önlemleri, rakiplerinin eleştirilerinden etkilenerek aldığını belirtiyorlar.

KENNEDY TEMKİNLİ DAVRANIYOR

Carter'ın Başkanlık seçimlerinde kendi partisindeki rakibi Kennedy son gelişmelerden sonra açık bir tutum almaktan kaçındı. Ancak Senatör Kennedy'nin İran'a ekonomik boykot uygulanması düşüncesini öteden beri eleştirdiği biliniyor. Nitekim, Carter'ın son açıklamalarından sonra da Kennedy böyle bir siyasetin uygulanmasının zor olduğunu ifade ederek şöyle dedi: "Yaptırımların etkili olabilmesi için diğer ülkelerin bizle son derece yakın bir işbirliği içinde olmaları gereklidir."

Kennedy geçtiğimiz aralık ayında da devrik İran Şahının ABD'ye kabul edilmesine karşı çıkmış ve Pehlevi'yi "tarihin en zalim rejimini" yürütmekle suçlamıştı.

Kennedy Tahran'daki durumu soruşturmak amacıyla Birleşmiş Milletler nezdindeki bir Uluslararası Komisyon kurulması düşüncesini desteklemişti. Ancak daha sonra seçim kampanyalarında görülen tutarsızlıklar çerçevesinde Carter yönetiminin böyle bir girişimi kabul etmesini de eleştirdi. Öte yandan aynı Kennedy'nin birkaç hafta önce, BM Komisyonunun, Carter'ın yavaş davranması sonucu BM Komisyonunun başarısızlığa uğradığını ileri sürdüğü bildiriliyor.

REAGAN DA KARŞI

Cumhuriyetçi Partinin Başkanlık adaylarından Ronald Reagan da, Carter'ın son girişiminin olumlu bir etki yapmayacağını söyledi. Reagan, "Eskisinden pek farkı yok, her şey daha başından hatalıydı" dedi. Reagan ticari yaptırımlar konusunda ise şunları ifade etti: "Bu işin başından bu yana ticaret o kadar düştü ki, yiyecek maddeleri bile dahil edilse, yaptırımların İran üzerinde herhangi bir etki yapacağını sanmıyorum."

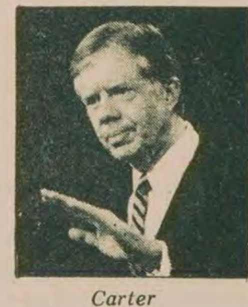
Cumhuriyetçi Partinin seçilme şansı en fazla olan adayı Reagan, geçmişte, diplomasi vasıtasıyla rehinelerin kurtarılmasının görülmediği anda, daha saldırgan bir tutum alınmasını savunmuştu. "Bir öneri yaptıktan sonra bunun üzerine tartışılmaz" diyordu Cumhuriyetçi aday.

DİGER ADAYLAR

Cumhuriyetçi Partide Başkanlık adaylığı konusunda Reagan'ın rakiplerinden olan George Bush ise, Carter'ın en sonunda doğru bir iş yaptığını belirtti. Eski CIA Başkanı Carter'ın davranışının gecikmiş bir davranış olduğunu da sözlerine ekledi.

Cumhuriyetçi Partinin diğer Başkan adaylarından John Anderson da Carter'ı destekleyen bir tutum aldı. Anderson, "En sonunda bu önlemlerin yeterince etkili olup olamayacağına karar verebileceğimiz bir imkan doğdu" dedi.

Geçmişte Carter'ın daha sert tutum almasını savunmuş olan Anderson, İran'la diplomatik ilişkilerin kesilmesini esas olarak desteklediğini belirtti.



Carter



Kennedy



Reagan



Bush



Çiğdem Kömürcüoğlu

Kaynayan Ortadoğu

Ortadoğu'da kemanın telleri gerildi de gerildi. Bakalım kıyamet ne zaman kopacak? Hangi cepheden kopacak?

Son bir iki gün içinde yaşadığımız olayların kısa bir bilançosunu yapalım. İsrail kuvvetleri Güney Lübnan topraklarına girdi. Gelen haberlere bakılırsa bu kez yerleşme niyetiyle girmişe benziyorlar.

Seçim hesapları içinde yörüngesini kaybeden Carter, İran'a karşı maceracı bir siyaset uygulamaya girişerek kemanın en önemli tellerinden birini gerdi.

İran'ın içerde ve dışarda başının dertte olması, Irak-İran sınırındaki çatışmaları alevlendirdi. Bunlar son bir iki günün kısa bilançosudur.

Bölgedeki istikrarsız durum kaygı vericidir. İstikrarsızlığın temeli Sovyetler Birliği ve ABD'nin şiddetlenen rekabeti ve ABD'nin zayıflamasıyla iki süper devlet arasında bölgede değişmekte olan güç dengesidir. Bunun yanı sıra bu rekabetin bölge ülkelerini bölmesi, bu ülkeler arasındaki eski anlaşmazlıklar ve bölgede hakimiyet kurma çabaları Ortadoğu'da savaş bulutlarının toplanmasını hızlandırıyor.

Buna bir de bu ülkelerin içerde yaşadığı istikrarsızlık eklenince tablo tamamlanmış oluyor.

İsrail'in Lübnan'da giriştiği saldırı ciddi bir tehdittir. Bu saldırı 26 Mayısta tamamlanması gereken özerklik görüşmeleriyle yakından ilgilidir. Filistinlilerin haklarını tanımamakta direten Begin, Suriye ve Lübnan'ı işgal ederek pazarlık gücünü artırma hesabındadır. Gerek Suriye'nin gerekse de Lübnan'ın durumu böyle bir saldırı için son derece elverişlidir.

Suriye'nin Lübnan'dan askerlerini çekmeye başlaması bu ülkede bir boşluk yarattı. Müslümanlarla Hıristiyanlar arasında çatışma yeniden başladı. İsrail, daha önce Hıristiyanlara saldırılırsa ellerini kavuşturup oturmayacağını açıklamıştı. Şimdi İsrail yönetimi Lübnan'daki istikrarsız durumdan yararlanmak, ülkeyi bölmek ve eskiden beri hayalini kurduğu gibi mini bir tampon devlet yaratmak peşindedir. Güney Lübnan'a giren İsrail kuvvetleri bu amaçla savunma mevzileri kurmaktadır.

Suriye'de Hafız Esad ancak ordu vasıtasıyla duruma hakim olabilmektedir. Halep ve Hema'da kanlı çatışmalar sürüyor. Esad'ın ayakta durabilmek için Moskova'ya dayanmaya çalışması da Suriye'yi gerek içerden gerekse dışardan her türlü provokasyona açık bir hale getirmiştir. Kremlin yönetiminin istediği, birincisi; dikkatlerin Ortadoğu'ya çevrilerek Afganistan'ın işgalinin gölgede kalmasıdır. İkincisi, bölgede çıkacak bir çatışmadan yararlanarak bölgeye sızmaktır. Dolayısıyla gerek İsrail gerekse de Moskova yanlılarının girişebileceği bir sabotaj, Suriye'yi istese de istemese de bir savaşın içine çekebilecektir.

Bölgedeki diğer ülkeler arasında da henüz çatışmaya dönüşmese de, gerginlik ve güvensizlik hüküm sürmektedir. Arap ülkeleri, özellikle Suudi Arabistan, Güney Yemen'de artan Sovyet nüfuzundan, Güney Yemen'le Etyopya arasında sıkılaşan ilişkilerden ve Kuzey Yemen'le Güney Yemen arasındaki yakınlaşmadan tedirgindir. Bu ülkeler, Güney Yemen'in bölgede Küba'nın rolünü oynamasından ve Umman'da ayrılıkçı hareketleri yeniden alevlendirmesinden korkmaktadırlar. Bu kaygılar, özellikle Afganistan'ın işgalinden sonra Sovyetlerin Körfez bölgesine inme emellerinin iyice ortaya çıkmasıyla artmıştır. Bunun sonucunda, üç yıldır Suudi Arabistan'la Irak arasında gelişmeye başlayan ilişkiler daha da sıkılaşmıştır. Irak'ın Sovyetler Birliği'nden uzaklaşması bölgedeki durumu güçlendirmiştir.

Barut fıçısına dönen Ortadoğu'da çeşitli güçler, emeller ve hırslar şiddetli bir çatışma içindedir. Rusya'dan, ABD'ye ve İsrail'e kadar herkes fitilin bir tarafını ateşlemektedir.

Ne var ki fitili kim tutuştururşa tutuştursun bugün bölgedeki kargaşalıktan en fazla yararlanacak olan Sovyetler Birliği'dir.

Batı Berlin makamları, Türklere ait sağ ve "sol" örgütlerden üye listesini istedi

BERLİN (AA)
Batı Berlin makamları Türkler tarafından kurulmuş sekiz örgütten üye listelerini 15 gün içinde ilgili makamlara teslim etmelerini istedi.

Yabancı işçiler arasında şiddet olaylarının giderek artması, metal sendikası üyesi olan bir Türk işçisinin sağ örgütlere mensup yine bir Türk tarafından bıçaklanarak ağır yaralanması üzerine, "Kamu güvenliği ve asayişi"in sağlanması için üye listelerinin tanzimine gerek görüldüğü açıklandı.

Batı Berlin Güvenlik Dairesi Başkanı Manfred Kittlaus, Türkler arasında en sağdan, dinci karakterli ve aşırı "sol" eğilimde olanlara kadar örgütler bulunduğunu bildirdi.

EROİNLE YAKALANAN BİR TÜRK

Öte yandan Rotterdam polisi üçü kentte oturan dört Türk'ü uyuşturucu madde kaçakçılığından tutukladı, ancak tutukluların kimliğini açıklamadı.

Polis sözcüsü operasyon sırasında bir milyon Florin (Hollanda para birimi) değerinde 5 kilo Ortadoğu eroininin ele geçirildiğini bildirdi.

konuklarımız

Kayseri Birlik Mensucat'ta biriken sorunlar

Mustafa Koç

Yüzlerce işçinin umudu ekmeği olan Kayseri Birlik Mensucat Fabrikasındaki sorunların çözümü için birçok öneri, çözüm yolu ve düşünce ortaya atıldı, Teksif Sendikası uyarıldı. Bu konudaki tartışmalar bir yılı aşkın bir zamandır sürüyor.

Hepimizin bildiği gibi işvereninden tutun da, bazı fabrika personeline kadar hepsi bir uyumluluk içinde yetkili sendikanın MİSK olması için yoğun bir çalışma içine girdiler. İşe önce işçi almalarla başladılar ki, buna işçi alma denirse kulaklarımızın sağır olması ve gözlerimizin görmemesi lazımdır. Çünkü işyerine belinde silahı ile kafasında külahı ile MHP'li komandolar yerleştirildi.

Fabrikaya yerleştirilen komandoların bir görevi vardı. O da Teksif Sendikasının birliğini savunan ve MİSK'in zorba sendika olduğunu söyleyen işçileri dövmek ve onları sindirmek velhasılı binlerce işçiyi silahların gölgesinde Türk Mensucat Sendikasına üye yapmaktı. Oyunun sahnelenmesiyle birlikte devrimci işçiler dövülmeye ve tehdit edilmeye başlandı, dahası komandolar işyerinde sanki Teksif Sendikası değil de MİSK varmış gibi davranmaya başladılar.

Komandoların terörü devam ederken devrimci işçilerin önderliği altında tekrardan MİSK'e karşı Teksif örgütlenmeye başladı. MİSK'in zorbalığına karşı işçilerden sesler yükseliyordu. İşçiler Teksif Sendikası çatısı altında mücadeleye başlayınca şube yönetiminin ayak uydurması gerekiyordu ama ne yazık ki ayak uyduramadılar, işçilerin örgütlü mücadelesine önderlik edemediler. Dahası Teksif şubesi Birlik Mensucat Fabrikasında mücadele etmeyi geçmişte yaptığı gibi birtakım ayak oyunları ile sonuca bağlayacağını hesaplayarak yola çıktı. Bu anlayış işçiler içinde tasvip görmediği gibi sonunda iflas etti.

Bugün MİSK yeniden Birlik Mensucat'ta bir hamleye kalkışmaktadır. Hem de bu sefer küçümsenmeyecek bir hamlenin hesabı içindedir. Yeniden işyerinde Türk Mensucat'a üye yapmalar ve Teksif üyesi işçilere saldırılar başladı. İş Mahkemesi birkaç defa Teksif Sendikasını yetkili sendika ilan etmesine rağmen MİSK'in itirazları sonucu iş tekrar mahkemeye getirilmekte, MİSK işi sürüncemeye bırakarak zaman kazanmaya çalışmaktadır. Amacı fabrikaya yeni yeni komandolar doldurmak, onlarla birlikte üye sayısının çoğalmasını sağlamaktı. Eğer bu olaylar karşısında sessiz kalınırsa çok büyük zararlara yol açacağı şimdiden kestirilebilinir.

Tekrar Teksif Sendikası şube yöneticilerine seslenmek zorunluluğunu duyuyoruz. Artık gözlerimizi açmalıyız. Geçmişte birtakım ayak oyunları ile kısmi başarılar elde edebilirsiniz, ama artık 1980'lerde yaşamaktayız. 1960'ların sendikacılığı tarihin müzesine gömüldü. Dahası işçi sınıfı kendi için hangi yolun hangi önerinin daha uzun vadede yarar getireceğini bilmektedir. Artık sürü görülme anlayışına kesinlikle karşı çıkmaktadır. İşçi sınıfı MİSK'le Teksif arasındaki farklılığı görmektedir. Sendika olarak bu farklılıktan hareket edilmelidir. MİSK bu işten kolay kolay vazgeçecek değil, ama vazgeçirmenin yolu öyle olmalıdır ki, bir daha işçilerin karşısına çıkma cesaretini bulamasın! MİSK'e öyle bir yumruk indirilmeli ki bir daha hiç bir tarihte karşımıza çıkmasın.

Hâlâ zaman geçmiş değil, hemen kollarımızı sıvamalı, işe girişmeliyiz.

Ancak:

1– Teksif şube yönetimi tüm temsilcilerini ve delegelerini dahası kendini yeniden bir gözden geçirmeli. Kendi bünyesini iyice perçinlemeli.

2– Geçmişteki sendika yöneticisi ve üyesi arasındaki anlayış yerine işçilere demokrasi tanınmalı, görüş ve önerileri alınmalı. Üyelerin hepsi karar sahibi olmalıdır.

3– İşyerinde temsilci seçimi ünitelerdeki üyeler tarafından yapılmalı, atama usulü kesinlikle kaldırılmalıdır.

4– İşverenle sendika arasındaki sözleşmeye, anlaşmaya temsilciler de katılmalıdır.

5– Haksız ceza vermelere, işten atılmalara keyfi uygulamalara karşı sendika kesinlikle tutum almalıdır.

6– Sendika binası eski anlayışın ürünü olarak kullanmamalı, üyeler eğitilmeli ve sendika bir danışma bürosu olmalıdır.

7– Aynı zamanda Birlik Mensucat'ta ve diğer fabrikalarda üyelerine yönelen saldırılara karşı durmalı ve üyelerini kollarının altında koruyan bir kurum olmalıdır.

Kayseri Teksif Şubesinin yaşamı ve varlığı ancak yukarıda saydığımız uygulamalarla başarıya ulaşabilir. Bu uygulamaların yapılmasını isteyenler Teksif üyesi işçilerdir. Şube artık bu sese kulak vermelidir.

Dahası artık 1980 yıllarındayız. İşçiler kendi hak ve özgürlüklerini nasıl savunacaklarını bilmektedirler. Tarih geriye götürülemez.

Eğer Teksif yaşayacaksa, eski anlayış yerine yeni anlayışlara ve uygulamalara ayak uydurmak zorundadır.

Bugün Kayseri Teksif üyesi işçilerin bekledikleri özlemleri bunlardır. Tüm ilgilisi, işçisi, sendika yöneticisi hep birlikte bu sorunları çözmeye yönelmelidir.

Hâlâ "ideolojik grev" suçlaması ile kamuoyunu oyalamak istiyorlar

Ulaştırma Bakanlığının uzlaşmaz tutumu, THY grevini çıkmaza sokuyor

■ Ulaştırma Bakanı "Turizm başka, THY grevi başka" sözleri ile milyarlarca liralık zararın sorumluluğundan kurtulmaya çalışıyor

■ Yabancı uçak şirketleri Türk ihraç ürünlerini taşımak için kargo kapasitelerini artırdılar

İŞÇİ SERVİSİ

Ulaştırma Bakanı Hüseyin Özalp THY grevinde takındığı olumsuz ve uzlaşmaz tutumu sürdürmeye devam ediyor. Önceki gün Bakan'ın grevi ''ideolojik'' olarak suçlamasına karşı, Hava-İş ''Bakan hangi maddeyi ideolojik buluyorsa, söylesin çekelim'' diye cevap vermişti. Ancak Bakan henüz bu konuda bir açıklama yapmadı.

Ulaştırma Bakanı'nın THY grevi ile turizm kayıpları arasındaki ilişkiyi kabul etmemesi ve açıklaması sırasında 'Turizm başka, THY grevi başka, bunların birbirine karıştırılmasına karşıyım'' şeklinde sözler sarfetmesi sorumsuzluk olarak değerlendiriliyor. Uzlaşmaz bir tutumla Türkiye'yi turizm alanında milyarlarca lira zarara sokan hükümet yetkililerinin bu tür açıklamaları kamuoyu önünde düştükleri haksız durumu bir kez daha perçinlediği kaydediliyor.

BUNDAN SONRA NE OLACAK?

Hava-İş Sendikasının son yaptığı açıklamada 'Biz ekonomik haklarımızı ve iyi bir kamu işletmeciliği istiyoruz. İdeolojik tutumumuz budur'' demesine karşılık, Ulaştırma Bakanlığının ''ideolojik grev suçlamasını sürdürmesi, THY grevindeki çözümsüzlüğün önümüzdeki günlerde de süreceğini gösteriyor. Sendikal çevreler Türk-İş'in de aktif desteğini alan Hava-İş grevinde işçi kesiminin temel konularda geri adım atmayacağını belirtiyorlar.

Çözümün Ulaştırma Bakanlığının özellikle Kadro İstihdam Komisyonları konusundaki politikasını değiştirmesine bağlı olduğu belirtiliyor. Bilindiği gibi işyerinde iş verimi, iş akışı ve personel politikası gibi konularda işçi ve işverenler arasında dialogu ve ortak çalışmayı sağlayan bu Komisyonlar Ulaştırma Bakanlığı tarafından lağvedilmek isteniyor. 7. Dönem Toplu Sözleşme süresi boyunca faaliyetini sürdürmüş olan bu komisyonların lağvedilmek istenmesi hükümeti kamu kuruluşlarında partizan bir politika sürdürme özlemine bağlanıyor.

YABANCA FİRMALAR KARGO KAPASİTELERİNİ ARTIRIYORLAR

Öte yandan yabancı uçak şirketlerinin THY'de uygulanan grev nedeni ile önemli bölümü Türk ihraç ürünlerinden oluşan stokları eritmek üzere, Türkiye hattında çalışan uçaklarının kapasitelerini artırmaya başladılar.

Bu kararı ilk uygulayan İngiliz Hava Yolları haftada dört kez Türkiye'ye sefer yapan 1,5 ton kargo kapasiteli 'Triend -2'' uçakları ile dönüşümlü olarak altı ton kapasiteli ''VC-10''tipi uçaklarını devreye soktu. Aynı şirketin bu iki tip uçaktan sonra ''Boeing -737'' süper uçaklarını da Türkiye hattına sokmayı planladığı bildiriliyor.

Bakan "Turizm başka THY grevi başka" diyedursun

thy advise strike to be prolonged and they
to antalya . regretably we have been ford
first tour. it is most distressing as we
but as you will appreciate this is soneee
out of our control. will give decision
(also full) by 4 april. hope you underst

regards

İşte bir iptal belgesi. Hükümet THY grevini çözmek için adım atmadıkça bu belgeler daha çoğalacak. Turizm ekonominin yükünü böyle mi kaldıracak?

Yabancı turizm acenteleri Türkiye turlarını iptal ediyorlar

Turizm Bakanı Barlas Küntay turizm mevsimini açarken yaptığı konuşmada, ekonominin yükünü turizm kaldıracak diyordu, ancak yabancı turizm acentalarının Türkiye'ye düzenlediği turların tamamına yakın bölümü iptal edildi.

Yabancı turizm şirketleri Türkiye'yi de içine alan turları THY grevi nedeni ile iptal ettiklerini bildiriyorlar. Hükümetin bu konudaki sorunu çözmek yolunda olumlu bir adım atmaya da niyetli olmadığı gözlemleniyor. Tam tersine THY, çalışanlarının yüzde yüz artan hayat pahalılığı karşısındaki makul ücret artışı taleplerini yüzde 56 gibi kabulü mümkün olmayan ölçülerle sınırlamaya çalışarak sorunu çözümsüzlüğe doğru itmeye çalışıyor.

"GREVE ÇÖZÜM BULUNSUN"

Bir açıklama yapan Pamfilya Turizm şirketi yetkilileri, Turizm ve Tanıtma Bakanı Barlas Küntay'a bir telgraf çektiklerini ve THY grevine çözüm getirilmesini istediklerini bildirdiler. Pamfilya Turizm, Barlas Küntay'a çektiği telgrafta turistin ülkemize en yoğun olarak Paskalya devresi olan nisan ayında aktığını ve bu dönemdeki bir sonuca bağlanmayan grevin milyonlarca dolarlık döviz kaybına yol açacağını, bu durumun ülkemizin dış ülkelerdeki itibarını zedeleyeceğini açıkladı.

1500 YATAK İPTAL EDİLDİ

Antalya bölgesinin en büyük turizm tesisi olan Talya Oteline gelen turist sayısında geçen yıla oranla büyük bir düşüş gözleniyor. 1979 Şubat ayında gelen turist sayısı 261 kişi iken 1980'de aynı dönemde bu sayı yarı yarıya azalarak 130'a düştü. Mart ayında ise geçen yıl bu sayı 796 kişi iken, bu yıl yine aynı ayda 90-100 kişiye düşmüş durumda. Talya Oteli İkinci Müdürü Günaç Gürkaynak bu yıl az turist gelmesini şöyle açıkladı:

''Türkiye'deki son gelişmeler turizmi yüzde 100 etkiliyor. Tatil yapmak isteyen turist huzur istiyor. Benzin istasyonunda 2-3 saat beklediği zaman bu olay menfi etki yapıyor. Şüphesiz THY grevi de bu noktada etkin oldu. Turistlerin programları THY'ye göre ayarlanmış. Bu kişiler karayoluyla fazla gezi yapmıyorlar. Yapmaya niyetlenseler de konaklayabilecekleri tesisler yok. Biz THY grevinin bir an önce çözülmesini istiyoruz. Grevden bu yana bizim 1500 yatağımız iptal edildi. Böyle giderse işletmemiz zarar edecektir. Turizm açısından devlet de bize yardımcı olmuyor. Yağ, kahve, yakacak bulamıyoruz. Böyle olursa turist gelir mi?''

Talya Otelinin İkinci Müdürü Günaç Gürkaynak

Turist azlığı konusunda görüştüğümüz otel işçileri de, "Biz aldığımız ücretle geçinemiyoruz. Ancak müşterilerden aldığımız bahşişlerle idare ediyorduk. Şimdi müşteri yok. Onları da alamıyoruz. Mali sıkıntımız artıyor.'' dediler. İş azlığı yüzünden işverenle aralarında anlaşmazlıklar çıktığını belirten işçiler bu duruma bir çare bulunmasını istediler.

Antalyalı balıkçılar:

«AKDENİZ'DEKİ BALIKLARI RUSLARLA JAPONLAR AVLAYACAĞINA, İMKAN VERİN BİZ AVLAYALIM»

● Antalya'da balıkçılarımız en çok 500 metre açılabiliyor.

● Balıkçılar Ziraat Bankası'nca verilen kredilerin artırılmasını, faiz hadlerinin düşürülmesini talep ediyor.

İSMET ÖZÇELİK (ANTALYA)

Antalyalı balıkçılar Su Ürünleri Müdürlüğünce düzenlenen "Balıkçılık Sorunları" konulu toplantıda, "Akdenizdeki balıkları Ruslarla Japonlar avlayacağına, bize imkan tanınsın, biz avlayalım" dediler. Toplantıda konuşan balıkçılar bu arada Ziraat Bankası kredilerinin artırılmasını, yüzde 18 oranındaki faiz haddinin de düşürülmesini talep ettiler.

En çok 300-500 metre açılabildiklerini, ellerindeki teknik imkanların çok geri olduğunu anlatan balıkçılar, Akdeniz'deki balıkların dünyanın dört bir yanından gelen balıkçılarca avlanmalarına seyirci kalınmamasını istediler.

Antalyalı balıkçılar şöyle dediler:

"Ziraat Bankası bize 10 bin liradan 100 bin liraya kadar kredi veriyor. Kazandığımızla ancak yüzde 18 oranındaki faizi zor ödüyoruz. Banka krediyi 500 bin liraya çıkarmalı, faizi asgariye indirmelidir."

Can ve mal güvenliklerinin de bulunmadığını, Antalya Limanından başka barınacak yerleri olmadığını da belirten balıkçılar barınaklar yapılmasını, açık deniz balıkçılığı yapabilmeleri için modern araç ve gereç sağlanmasını istediler. "O takdirde 5 kilo balık yerine 100 kilo balık tutabiliriz. Halk da kilosu 50 liradan balık yiyebilir" diyen balıkçılar, balık neslini tüketen trol avcılığının da yasaklanmasını talep ettiler.

Antalya Sümerbank Fabrikası memurları lojman isteyince soruşturmaya uğradılar

ANTALYA(ÖZEL)

Sümerbank Dokuma Fabrikasında çalışan 30 kadar memur bir süre önce lojman sorununu görüşmek üzere topluca Müdürle görüşmek isteyince soruşturmaya uğradılar.

Fabrika Müdür Muavini Atilla Erdem, kendisiyle görüşmek isteyen 30 kadar memura "Bir heyet teşkil edin, öğleden sonra görüşelim" diyerek önce başından savdı. Öğleden sonra da gelen memurlara "defolun görüşmek istemiyorum" diyerek kovan Müdür, kendisine karşı çıkıldığını ileri sürerek memurlar hakkında soruşturma açtırdı.

Fabrikada şimdiye kadar memurları tehditle direnişe geçirenler hakkında böyle bir işlem yapılmazken lojman isteyenler hakkında soruşturma açılması tepkiyle karşılandı.

Soruşturma olayı üzerine görüştüğümüz memurlar, "Fabrikamızda tam gün yasasına göre doktorluk yapan, her gün normal mesai yapması gerekirken, günde iki saat bile göreve gelmeyen Naci Arun'a göz yuman Müdür Muavini bize bunu yaptı. Onun niyeti, işine gelmeyen memurları sürdürmektir" dediler.

Diyarbakır'da bir baba geçindiremediği çocuklarını hükümete vermek istiyor

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ (DİYARBAKIR)

Diyarbakır'da bir yurttaş ailesini geçindiremediğini belirterek, hükümetin bu konuda yardımcı olmasını istedi. 13 yıllık bir işçi olan Fehmi Kılıç gazetemize başvurarak bu isteğini kamuoyuna açıklamamızı istedi. "Ya bana iş versinler, ya da çocuklarımı bakım yuvasına alsınlar" diyen 10 kişilik ailenin reisi Fehmi Kılıç şunları anlattı:

"Ben 10 nüfusa bakmakla yükümlüyüm. Büyük oğlum askerlik görevini yapıyor, evli ve bir çocuk babasıdır. Diğer ikisi de ortaokulda okuyorlar. İki tanesi ilkokulda, geriye kalanları ise küçüktür.

"6 sene İl YSE'de çalıştım, 7 sene de Tekel Başmüdürlüğünde. Mahalli işçi olduğum için devamlı çalıştırmadılar, tazminatımı almak için başvurdum. Bana, 'Sen 7-8 sene önce çalışmışsın, tazminat dahi alamazsın' diye cevap verdiler.

Hükümetin ya iş bulmasını ya da çocuklarına bakmasını isteyen Fehmi Kılıç, "Cumhurbaşkanlığına, Başbakanlığa, TBMM'ye, Sıkıyönetim Komutanlığına dilekçe verdim. Hükümet yetkilileri bu konuya eğilmelidirler" dedi.

MEHMET SEYDA/Roman

ÜŞÜTÜKLER 11

Ablası, eniştesi

Bize öyle geliyor ki, anasıyla babası üzerine çıkarılan söylenti, Hırtoğlan'ın gururunu inciten bir söylentidir. Kaş yapayım derken göz çıkaran, bayağının bayağısı bir yakıştırmacadır. Zaten Cılk Kamber adıyla da ünlü sorumlu pehlivanımız, bu öykünün sorumluluğunu üzerine almamıştır. Bize, özel olarak, *"Benim Arzu'larla, Zehra'larla, Özcan'larla ne ilgim var? Gerçeği yazacaksan, Amerika'daki hısımlarımı yaz. Ablamı, eniştemi, halamı, dayımı, amcamı yaz!"* demiştir.

"Ablan Cyn Sargent çöplükten gelme bir kızdı. Gübreli toprakta yetişti" dediğimizde, *"Evet ama sonradan Vali karısı oldu.."* diye düzeltmiştir.

Evet, doğrusu da bu, genç kızlığında feleğin çemberinden geçen Cyn Sargent, sonradan New Jersey Valisinin karısı olmuştu. Toplum katlarında başarılı bir tırmanış göstermişti.

Vali Henry Sargent-ki, Hırtoğlan'ın eniştesi olur-, görünüşte sessiz, kendi halinde, karısına ve yetişkin iki çocuğuna, kızı Wyn'la oğlu Stephan'a kendini adamış bir adamdı. Özellikle karısının üzerine titrer, *"katiyen"* başka gül koklamazdı.

Günlerden bir gün, yerel gazeteler Cakarta çıkışlı bir ajans haberini birinci sayfalarında at nalı denli kocaman puntolu harflerle yayınladılar. Ortalığı karıştırıp bulandırdılar. Kendisini ilkel kabilelerin cinsel davranışlarını incelemeye adamış bir antropolog olan kızları Wyn Sargent, incelediği kabilelerden birinin başkanıyla evlenmeye karar vermişti. Sanki Amerika'da, tüm uygar dünyada erkek kıtlığına kıran girmişti. Yıkıcı, yakıcı bir haberdi bu. Ve ajans haberinin tam metni şöyle idi:

'Yeni Gine'de, varlıkları kısa bir süre önce ortaya çıkarılan ilkel kabilelerin cinsel davranışlarını yakından inceleyen New-Jersey Valisi Henry Sargent'ın kızı Bayan Wyn Sargent, birkaç karısı daha olan Obaharok adlı bir kabile başkanı ile yerli töresine uygun olarak evlenmeye karar vermiştir.

"Haberi veren 'Berita Buana' gazetesi, kabile başkanının, başlık olarak yeni eşine onbir domuzla birkaç parça kumaş verdiğini açıklamaktadır.

"Gazete, Bayan Wyn'ı bıucın bir gömlek, Obaharok'u da 'Adembaba giysisi' ile gösteren bir fotoğraf yayınlamakta ve genç kadını, daha sonra bu giysiler yerine birkaç muz yaprağı kullanma niyetinden ötürü kınamaktadır. Gazetenin yorumcusuna göre, Bayan Wyn Sargent'ın bu davranışı, ilkel kabileleri giysiye alıştırmak için yetkililerin harcadığı çabaları boşa çıkarabilecektir. (a.a.)"

Ajansların bizdeki AA'sı bunu böyle duyururken, Amerika'daki Baba'sı başka bir haberi de yayınlayarak koca New-Jersey'i korkulu coşkulara boğmuş, hepten ayağa kaldırmıştı. Vali Sargent, görünüşte eşi Bayan Cyn Sargent ile mis gibi geçinip gitmekte iken, bunların övünülesi oğulları genç Stephan Sargent, söz taşıyıcıların sözlerine bakılırsa, anasıyla babası arasındaki şiddetli geçimsizlikten, ablasının uygarlık dünyasına indirdiği son darbeden aldığı yaralarla tatlı canına kıyacak olmuş, on yedinci kattan kendini aşağı atacağı sırada mı, yoksa parmağı tetiği çekeceği sırada mı, öz dayısı sorumlu pehlivan Hırtoğlan yetişerek, her çetrefil sorunu her ne pahasına olursa olsun çözümleyeceğine yeminler ederek, bahtsız genci ölümün eşiğinden geri döndürmüştü.

Bu olay da özellikle New-Jersey gazetelerinin başlık haberi idi. Çünkü Vali Henry Sargent, Vali olalı beri sayın eşi Bayan Cyn Sargent'ı yanından hiç ayırmaz, kendisi ayırmak istese bile, Bayan Cyn Sargent kocasının yanından bir dakika ayrılmazdı. Toplantılarda, resmi çağrılarda, yatakta ve (W.C.) de hep birlikte, adeta uçkurları birbirlerinin ellerinde idiler. Oğullarının, aile içindeki aşırı geçimsizlikten dem vurarak canına kıymaya kalkışması hiç de inanılır gibi değildi. Bu işin altında elbette bir çapanoğlu-abdest suyu barınıp yatmakta idi. Kentin akşam gazeteleri olayı büsbütün alevlendirdiler; yangının üzerine su hortumu ya da kazma kürek yerine, körükle yürüdüler. Amerikan Sağlam Aile Birliği'nin New-Jersey kurucu üyelerinden-şimdi başkanıdır- Bayan Cyn Sargent'in boy boy fotoğraflarını basmışlar, altına ilginç sözler yazmışlardı:

"İşte New-Jersey'in en sağlam kadınlarından biri- Başına bu da mı gelecekti?- Vali acaba susacak mı?- Genç Sargent acaba hâlâ intihar edecek mi?- Gizli perde arkasındaki dram bitecek mi?"

New-Jersey bu olayla çalkalanadursun, öte de antropolog Bayan Wyn Sargent'ın, kuma kabul etmez uygar evlilik kuruluşları ile cinsel sorunlardan uzaklaştığı, küçük ilkel toplulukların daha özgür ve içtenlikli görünen, aslındaysa kendi çapında sıkı kuralları olan cinsel ilişkilerine sonsuz bir hızla yaklaştığı gün gibi açıktı. Kabilelerin cinsel davranışlarını *"yakından inceleme"*'si, ancak saptan samandan ve çamurdan yapılma çadırlara zamanlı zamansız girmesiyle gerçekleşebileceğinden, yiğit ruhlu ve iyi bir gözlemci olan Bayan Wyn Sargent'ın aldığı bu önemli karar, kimilerince, onun kötü bir *"röntgencilik"* hastalığına tutulmuş olmasına, kimilerince, çadırlarda geceleri olup bitenleri sabahlara dek gözünü kırpmadan seyretme dayanıklılığına ve yürekliliğine bağlanmakta idi.

(Devam edecek)

Ankara'da Afgan şehitleri için okutulan mevlitte halk sokaklara taşmıştı

12

Kurtuluş Savaşımızda Türk-Afgan ilişkileri

ZEKİ SARIHAN

Ertesi günü cumadır. Afganistan'ın bağımsızlık günü için mevlüt okutturulacağını duyan halk erkenden akın akın camiye dolmaya başlamıştır. Cami hınca hınç dolmuş, cemaat dışarı bile sığmamış, sokaklara taşmıştır. Cuma namazından sonra minbere çıkan Elçi Sultan Ahmet Han:

"Ey cemaati müslümin, demiştir. Bugün Afganistan'ın bağımsızlığının dördüncü yıldönümüdür. Bugün biz Müslümanlar için en mutlu, en kutsal bir gündür. Hiç şüphe etmeyiz ki bugün biz Afganlılar ne kadar sevinçli isek, siz Türkiye Müslümanları da o kadar sevinçler içindesiniz. Müslümanların sevinci de, üzüntüsü de ortaktır. Afgan milletinin Türkiye'deki siz Müslüman kardeşlerine olan sevgi ve bağlılıkları o kadar fazladır ki onların dünyadaki en büyük emelleri ancak size kavuşmaktan ibarettir. Yalnız biz değil, bütün İslam milletleri size bu saygı ve sevgi ile bakıyorlar. Kardeşiniz olan bir İslam devletinin bağımsızlığını elde ettiği bu kutsal günde, sizinle bir arada bulunmak, konuşup görüşmek, sarılıp sarmaşmak için bu kutsal toplantıyı düzenledik. Gerek Orta Asya'nın yamaçlarında kan döken Afgan şehitlerinin, gerek bu mübarek kıtanın kapılarında haçlılara karşı göğüs geren hayatını feda eden kahraman Türk şehitlerinin ruhuna fatihalar okumak, dualar etmek en büyük görevimizdir."

ANCAK ŞEREFLİ BİR YAŞAMAYA RAZIYIZ

" Afganistan bundan 3 yıl önce bağımsızlığını kılıç kuvvetiyle elde etmiştir. Afgan milleti kendi bağımsızlığını nasıl istiyorsa, diğer İslam milletlerinin bağımsızlığını da öyle istiyor. Aramızda yabancılık, bir ayrılık gayrılık yoktur. Sizin ve bizim amaçlarımız birdir. Bugün burada okunan mevlidi kuranı, duaları hem sizin hem bizim şehitlerimizin ruhlarına adıyoruz.

'Muhterem dindaşlar! Emin olunuz ki kutsal amacımıza erişeceğiz. (İnşallah) Bu kesindir. Hem de yakın bir zamanda (Cemaat hüngür hüngür ağlıyor, hep bir ağızdan inşallah inşallah diyor) İslam savaşçıları, İslam orduları, Türkiye'nin cephelerde düşmana göğüs geren kahraman askerleri, hürriyet ve bağımsızlığı tamamiyle elde etmedikçe İslam memleketlerini düşman istilasından kurtarmadıkça, kılıcı tüfeği elden bırakmayacağız. Eğer yaşamak istiyorsak ancak şerefli bir yaşama isteriz. Sefil, aşağılayıcı bir yaşama istemeyiz. Ya şerefle yaşarız, ya şerefle ölürüz. Alçakça bir hayata asla razı olmayız."

İKİ MİLLET, ESARET ALTINDA OLAN KARDEŞLERİNİN KURTULUŞU İÇİN TEDBİRLER DÜŞÜNÜYOR

Müsteşar Muhammet Kali Han tarafından Türkçeye çevrilen bu söylev bütün cemaatı hüngür hüngür ağlatmaktadır. Heyecan son haddine varmıştır. Sebilürreşat'ın yayınından da bu heyecan ve coşku sezilmektedir. Sebilürreşat:"Birbirlerinden ayrı düşmüş Müslüman milletler bugün kavuşuyor, dertleşiyor. Esarette bulunan diğer kardeş milletlerin kurtuluşu için de konuşuyorlar. Çareler, tedbirler düşünüyorlar. Artık bu kadar perişanlık, bu kadar esaret yetişir. Bütün ufuklardan kara bulutlar çekiliyor. O yoğun, o kara bulutlar parçalandı. Hürriyet ve bağımsızlık güneşi doğdu. Durmaksızın yükseliyor. Çok geçmeden inşallah bütün o kara bulutlar yok olacak" demektedir.

Elçiden sonra Müsteşar Kali Han da bir konuşma yapmış, Afganistan'ın sonunda tahakküm zincirlerini parçaladığını, Türkiye'ye kavuştuğunu belirtmiştir. Türkiye'nin de mutlaka bu saldırıyı defedeceğini söylemiştir. "Sizi hiç bir kuvvet zincire vuramaz" demiştir."Göreviniz henüz sona ermemiştir. Bugün esirlik ve mahkumiyet altında inliyen bir çok kardeş milletler daha vardır.Bunların da isyanına sarılmak zorunludur. Müslümanlar her tarafta hantallığı bırakarak savaş alanlarına koşuyorlar. Bundan sonra tek parola hürriyet ve bağımsızlıktır" demiştir.

Cemaat hüngür hüngür ağlamaktadır. Müsteşar minberden inince, Mebus Şeyh Servet Efendi bir konuşma yapmıştır.

Mevlütten çıkan binlerce halk akın akın, bölük bölük Elçiliğe koşmuştur. Mebuslar, memurlar, ulema, esnaf, özetle her sınıf halk Elçiliğe gidiyor, Elçiyi kucaklıyor, öpüyor. Samimi, teklifsiz. Elçilik görevlileri de bu samimi gösteriden pek duygulanmışlardır.

Dergi bu konuda şunları yazmaktadır:

"Neden halkımız şimdiye kadar hiç kimseye göstermediği bu teklifsizliği, bu samimi ve kalpten gösteriyi Afgan Elçiliğine karşı gösterebildi. O halk, böyle elçilere değil, kendini idare edenlere karşı bile daima çekingen durmuş, mesela bir valiyi, bir mutasarrıfı tebrik ve ziyaret eşrafla sınırlı kalmıştır. Halbuki bugün başında hacı sarığı, belinde koca kuşağı, ayağında eski mestle kendi evine girer gibi elçiliğe geliyor. Elçi hazretlerini kutluyor. Bizim halkımızın haleti ruhiyesini bilenler için bu cidden hayret verici bir şeydir. Acaba halkı bu teklifsizliğe sevkeden, ona bu cesareti veren ne idi?" Bunu Lazistan Mebusu Necati Bey elçiye anlatır ve sebep olarak da elçinin camiye gelip bağımsızlık bayramını halka anlatmasına bağlar. Bu halka büyük bir güven vermiştir.

Elçi şu cevabı verir:

"Evet hissediyorum. Şimdiye kadar görmediğim bir gösterinin, büyüklük ve samimiyetin farkındayım. Bizim halkımız da size karşı öyledir. Onları görseniz hayretiniz daha çok artar. Bütün Afgan milleti, sizin memleketinizden bir kuş bile gelse onu kutsayacak kadar sizin özleminizle doludur."

"Aşağıda mızıka çalıyor. Hacıbayram Camisi insan dalgalarıyla taşıyordu. Müsteşar hazretleri, elçilikte biriken binlerce halka teşekkür etti. Halkımızın gösterdiği bu samimi gösterinin devamızın bir olduğunu ispata yeter kanıt olduğunu söyledi. Elhasıl, çocuklara varıncaya kadar bütün halkımız bu kardeş İslam devletinin bağımsızlığını kutladı ve yüceltti." (91)

AFGAN ELÇİSİNDEN BABA HRİSANTOSA

Antalya Rumları adına Metropolit vekili Baba Hrisantos, gazetelere ve elçiliklere bir mektup göndererek Türklerle birarada kardeş kardeş geçindiklerini, bazı Avrupalıların ise Türkiye'deki Hıristiyanları alet yaparak kötü amaçlarına ulaşmak istediklerini bildirmektedir. Bir kısım Anadolu Rumunun şoven propagandanın etkisiyle istilacılar yanında yer almasının yanında, Baba Hrisantos gibi Türkiye'de barış içinde yaşamak isteyen ve bunu ilan eden Hıristiyanlar da az değildir. Afgan elçisi, Baba Hrisantos'a bir mektupla cevap vermiş, bu mektubunda Anadolu Rumlarını ve topraklarını dış düşmanlar karşısında birliğe çağırmıştır. Ahmet Han tam da büyük bir isabetle belirtmektedir ki emperyalistler, azınlıkların haklarını korumak adı altında kendi çıkarlarını gözetmektedir. Onlar, himaye etmek istediklerini ileri sürdükleri halklara dost değil düşmandır. Savaştan bu topraklarda yaşayan herkes zarar görmektedir. Yunan ordusu da, gözlerini hırs kaplamış birkaç kişinin esiridir. Bu siyaset, bir gün gelecek Yunanistan'ı da acıya boğacaktır. Zamanın nereye doğru gittiği görülmelidir. O kadar haşmetine rağmen o büyük devletler gitgide gerilerken, Yunanistan gibi kendi derdi başından aşmış bir devlet nasıl böyle istila savaşlarından bir çıkar umabilir?

Bu topraklarda yaşayan Hıristiyan ve Müslüman halk, düşmanların aralarına soktukları ikiliği bertaraf etmelidir. Gözlerini dört açmalıdır. Başkalarına alet olmamalıdır. (92)

BÜTÜN EZİLEN MİLLETLER HÜRRİYET VE BAĞIMSIZLIK İSTİYOR

Afgan Elçisi, 23 Nisan 1922'de Meclise bir kutlama yazısı göndermiş, bu yazı Meclisin ertesi günkü oturumunda okunmuştur.

"Bundan iki yıl önce, pek karanlık bulutlar, birlik (İslam) dünyasının ufuklarını kaplamıştı. Öyle üzücü bir sırada idi ki, bu yüce Meclis güneş gibi Anadolu ufuklarında doğarak üzüntülü Doğu ve İslam gönüllerine taze sevinç verdi. Sizden doğan yüce fikirler, bütün yeryüzünde dalgalana dalgalana bütün yeryüzünde yankılar, İslam kalplerinde depremler, heyecanlar uyandırıyor. Ey büyük milletin büyük temsilcileri, siz yalnız Anadolu Müslümanlarını değil, üçyüz elli milyon İslam dünyasını temsil ediyorsunuz. Bugün bütün zulüm gören milletlerin fikir göklerinde parlayan ışıklar hürriyet ve bağımsızlık ayetleridir. Bundan sonra aramızdaki bağlılıklar yalnız manevi alanda kalacak değildir. Tahakküm devirlerini yaşatacaklarını sananlar bir gün gelecek ellerinizi öpecektir"

(Teşekkür ederiz sesleri, sürekli, şiddetli alkışlar)

Başkan— Başkanlık Divanınca cevap yazılacaktır.

Müfit Bey (Malatya)— Bunun bütün millete ilan edilmesini teklif ederim.

Tunalı Hilmi (Bolu)— Uygun cevap yazmak münasebetiyle Afgan Emirinin ve Afgan halkının büyük içtenlikle Büyük Millet Meclisi tarafından selamlanmakta olduğunun da eklenmesini rica ederim. (İştirak ederiz sesleri) (93)

DEVAM EDECEK

91) Sebilürreşat, sayı:494, 11 Mart 1922.
92) Hakimiyeti Milliye, sayı:536, 20 Haziran 1922 Babalık: Sayı:942, 12 Temmuz 1922.
93) Zabit Ceridesi, C.19, s.357

Milli servet nasıl heba edilir?

HALK YAKACAK SIKINTISINDAN NE YAPACAĞINI BİLEMEZKEN

iki yıldır dağıtılmayan 20 bin ton kok kömürü toz haline geldi

YALNIZCA BİR YILLIK ZARAR 25 MİLYON LİRA

İSTANBUL (AA)

HAVAGAZI İşletmesi Genel Müdürlüğü yetkilileri halk yakacak sıkıntısı çekerken Türkiye Kömür İşletmelerinin dengesiz bir dağıtım politikası izlediğini ve bu yüzden iki yıldır dağıtılmayan 20 bin ton kok kömürünün yarısının toz haline geldiğini açıkladı. Türkiye Kömür İşletmelerinin yalnızca 1979 yılında bu yüzden uğradığı zararın faturası 25 milyon lira.

TKİ'nin dağıtım politikasındaki yanlış uygulama sonucu geçtiğimiz kış aylarında halkın yakacak sıkıntısı çekmesine rağmen eldeki kok kömürlerinin gereksiz şekilde gazhanelerde stoklandığını ve bu yüzden stoklamaya elverişli olmayan bu kömürlerin yarısından fazlasının tozlaştığını öne sürdüler.

Kok kömürünün tonunun Anadolu yakasındaki depolarda 10 bin, Avrupa yakasındaki depolarda 8 bin 600 liraya satıldığını kaydeden yetkililer, tozlaşan kok kömürünün ancak tonu 5 bin liradan satılabildiği için bu yanlış uygulama sonucu tozlaşan kok kömürünün her tonunda beşbin liralık zarara yol açılmış olduğunu açıkladılar.

Yetkililer kok kömürünün gazhanelerden alınarak Kömür Tevzii Müessesesinde satılmasını da istediler.

TKİ yetkilileri ise kok kömürü dağıtımının Kömür Tevzii Müessesesinde yapılmasının çok güç olduğunu, bu kurumun depolarında ancak linyit ve benzeri maden kömürlerinin satılabildiğini söylediler.

Odun, kömür, fuel-oil bulamayan halk uzun ve soğuk geçen kışı atlatabilmek için her türlü çareye başvururken bürokratik nedenlerden dolayı kok kömürleri toz haline geldi. Sonunda kömürler ne halka ne de devlete yar oldu.

OKUL YAPMAK İÇİN BOŞ ARSA DURURKEN BİR MAHALLE YIKTIRILMAK İSTENİYOR

ZONGULDAK (ÖZEL)

Zonguldak ili Kozlu ilçesi Güney Mahallesinin Karaçolak bölgesinde yeni beliren okul ihtiyacı üzerine harekete geçen mahalle yetkilileri, Milli Eğitim Müdürlüğü ve boş arsaya sahip olan Ereğli Kömürleri İşletmesi Kozlu Bölge Müdürlüğünün olumlu cevabını aldıktan sonra 100'e yakın evin bulunduğu yere bir okul yaptırılmak istendiğini öğrendi. Konuyla ilgili görüşlerine başvurduğumuz mahalle muhtarı ve halkı şunları söylediler: "Mahallemize uzakta bulunan ilkokulun EKİ tarafından yıktırılma gereği doğunca mahallemizin yeni bir okula ihtiyacı ortaya çıktı. Bunun üzerine Belediyeye, Milli Eğitim Müdürlüğüne ve EKİ Kozlu Bölge Müdürlüğüne başvurduk.EKİ'nin olumlu cevabından sonra mahallemizin okul yeri olarak yıktırılmak istendiğini öğrendik. Bu nedenle de mahalle yanındaki boş düz arsanın işgal edildiğini ve mahallenin yıktırılmasının işgalciler tarafından önerildiğini öğrendik. Biz okulun mutlaka yapılmasını ama işgal edilen boş arsa üzerine yapılmasını istiyoruz."

Emniyetin ve Valinin desteğini alan komandolar Samsun'da halka saldırıyor

●*Vali: "Ben emekliliğimi kazanmış bir adamım. Başka bir iktidar gelse nasıl olsa beni buradan alacaktır. Yine emekliliğime dönerim"*

● *Komando ve polisler evlere yapılan baskınlarda bile birlikte görülüyor*

SAMSUN (ÖZEL)

MHP'li komandoların Samsun'da polisin de desteğini alarak halk üzerinde yoğun terör estirdikleri bildirildi.

Samsun'da polis ve komandoların elele yürüttüğü terör AP'li Belediye Başkanının sağ-sol çatışmasından yararlanma fikri ile başladı. AP'li Belediye Başkanı Vehbi Gül daha önce ülkücülerin giremediği Çiftlik Caddesinde seçim bürosu açarak çatışmayı kışkırtmaya ve olabilecek bir saldırıyı kendi propagandası için kullanmaya çalıştı. Önce Çiftlik Caddesindeki kahveler yüksek kiralarla tutulmak istendi. Daha sonra boş bir dükkan seçim bürosu olarak açıldı. Vehbi Gül korunmak bahanesiyle birçok komandoyu çevresinde topladı. CHP de bir seçim bürosu açarak demokrat ve sol görüşlü bazı gençleri çevresinde topladı. Böylece sahte solcular ve ülkücüler için çatışma fırsatı doğdu ve çatışmalar başladı. İlk olarak Halkın Kurtuluşu taraftarı Nurettin Altaylı MHP'li komandoların saldırıları ile başından ağır yaralandı ve kaldırıldığı hastanede öldü. Bu olaydan sonra her iki taraftan onlarca genç hayatını yitirdi. Daha sonra MHP'li komandoların Samsun'daki etkinliği giderek gelişti ve şehirdeki denetimleri arttı.

DEVLET DESTEĞİ

MHP'li komandoların saldırılarının yanısıra Vali ve Emniyet Müdürünün de saldırganları koruduğu bildirildi. AP hükümetinin işbaşına gelmesiyle Emniyet Müdürlüğündeki tarafsız, yetenekli ve uzman elemanların çeşitli yerlere sürüldüğü, bunların yerine taraflı ve devlet memurluğu vasıflarından uzak kişilerin getirildiği öğrenildi.

Polisin, sahte sol ile MHP'lilerin çatışma alanı olan mahallelerde arama yaptığı daha sonra da kenara çekilerek komandoların duvarlara slogan yazmalarına izin verdiği, silah atmalarına ve yurttaşlardan kimlik sormalarına göz yumduğu da gelen haberler arasında. Komandoların evlere yapılan baskınlarda bile polisle birlikte görüldüğü bildiriliyor. Son günlerde ise polis hiç bir gerekçe göstermeksizin saldırılar düzenlemeye başladı.

Polis 28 Mart günü Ticaret Lisesine girerek öğrencilere saldırdı. Okulun bütün camları kırılırken öğrenciler coplanarak yerlerde sürüklendi. Bayan öğretmenlere bile küfürlerle saldıran polisler öğretmenlerin eteklerini copla kaldırarak "Senden iyi balerin olur" gibi hakaretlerde bulundular. AP yanlısı ve tarafsız öğretmenlerin bile karakola götürüldüğü baskından sonra okulun AP yanlısı Müdürünün istifa ettiği öğrenildi.

HALK DÜŞMANLARI

Öldürülen komandoların cenazelerinin olacağı zamanlar ise cenaze konvoyundaki MHP'liler, cadde üzerindeki kuaför, büfe, bakkal, mobilyacı dükkanlarına ve taksilere rastgele saldırıyorlar. Komandolar polisle birlikte cenaze konvoyundan silah da atıyorlar. Hatta bir keresinde komandoların kendilerine maddi yardımda bulunan bir iş adamının mağazasının vitrinini de kırdıkları ancak sonra durumu farkedip özür diledikleri öğrenildi.

Samsunlu yurttaşların polisin MHP'lileri kollayan tutumuna inanmak istemediği, AP'li ve CHP'li bazı yurttaşların Vali ile görüştükleri, Valinin ise kendisini halkın ve devletin değil, "Hükümetin Valisi" olarak nitelediği, "Ben emekliliğimi kazanmış bir adamım. Başka bir iktidar gelse nasıl olsa beni buradan alacaktır. Yine emekliliğime dönerim" dediği bildirildi. Valinin daire müdürleri ile yaptığı bir toplantıda ise "Size karşı gelen memurlarınızı dövün. Hatta gerekirse vurun ben arkanızdayım. Tam yetki ile geldim, sizi kurtaracağıma güvenin" şeklinde konuştuğu öğrenildi. Durumdan şikayetçi olan bir savcı yardımcısının ise Cumhurbaşkanına, Demirel'e, Ecevit'e ve ilgili bakanlıklara mektuplar yazdığı bildirildi. Yurttaşlar saldırgan komandoların ve onlara destek olan polis memurları ve yetkililerin cezalandırılmasını istiyorlar.

Hollanda'da kaçak işçiler, hükümet sorunu haline geldi

●Hükümetin, parlamentonun yabancı kaçak işçilere bir fırsat verme şeklindeki kararını uygulamaması, sert tepkilere yol açıyor

NİYAZİ TERZİ, LAHEY

Hollanda parlamentosunun 68'e karşı 70 oyla aldığı "yabancı kaçak işçilere bir fırsat verme kararı", Hollanda'da demokrasi ve hükümet sorunu haline geldi. Parlamentonun kararını uygulamayacağını açıklayan Van Agt hükümeti, muhalefetin ve dini kuruluşların büyük tepkisini çekti. Sendikalar çok sert bir dille hükümeti karara uymaya davet ettiler.

Hükümeti parlamentonun kararını yerine getirmemekle, demokrasiyi ortadan kaldırmakla suçlayan eski Başbakan ve ana muhalefet önderi Den Uyl; "Demokratik hukuk devletlerinde, parlamentoların aldığı karara uymayan hükümet olamaz. Hollanda demokratik bir ülkedir. Hükümet ya bu kararı uygulayacaktır ya da istifa edecektir" dedi.

Diğer muhalefet partileri de, hükümeti çok sert bir dille eleştirdiler.

Bütün muhalefet partileri, parlamentonun oy çokluğuyla aldığı kararı yeniden parlamentoya getirecekler. Bu seferki oylama hükümet için güven oyu niteliğini taşıyacak. Aynı kararın oy çokluğuyla alınması halinde, hükümet ya kararı uygulayacak ya da istifa edecek.

Sorunun hükümet meselesi haline gelmesi üzerine yapılacak yeni bir oylamada, karar lehinde oy kullanan 6 Hıristiyan Demokrat Parti milletvekilinin, yine aynı karar lehinde oy kullanmaları olanak dışı görülüyor. Bu milletvekillerinin hükümetin düşmesine yol açacak bir oylamaya katılmayacakları, katılsalar bile lehte oy kullanmayacakları belirtiliyor.

Diğer yandan, bazı Avrupa ülkeleri sınırlarında çok sıkı önlemler almaya devam ediyorlar. Almanya ve Hollanda sınırlarından kuş uçurtulmuyor. Gerçekten turist olarak gelen yabancılar bile kabul edilmiyor. Aile ziyaretine gelen bir çok Türk sınırlardan geri çevriliyor. Almanya'nın bu önlemleri iltica akımına karşı aldığı bildiriliyor. Hollanda ise, yabancı kaçak işçilere fırsat verme ihtimalinden sonra aldığı önlemleri yoğunlaştırdı.

Kayseri Birlik Mensucat'ta komando saldırıları yoğunlaştı

●Komandolar fabrikanın harman hallaç bölümünde yangın çıkardılar

KAYSERİ (ÖZEL)

Kayseri de kurulu Birlik Mensucat Fabrikasında MİSK'in yetki almasına çalışan MHP'li komandoların son günlerde işçilere yönelik saldırılarını yoğunlaştırdıkları bildiriliyor.

Fabrikada Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikası ile MİSK'e bağlı Mensucat-İş Sendikası arasında süren yetki mücadelesinde son olarak 10 Mart günü Kayseri İş Mahkemesi yetkiyi Teksif Sendikasına verdi. Fakat mahkemenin bu kararına itiraz eden Türk Mensucat-İş Sendikası, bir yandan yetki sorununu sürüncemede bırakırken diğer yandan da komandoları işçilerin üzerine saldırtarak, fabrikaya hakim olma faaliyetlerini yoğunlaştırdı.

Komandoların son saldırısı 9 Nisan günü meydana geldi. Komandolar ayrıca fabrikanın harman hallaç kısmında da yangın çıkardılar.

Kayseri Birlik Mensucat işçileri, komandoların saldırılarını protesto etmek için kendi aralarında işi yavaşlatma kararı aldılar.

Burası Frankfurt'ta bir otel odası...

Bu adam kimi bekliyor?

Amerika'da üç büyük televizyon şirketi var. ABC, NBC ve CBS adındaki bu özel şirketler uzun zamandır kendi aralarında korkunç bir rekabete girmiş durumdalar. Bir olayı en iyi kim haber verecek, en erken kim haber verecek? Bütün mesele burada. İşte üç şirketten biri şimdiden, Tahran'daki Amerikan Büyükelçiliğinde 6 aydır rehin tutulan vatandaşları ile ilk ropörtajı yapmak üzere, Frankfurt'ta bir otel odasını kiralamış ve naklen yayın için bütün tesisatı kurmuş.

5 kişilik teknik heyet, Amerikalı gazetecilerin İran'dan sınırdışı edilmesinden bu yana merak ve sabırla bekliyorlar. Rehineler salwerilince, Amerika'ya gitmek için Tahran-Frankfurt-New York hattını kullanacaklar. Böylece rehineler ilk molalarında ilk roportajlarını yapacaklar. Tabii daha önce Tahran'da bir başka televizyon şirketi onları yakalamazsa...

Hollanda'da Afrika köyü kuruldu

●Köyü gezenler, "Hollanda'nın soğuğuna rağmen Afrika'nın sıcağını içimizde hissediyoruz"

NİYAZİ TERZİ

Hollanda'nın Nijmegen şehri yakınında Bergen Dal'da Afrika stili bir köy kuruldu. Afrika Müzesi tarafından düzenlenen köyde, Afrika'nın tarihi eserleri de yer alıyor. Afrika stili evler, meraklıların hücumuna uğradı.

Afrika Müzesi, bu köyde, Afrika'nın kulturu yaşamı ve mücadelesini ele alan kültürel programlar hazırladı. Film ve tiyatro gösterileri büyük bir ilgi görüyor.

Bazı meraklılar, "Hollanda'nın soğuğuna rağmen bu köyde ister istemez ısınıyoruz, Afrika'nın sıcaklığını içimizde hissediyoruz" diyorlar



Yeniden «Balaban Ağa»

Noksanıyla fazlasıyla Türk tiyatrosunun klasikleri arasında yer alan Musahipzade Celal'in bugünkü kuşaklarca tanınmaması, eski kuşaktan olanlarca da artık unutulmaya başlanması, bizim, hepimizin suçudur. Onun adını bir sokağa verebildik ama Şehir Tiyatrolarından birine -en uygunu da Üsküdar'dakine- 29 yıldır veremedik. Gerek ödenekli, gerekse özel tiyatrolar her mevsim, oyun dağarlarına yerli yabancı yeni yeni yapıtlar kattılar ama, Musahipzade'nin bilinmeyen bir oyununa el atmaya nedense yanaşmadılar.

Oysa, "güldürü" adıyla sergilenen nice cıvıklıklardan kat kat üstün oyunlarının en büyük özelliği, güncelliğini yitirmemiş olması kadar, toplum yapısının değişmez sahteliklerini de nükteli bir anlatımla yansıtmasıdır. Ayrıca bunların, bir çağın kurumlarını, geleneklerini, törelerini belgeleyici niteliklerini de unutmamak gerekir.

1933 yılında tamamladığı "Balaban Ağa" üstüne Musahipzade Celal şöyle diyordu: "Bu eserleri yazarken bir yandan da henüz mevcut olmayan milli kıyafethanemizin bir gün gelip istifade edilebileceği giyim kuşam tarzlarını da elimden geldiği kadar bütün teferruatıyla tespite çalışıyordum. Medreselerin tembeller sığınağı haline geldiği günleri, bakımsız kalan zavallı talebe-i ulumun, müderrisin-i kiramın haleka-i tedrisinden cühela-yı izamın bezmi safasına nasıl iştiyakla can attıklarını göstermek maksadıyla da 'Balaban Ağa'' piyesini yazdım" (Türk Tiyatrosu, sayı 109, 1 Aralık 1939)

Gerçekten de Fransızların "comedie de moeurs = töre komedyası" dedikleri türün en özgün örneklerinden biri de "Balaban Ağa"dır. Hemen söyleyelim ki, bu dönem belediye sahnelerinde nice cılız, entipüften gülünçlüklerle karşılaştıktan sonra, "hah şöyle..." denilesi has bir güldürü özleyenler, "Balaban Ağa"da aradıklarını bulacaklar, Balaban Ağaların, Kel Kaytazların, Molla İshakların, Sabataylarin, tüm öbür oyun tipleriyle birlikte, bugün de aramızda yaşayan, isim ve biçim değiştirmiş insanlar olduklarını göreceklerdir.

Vasfi Rıza Zobu'nun 1970-71 döneminde sahneye koyduğu "Balaban Ağa" oyununu bu kez Feridun Karakaya yönetiyor. İkisi arasında ne gibi ayrımlar bulunduğunu söylemek olanaksız bizim için. Yalnız, beş sanatçının, yani Feridun Karakaya, Nüvit Özdoğru, Hikmet Eldek, Gülen Kıpçak ve Necmi Oy'un on yıl arayla yine aynı rollere çıkmış olmaları, anımsadığımız kadarıyla aynı dekor ve giysilerin kullanılmış olması, genelde, göze çarpan bir değişikliğe gidilmediğini gösterir. Tek önemli değişiklik, Zobu düzenlemesindeki şen-şakrak meyhane bölümünün - ne yazık ki- düzleştirilmiş oluşu, oysa, nasıl canlı, şenlikli bir sahneydi orası....

Oyuna alışkın eski sanatçılar grubunu bırakırsak, şimdiki kadrodan özellikle Nuri Ergün'ün, Ersan Barkın'ın, Engin Gürmen'in göz dolduran oyunlarıyla seyircide olumlu izlenimler bıraktıklarını belirtmekte yarar var. Buna karşılık Molla Fehmi'de Yalçın Boratap'ı fazla heyecanlı, Mehveş'te Sibel Göksel'i ise aşırı donuk bulduğumuzu da söylemek zorundayız.

Galiba, bu kadar kusur, kadının kızında bile olurmuş!


"Balaban Ağa"da (soldan sağa) Nüvit Özdoğru, Hikmet Eldek, Yalçın Boratap ve Feridun Karakaya.

«Kefere Aiskhylos»

Haşmet Zeybek

Sayın Tahir Özçelik'in "27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü Emekçiyi Sömürüden Kurtarıyor mu?" sorusu son derece yerli yerindedir. Çağdışı kafalı yöneticilere olan öfkesi de oldukça haklıdır.

Ancak ne var ki öfkenin gözü kördür.

Hele keskin öfkenin baldan tatlı olduğu günümüzde... Ne var ki öfkeyle kalkıp zararla oturulmasın. Kaş yapayım derken göz çıkarılmasın.

Biz öfkeye antik Yunan edebiyatının ilk satırlarıyla girelim:

"Söyle, tanrıça Peleusoğlu Akhilleus'un öfkesini söyle
Acı üstüne acıyı Akhalara o kahreden öfke getirdi.
Ulu canlarını Hedes'e attı nice yiğitlerin
Gövdelerini yem yaptı kurda kuşa."

Böyle söylüyor Homeros, "İlyada"nın girişinde ve de başlıyor birinci dönem antik Yunan edebiyatı. İkinci dönemi atlayıp geliyoruz üçüncü döneme... Antik Yunan'ın altın çağına ve bu çağdaki bir ozana.

Sayın Tahir Özçelik'in de çok iyi bildiği gibi, Aiskhylos M.Ö. (525-456) Atina'nın yirmi kilometre uzağındaki Elessis'te doğmuştur. Euphorlon adlı bir Yunanlının oğludur. Marathon (M.Ö. 490) ve Salamis (M.Ö. 480) savaşlarında çarpışmıştır. 26 yaşında tiyatro yazarlığına başlamıştır (M.Ö. 499) Yarışmalarda 13 kez birincilik armağanı kazanmıştır. Sanatçıları koruyan Syrakusai hükümdarı Hietron'un çağrısı üzerine Sicilya'ya gitmiş ve Gela'da ölmüştür.

Elbetteki bizi ilgilendiren bir insanın sınırlı ömrünün çerçevesi değildir. Tam tersine bu çerçeveyi kırması ve ölümsüzlüğe ulaşmasıdır. 2 bin 500 yaşında beyaz libaslarıyla karşımıza dikilmiş olmasıdır. Kuru parmaklarıyla gırtlağımıza yapışmasıdır.

Sayın Tahir Özçelik'in de çok iyi bildiği gibi Aiskhylos ilk büyük tragedya şairidir. Tragedyanın gelişmesinde büyük payı vardır. Ona gelinceye kadar oyunlar Koro ile tek aktör arasında şarkılarla devam ederdi. (Benzetmek gibi olmasın tek parti-tek şef dönemi gibi). İkinci aktörü tiyatroya o katmıştır (çok partili demokrasi dönemi gibi)Ve bu iki aktör arasında diyaloğu sağlamıştır. (Bugün için az şey midir?Koroyu ikiye bölmüştür, bu aktörlerin arkasına sıralamıştır. Böylece diyaloğu ön plana almış, koronun önemini azaltmıştır. Kendisine gelinceye kadar aktörlerin sadece yüzlerini saklamak için kullandıkları maskeye, karakterlerini gösteren bir anlam vermiştir. Giyim-kuşam ve sahne dekorlarında çok büyük yenilikler yapmıştır. Değişebilir boyalı panoları konuya uygun olarak ilk kez o düzenlemiştir. Tragedyada rol alan tanrıları sahneye indirmiştir. Tragedyanın bölümlerini belirleyerek düzene sokmuştur.

"1- Prologos: Koronun girişi

2- Epizode: Olayın sunulması

3- Exedos: Sonuç ve koronun çıkışı"nı o sistemleştirmiştir.

Gelelim oyunlarının özüne, gelenekçi ve ahlakçıdır. Dünyayı ve insanları, tanrıların iyi ve doğru yönettiklerini savunur. Düzene ve ahlaka aykırı hareket edenlerin tanrılar tarafından cezalandırılarak hak ve adaletin yerine geleceğine inanır. Onun oyunlarında insanlar tanrıların iradesiyle hareket ederler. Bunlar ne yaparlarsa yapsınlar alınyazılarının dışına çıkamazlar. Oyunları eski dinsel inançların dehşeti ile doludur. Tanrısal ve kaçınılmaz intikamlar heyecan uyandırması açısından odak noktasıdır. Çağdaşları gibi onun da kökünde klasik kaderci felsefenin ürünleri vardır. Biz buna tiyatro dilinde "Aristocu dram" diyoruz. Çağımız bunun karşıtını "Diyalektik dram" diye veriyor.

Sayın Tahir Özçelik'in de çok iyi bildiği gibi, Aiskhylos yaşamı boyunca 88 tane oyun yazmıştır. Günümüzde bunlardan yedi tanesi kalmıştır. Bunlar insanlığın yarattığı en yüce eserler arasındadır:

1- Persler 2-Zincire Vurulmuş Prometheus. 3-Thebai Önünde Yedi Komutan, 4-Yalvaran Kızlar. 5-Agamemnon 6-Koephoroslar 7- Eumennidler

Bizce Aiskhylos'un saygın kişiliğinin kısaca özeti ve tiyatroya katkılarını kabaca değindikten sonra gelelim özlü bir özdeyişine:

"Bana bir tiyatro verin, size büyük bir ulus vereyim". Tersine çevirirsek, büyük bir tiyatrosu olmayan büyük ulus olabilir mi? Yaygın deyimiyle bu olanaklı mıdır? Bizce olanaksızdır.

Çünkü bir ulusun tiyatrosu her şeyden önce o ulusun dilinin en güzel konuşulduğu yerdir. Diksiyon ve fonetik açısından sözcüklerle oynanır. Jest ve tavır ulusal bir biçimin oluşturulduğu yetişkinler okuludur. Toplumsal olarak ruhi şekillenmenin bütünüdür. Bu ve benzeri açılardan bakıldıkça bu sözün ne kadar haklı ve yerinde olduğu anlaşılıyor. İşte başından beri öfkesini bu gerçeği kavrayamayanlara yöneltseydi sayın Tahir Özçelik, ne kadar haklı olurdu. Nitekim onlar için söylediklerinde ne kadar haklıysa, Aiskhylos'a "kefere" demekte de o kadar haksız.

Çünkü ortada daha ne tek tanrı var, ne İsa , ne de Hıristiyanlık. Ne Muhammed ne Müslümanlık... Ne İslam, ne gavur, ne küffar, ne de onun argosu olan, daha çok azınlıkları horlamak için kullanılan "kefere" sözcüğü...

Okuduğumuz andan beri anlayamadığımız, nasıl oldu da dünyanın hiç bir yerinde, hiç bir gününde biraraya gelmemiş ve de gelmeyecek olan bu iki sözcük yan yana düştü.

Sabahattin Ali, Ankara ve İstanbul'da toplantılarla anıldı

Türk edebiyatında gerçekçilik akımının başlıca temsilcilerinden Sabahattin Ali, ölümünün 32. yıldönümünde, Ankara Sanat Sevenler Derneği ve İstanbul Tünel Kültür-Sanat Evindeki iki toplantıyla anıldı. Ankara Halk Tiyatrosu Kültür Merkezindeki toplantı ise sıkıyönetimin engellemesi sonucu yapılamadı.

ANKARA'DAKİ TOPLANTI

Geçtiğimiz hafta Ankara Sanat Sevenler Derneğinde yapılan ilk toplantıya Talip Apaydın, Fakir Baykurt ve Mahmut Makal konuşmacı olarak katıldılar. İlk olarak söz alan Apaydın, S.Ali'nin yapıtlarında diğer yazarlarımıza göre daha sıcak, daha içten bir dünya ile karşılaştığını, bunun nedeninin de konularını köy, kasaba ve Anadolu gerçeklerinden seçmesi ve bunları büyük bir ustalıkla dile getirmesi olduğunu belirtti. Türkiye'de toplumcu gerçekçi edebiyatın yolunu S. Ali'nin açtığını, onun en büyük 5 Türk öykücüsünden biri olduğunu söyledi. "1945-55 arasında Türkiye'de yasaklanan S. Ali'nin yapıtlarından tek bir cümle, tek bir kelime çıkarmak mümkün değildir" dedi.

Mahmut Makal, Sabahattin Ali'nin dergici yönü üzerinde durdu. 1940'larda çıkan Marko Paşa dergisinin temel direğinin S. Ali olduğunu, tek parti döneminde bütün yıldırımları üzerinde toplayan bu derginin 150-160 bin kadar sattığını, bu sayının halkın dergiye gösterdiği ilgiyi ortaya koyduğunu belirtti. Makal, S. Ali'nin 1947'de masal-öykü biçiminde yazdığı "Sırça Köşk" adlı yapıtın da hükümetin manevi kişiliğini tahkir ettiği gerekçesiyle Bakanlar Kurulu kararıyla aforoz edildiğini söyledi.

Fakir Baykurt, "Yalnızca Köy Enstitülü yazarların katıldığı bu toplantıda eleştirmen ve incelemeci arkadaşların da bulunması yararlı olurdu" dedi. Çeyrek yüzyıl S. Ali için susulduğunu ve yazarın bir çember içinde kaldığını belirterek şöyle konuştu: "Sabahattin Ali dünya edebiyatının en büyük yıldızlarından biridir. Ama tıpkı Lorca gibi çok genç yaşında öldürüldü. S.Ali için bir çağdaş klasik denilebilir ve bugün okullarımızda okutulması gerekir. O bir politikacı değildi ama büyük bir politikanın adamıydı."

İSTANBUL'DAKİ TOPLANTI

İstanbul, Tünel Kültür-Sanat Evinde yapılan açık oturuma ise iki eleştirmen Konur Ertop ve Atilla Özkırımlı katıldılar. Üçüncü konuşmacı Kemal Sülker mazereti nedeniyle toplantıya gelemedi. Açık oturum, Nur Deriş tarafından yönetildi.

İlk olarak söz alan Atilla Özkırımlı, Sabahattin Ali'nin yaşam öyküsünü özetledi. Almanya'ya gidişi, 1940'da "İçimizdeki Şeytan" romanını yayımlaması, vb. onun yaşamında dönüm noktası diye nitelediği olayları anlattı.. Konur Ertop ise ilk konuşmasında, Sabahattin Ali'den önceki dönemde edebiyatımızdaki gerçekçilik eğilimlerinden söz etti. Tanzimat yazarlarının yetersiz çabalarına, Ahmet Mithat Efendi'nin, Hüseyin Rahmi'nin gerçekçi yönelimlerine değindi. Aynı konuda Özkırımlı da Yakup Kadri, Halide Edip gibi yazarların gerçekçi olmakla birlikte belli bir bakıştan yoksun olduklarını belirtti. S. Ali'yi Sadri Ertem'le aynı çizgide gören görüşlere de katılmadığını, Ertem'in yalnızca olay anlatan, insanı derinliğine yansıtamayan eserlerine karşılık S. Ali'de bu ikinci yönün de güçlü olduğunu söyledi.

Daha sonra Ertop, S. Ali'nin öykülerindeki, Özkırımlı da yazarın iki romanındaki gerçekçilik anlayışı üzerinde durdular. Ertop, S. Ali'nin eserlerinde köy çevresine, kente, işçilerin ve aydınların dünyalarına ait gerçeklerin sergilendiğini, toplumumuzun türlü özelliklerinin ve keskin çelişkilerin sergilendiğini belirtti. "O sanatı gerçeklerin yansıdığı bir ayna saymakla yetinmemekte, bu gerçeklerin değiştirilmesi için bir araç olarak da sanattan yararlanmak istemektedir" dedi. Ertop, S. Ali'nin öykülerinden örnekler vererek bu görüşlerini açıkladı. Köylülerin gerçeklerini, eşraf karşısında ezilmelerini, devlete karşı mücadelelerini, kentleri ele aldığında da yarı-aydınları yergiyle anlattığını söyledi.

Özkırımlı, S.Ali'nin "Kuyucaklı Yusuf" romanında Edremit çevresinde bir kasabayı başarıyla anlattığını, romanın, kahramanların sınıfsal yapılarından doğan bir iyi-kötü çatışması üzerine kurulduğunu belirtti. "İçimizdeki Şeytan" da da hem bir aydınlar çevresinin hem de tek tek kişilerin ustalıkla yansıtıldığını vurguladı. Irkçıları, faşistleri daha derin toplumsal bağlarıyla veremediğini, bunun da o günkü siyasal koşullardan ileri gelebileceğini anlattı... Konur Ertop S. Ali'nin "Yeni İnsan" adlı öyküsünü onun olgunluk döneminin başarılı bir örneği olarak ele aldı ve olay örgüsü, insana yaklaşımı, toplumsal eleştirisi ile ayrıntılı bir biçimde inceledi.

Fatsa Halk Şenliğinde bugün bir panel var

Halk Şenliğinin bugünkü programında "TV'de Dizi Filmler" konulu bir panel yer alıyor. Saat 18.00'de yapılacak olan toplantıya As. Dr. Ünsal Oskay, Can Yücel, Erol Mutlu, As. Tağrul Eryılmaz, Ali Kurt ve Yılmaz Dağdeviren katılıyorlar. Paneli Özkan Yıldırım yönetecek.

Şenliğin film bölümünde bugün 12.00'de "Endişe" Şan Sinemasında, "Umut" 20.30'da Park Sinemasında, M. Brando'nun rol aldığı "İsyan" da 20.30'da Şan Sinemasında Fatsalılara sunulacak.

Şenliğin tiyatro bölümünde İsmet Küntay'ın yazıp Halkevleri Genel Merkezi Tiyatro Kolunun sahnelediği "Evler Evler"'i Lale Sinemasında saat 21.00'de izlemek olanaklı.

Bugünkü programda yer alan Halk Gecesi'nin ozanları ise Hüseyin Çırakman, İsmail İpek, Cem Usal ve Hüseyin Türkoğlu. Gece 20.00'de başlıyor.

Hitler Olimpiyatı ve boykot



Coubertin'in Olimpiyatları desteklemesini, Hitler ömür boyu maaş ile ödüllendirdi

Hitler ne pahasına olursa olsun bu kötü ünü silmek için Olimpiyatların Berlin'de yapılmasını istiyordu. Bu yüzden bazı tavizler verdi. Dışa karşı "yumuşak" bir rejim olduklarını göstermek için Alman takımına Yahudilerin alınacağını açıkladılar. Ancak Naziler gerçek düşüncelerini ortaya koymaya devam ettiler. Nazi imparatorluğunun Spor ve Propaganda Bakanı Göbells şu parolayı ortaya attı: "1936'da dünyadaki halklarla boy ölçüşeceğiz. Ve onlara Alman topluluğu fikrinin ne tür güçleri ortaya çıkarabileceğini göstereceğiz."

Gerçi Hitler, rejimi iyi göstermek için göstermelik birçok şeyler yapıyordu ama bir yandan da kendilerine karşı olan kampanyayı güçlendiriyorlardı. Hitler Haziran 1934'te Röhm darbesi denilen girişimle Nazi rejiminin ilk kitle katliamını başlatıyor ve en etkili rakiplerini öldürtüyordu. Bir ay sonra da Naziler Avusturya Başbakanı Dolfuss'u öldürdüler. Bundan bir yıl sonra da "Nürnberg Alman Kanını Koruma Yasası"nı" çıkardılar. Bu yasa neredeyse her Alman Yahudisinin tüm haklarını elinden alıyordu. Bu olaylar boykotçular için önemli malzeme oldu...

● Olimpiyatların Berlin'de yapılmasını sağlamak amacıyla Hitler Yahudilere baskı yapılmadığı izlenimini yaratmaya çalıştı. Bu nedenle Alman takımına 2 Yahudi sporcu aldı.

Ancak buna karşılık Almanlar daha büyük propagandaya başvurdular. Berlin Olimpiyatlarından yana olan ünlü kişileri ortaya çıkardılar. Bu propaganda hareketinin en önemli kişisi Baron Pierre De Coubertin idi.

Çok sonraları Hitler ile Coubertin arasında özel bir ilişki olduğu ortaya çıktı. Tarihçiler Hitler'in Barona ömür boyu gelir vadettiği bir telgrafı buldular.

Propaganda hareketi sürdürülürken Hitler ve şürekası Yahudilere yapılan tüm girişimlerin belirtilerini sokaklardan silme hareketine giriştiler.

Yahudi düşmanlarının en güçlü kışkırtma aracı "Der Stürmer" dergisinin sokak satışı yasaklandı. Göbells en azından Berlin kitapçılarında rejimin lanetlediği yazarların kitaplarının satılmasını sağladı. Ve dünya basınına sulh ilan edildi. Artık bayilerde yeniden önemli yabancı gazetelerin satışına başlandı. Ari olmayan ırktan 2 sporcunun (Buz hokeyi oyuncusu Rudi Ball ve eskrimci bayan Helene Meier) Alman ekibine alınmış olduğunun ilan edilmesi üzerine Uluslararası Olimpiyat Komitesinin keyfi sınırsız bir ölçüye ulaştı.

Artık Uluslararası Olimpiyat Komitesinde oyunların Berlin'de yapılması konusunda kimsede tereddüt kalmadı. Yalnız Komite içinde boykot yanlısı Jahncke tasfiye edildi ve yerine Brundage alındı.

Bütün bunlara rağmen Hitler rejimi tam anlamıyla kusursuz olmadı. Uluslararası Olimpiyat Komitesi Başkanı Baillet Latour, Ocak 1936'da Kış Olimpiyatları için Almanya'nın Garmisch kentine giderken yolculuğu sırasında Yahudi düşmanı pankartlar gördü. Örneğin bu pankartlardan biri sürat sınırlandırmasını gösteriyor ve Yahudilerin bu sınırlandırmaya tabi olmadıkları belirtiliyordu. Yani Yahudiler intihara davet ediliyorlardı.

Bu pankart üzerine Uluslararası Olimpiyat Komitesi Başkanı Baillet Latour Hitler ile görüşür. Hitler ona "Ben sizin evinize gelip orada kural koymuyorum" der...

(DEVAMI VAR)

Hitler Olimpiyat sayesinde tüm dünyaya kendini "barışçı" gösterdi ve Olimpiyat Komitesi üyelerini bu amaçla kullandı.

Mersin-Silifke etabını Romen Gondıce kazandı

SİLİFKE

12. Uluslararası Akdeniz Bisiklet turunun 84 kilometrelik Mersin-Silifke etabını Romen bisikletçi Bonci Gondıce kazandı.

53 bisikletçinin büyük çekişmesi halinde geçen yarışmada bir ara Erol Küçükbakırcı rakiplerden 500 metre öne fırladı. Ancak kısa bir süre sonra arkasından gelen gruba yakalanarak gerilerde kaldı.

Doğu Alman, Romen, Bulgar bisikletçileri ve Tevfik Erdoğdu birlikte girdiler. Ancak Romen Bonci Gondıce finişte yaptığı atakla yarışı tekerlek farkıyla önde kapadı.

84 kilometrelik Mersin-Silifke etabında ilk beşe giren sporcular şöyle:
1— Bonci Gondıce (Romen) 2.00.22
2— Joach Hımvogel (D.Al-
3— Veloki Velikov (Bulgar) 2.00.22
4— Tevfik Erdoğdu (Türkiye A) 2.00.22
5— Mardaksi Samis (Tunus) 2.02.05

Büyükler Ferdi Türkiye Halter Şampiyonası bugün başlıyor

ANKARA

Büyükler Ferdi Türkiye Halter Şampiyonası bugün Ankara Selim Sırrı Tarcan Spor Salonunda başlıyor.

İki gün sürecek olan şampiyonaya Ankara, İstanbul, İzmir, Sivas, Gaziantep, Kastamonu, Erzincan, Adıyaman, Kocaeli, Sakarya, Tokat, Balıkesir, Konya, Ağrı, Hatay bölgesinden sporcular katılacak.

25 Nisanda Belgrat'ta yapılacak olan Avrupa Şampiyonasına katılacak takımımızın da belirlenmesi niteliğini taşıyan bu müsabaka her iki gün de saat 11.00'de başlayacak.

Sikletlerinde ilk iki dereceye giren sporcular itici güç yardımından yararlanacaklar.

«İTALYA'DA TUTUKLANAN FUTBOLCULAR BU OLAYIN KÜÇÜK BİR PARÇASI»

SPOR SERVİSİ

İtalya'daki şike olayının yankıları spor kamuoyunda hâlâ devam ediyor.

Almanların Kicker dergisi bu konuda yayınladığı bir yazısında tutuklanan futbolcuların ve yöneticilerin aslında bu olayın küçük bir parçaları olduğunu ifade etti. Kicker'in bu konudaki görüşleri şöyle:

"Hakimlerin ve savcıların sık sık öldürüldüğü bu ülkede şimdiye kadar küçük balık denebileceklerin yakalanarak hapsedilmesi yadırgatıcı bir olay."


Milan Kulübü Başkanı Colombo

Öte yandan şike olayları nedeniyle Milan takımının B ligine düşürülmesinin sözkonusu olduğu belirtiliyor. Bu konu mahkeme kararıyla açığa kavuşacak.

TRABZONSPOR ADANA MAÇLARINA SIKI BİR ÇALIŞMA YAPARAK HAZIRLANIYOR

TRABZON

Pazar günü kendi sahasında ligin alt sıralarında mücadele veren Göztepe'ye şampiyonluk yolunda çok önemli bir puan veren Trabzonspor Teknik Direktör Ahmet Suat Özyazıcı'nın denetiminde Adana'da yapacağı maçların hazırlıklarına başladı.

Göztepe karşısında takımının tanınmayacak halde olduğunu ve lig başından beri ilk kez böyle bir futbol sergilediklerini belirten Özyazıcı, önümüzdeki pazar ve çarşamba günleri Adana'da yapacakları maçlarla ilgili olarak şunları söyledi,

"Göztepe karşısında kötü futbolumuzu tekrar etmemek amacındayız. Çünkü durumumuz bir hayli güç. Küme düşme mücadelesi veren Adana'nın iki zorlu ekibi ile karşılaşacağız. Hazırlıklarımıza bunun bilincinde başladık. Ancak her şeye rağmen çok güç şartlar altında mücadele ederek amacımıza ulaşacağımıza inanıyorum." Özyazıcı, çok uzun bir yolculuğa çıkacaklarını, bu durumun kendileri için dezavantaj olduğunu da belirtti.

OLDUĞU GİBİ

Hentbol Merkez Hakem Komitesi Başkanı Özcan Şanda hakemlerini denetliyor

DEMİRSPOR KULUBÜ BAŞKANI ADNAN BAŞARAN:

«GREKO-ROMENDE REKABET, KİN VE BÖLGECİLİĞE DÖNÜŞTÜRÜLDÜ»



■ Başaran, Greko-Romen milli takımını Avrupa Şampiyonasına götürmeyenlerin Teknik Komiteye danışmadığını söyledi

İSTANBUL (ÖZEL)

Salih Bora'nın kamptan çıkarılması ve Greko-Romen milli takımının Avrupa Şampiyonasına götürülmemesi üzerine bir basın toplantısı yapan Demirspor Kulübü Başkanı Adnan Başaran, rekabetin kin ve bölgeciliğe dönüştürüldüğünü belirterek bunun zararını milli sporcuların çektiğini söyledi.

Başaran, Greko-Romen milli takımının yetersiz olduğu gerekçesiyle Avrupa Şampiyonasına gönderilmemesi kararını alan Tevfik Kış, Ömer Suzan ve Arslan Arslan'ın bu kararı alırken hiç bir teknik [illegible]

"Ülkemizdeki gerçekler göstermektedir ki bugün güreş sporu bir krizin içindedir. Yanlışlık ise ayırım yapılarak krizin daha da büyümesine neden olmaktır" diyerek Greko-Romen milli takımı ile uygulamaları sert bir şekilde eleştiren Başaran, federasyonunun kararı ile ilgili görüşlerini şu şekilde açıkladı:

"Tevfik Kış'ın 'istifa ederim' tehdidinden sonra çok eksik sayıda toplanan Federasyon Kurulu, Tevfik Kış'ın bu beyanatının hesabını soracağı yerde yetersizlerin verdiği yetersizlik kararını onaylamıştır. Her yerde otoritenin arandığı [illegible]

Eskişehir, Beşiktaş galibiyeti halinde futbolcularına 15'er bin lira prim dağıtacak

●Genel Kaptan Fırat maç için iddialı konuştu ve "Bu kez İstanbul'dan puan ile döneceğiz" dedi.

ESKİŞEHİR

Pazar günü İstanbul'da Beşiktaş ile zorlu bir lig mücadelesi verecek olan Eskişehirspor'da galibiyet halinde futbolculara 15'er bin liralık galibiyet primi verilecek.

Kırmızı-siyahlı takı- [illegible] belirterek "Bu kez İstanbul'dan puanla döneceğiz" dedi.

Futbolcularının moral ve kondüsyon bakımından istenilen düzeyde olduğunu belirten Fırat, maçın büyük bir çekişme içinde geçeceğine inandığını söyledi. Fırat sözlerini, Eskişehir'in [illegible]

Türk-İş...

(Baştarafı 1. sayfada)

''Bu toplantıdan sonra kararlarımızı hükümete iletecek ve bir takvime bağlamalarını isteyeceğiz. Şayet olmazsa, cevabımız sert ve kesin olacaktır.''

Öte yandan TİSK raporuna da değinen Denizcier, işverenlerin Türk işçisine dil uzattığını belirterek, ''Atatürk ilkelerine bağlı ve şimdiye kadar sokağa itibar etmemiş olan camiamız, işçiye bühtanda bulunanlara ve dil uzatmaya yeltenenlere gereken cevabı verecek güçtedir. Bunlara müsamahaya tahammülümüz yoktur'' dedi.

Yürütme Kurulunun yedi önerisiyle birlikte bir gün önce Türk-İş'e bağlı sendikaların İcra Kurulları toplantısında alınan uyarı direnişi kararının Türk-İş Yönetim Kurulunun üç gün sürecek toplantısı sonunda benimsenmesi ve karar altına alınması bekleniyor.

MAYISTAN ÖNCE YAPILACAK

Türk-İş'in uyarı direnişinin 1 Mayıs'tan önce tahminen 25-26 Nisan tarihlerinde yapılması fikrinin yaygın olduğu belirtiliyor. İcra Kurullarında direnişin süresi konusunda yapılan tartışmalarda çeşitli öneriler geldiği, bazı sendikalar iki günlük bir direniş önerirken, İcra Kurulunun birkaç saatlik bir direniş üzerinde durduğu da gelen haberler arasında.

Direnişin biçimi konusunda gelen bir öneri ise şöyle: Türk-İş İcra Kurulu, hükümetten taleplerini, durdurulmasını istediği yasa tasarılarını ve son verilmesini istediği uygulamaları bir liste halinde hazırlayacak, Türk-İş Genel Başkanı Denizcier'in bu talepleri Başbakana iletmek üzere götürdüğü saatlerde bütün Türkiye'de iş bırakılacak.

Bu eylemden önce, Türk-İş'e bağlı bütün bölge temsilciliklerinde ve bölgelerde toplantılar yapılacak.

Öte yandan, İcra Kurulları toplantısında bu öneriler tartışılırken, Yol-İş Federasyonu Başkanı Halit Mısırlıoğlu ve DYF-İş Başkanı Şerafettin Akova'nın yeni bir parti kurulmasını önerdikleri öğrenildi.

İcra Kurulları toplantısında alınan bir başka tavsiye kararı ise, Başbakanlıkta kurulan Toplusözleşme Koordinasyon Kurulu oluşturulması ve kamu kesiminde yürütülen toplusözleşme görüşmelerinin bu kurul vasıtası ile merkezi olarak yürütülmesi doğrultusunda.

KAYIP — Kiraz Perinçek nüfus cüzdanını kaybetmiştir. Hükümsüzdür.

Doğu PERİNÇEK

KAYIP — Mehmet B. Perinçek nüfus cüzdanını kaybetmiştir. Hükümsüzdür.

Doğu PERİNÇEK

KAYIP — Nüfus cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.

Doğu PERİNÇEK

Ordadoğu'da savaş...

(Baştarafı 1. sayfada)

Öte yandan Suriye'nin iki büyük kentinde daha Hafız Esat aleyhtarı şiddet olaylarının yoğunlaştığı haber verildi. Halep ve Hema'da işyerleri kapandı.

Siyasi gözlemciler Hafız Esad'a karşı ülkenin kuzey ve orta bölgelerinde gelişen muhalefet hareketinin mayıs ayında İsrail'in Lübnan ve Suriye'ye karşı girişebileceği muhtemel bir saldırıya zemin hazırlayabileceğini belirtiyorlar. Öte yandan Afganistan'ın işgalinden dikkatleri dağıtmak isteyen Sovyetler Birliği'nin de Suriye'yi İsrail'e karşı bir çatışmaya sürüklemeye çalışacağı gelen haberler arasında.

İRANLI IŞGALCILER IRAK'I SUÇLADI

Tahran'daki ABD Büyükelçiliğini işgal eden İranlılardan birisi, Irak'ın İran'a saldırması halinde Amerikalı rehineleri ''imha edeceklerini'' açıkladı. Adının Habib olduğunu söyleyen işgalci, Irak'ın ABD kuklası olduğunu ve Amerika'nın emirlerinin dışına çıkamadığını iddia etti.

CARTER-SEDAT GÖRÜŞMESİ SONA ERDİ

ABD Başkanı Carter ile Mısır Devlet Başkanı Sedat arasında özerklik görüşmelerini çıkmazdan kurtarmak amacıyla yapılan görüşmeler sona erdi. Yapılan açıklamada ''Yakın Doğuda barışın korunması için görüşmelerin yararlı olduğu'' öne sürüldü.

BBC radyosunun haberine göre Sedat, özerklik görüşmelerinin iki ay daha uzatılmasını kabul etti. Enver Sedat'ın özerklik görüşmelerinde Filistinliler adına konuşma sorumluluğunu kabul ettiği ve Mısır'la ABD arasında Batı Şeria'da su kaynaklarının kullanılması sında bazı ilkeler üzerinde anlaşmaya varıldığı bildirildi.

Carter da yaptığı açıklamada Sedat'la birlikte halledilmemiş konular üstünde derinlemesine bir inceleme yaptıklarını ve bu konuda gelecek hafta Washington'a gelecek İsrail Başbakanı Begin'e rapor vereceğini söyledi.

CARTER ÇAĞRISINA CEVAP ALAMADI

Başkan Carter, İran'a karşı uyguladığı yaptırımlara diğer ülkelerin de katılması yolundaki çağrısını sürekli tekrar ederken, hiç bir ülke kendisine bu konuda bir güvence vermedi.

Öte yandan, ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance, İran'a yapılan baskının arttırılması yönünde destek sağlamak amacıyla çarşamba günü çok sayıda Avrupa ve diğer ülke büyükelçilerini Dışişleri Bakanlığına davet etti.

Büyükelçilerle bir saatten fazla süren görüşmelerde Vance, tüm müttefiklerinin İran'a karşı ABD'nin yanında olmaları yolunda çağrıda bulundu.

Vance, müttefiklerinin İran'la ilişkilerini kesmelerinden yana olmadıklarını ancak, büyükelçilerini bu ülkeden geri çekerek, ticari ihracatlarını azaltabilecekleri yolunda önerilerde bulunduklarını söyledi.

Toplantıdan sonra bir açıklama yapan Kanada'nın Washington Büyükelçisi Peter Towe ise, Vance'nin kendilerinden, ülkelerinin de benzer önlemler almalarını istemediğini, yalnızca ABD tarafından alınan önlemlerin dost ülkeler, özellikle AET ülkeleri ve Japonya tarafından desteklenmesini istediğini, bunun ne şekilde yapılacağını ise her ülkenin kendisinin belirlemesi görüşünde olduğunu belirtti.

Dışişleri Bakanlığının bir sözcüsü ise, ABD'nin bazı ülkelerden kendilerini destekleyecekleri yönünde söz aldığını ileri sürdü, ancak bu ülkelerin isimlerini vermedi.

Başkan Carter'ın İran'a karşı aldığı yeni önlemlerin desteklenmesi yolundaki çağrısına ilk cevap Yeni Zelanda'dan geldi. Basbakan Robert Muldon düzenlediği bir basın konferansında, diğer ülkeler de bu yönde cevap verinceye kadar, hükümetin herhangi bir karar almayacağını söyledi. Bu tür konularda ortaya çıkan zorluğun, Amerikan politikasının zaman zaman değişmesi olduğunu belirten Yeni Zelanda Başbakanı, Amerika'nın alacağı kararlar konusunda müttefikleriyle önceden bir temasta bulunmadığına dikkati çekti.

AET'NİN KARARI

Avrupa Ekonomik Topluluğuna üye ülkeler İran'ı Tahran'da rehin tutulan Amerikalıları serbest bırakmaya çağırma kararı aldı. Lizbon'da biraraya gelen AET Dışişleri Bakanları toplantısında alınan karardan sonra yapılan açıklamada Japonya'dan da AET'yle birlikte hareket etmesi istenecek.

AET'ye üye dokuz ülke, Tahran Büyükelçilerine, İran Devlet Başkanı Beni Sadr'ı ziyaret ederek, rehinelerin bırakılması için kesin bir tarih bildirmesini istemeleri yolunda talimat vermeyi kararlaştırdılar. AET Büyükelçileri ayrıca, rehinelerin ne zaman ve ne şekilde bırakılacaklarını öğrenmeye çalışacaklar

İçişleri...

(Baştarafı 1. sayfada)

nelmişlerdi. Bunun için MHP yöneticilerine dikkat edilmesi, bunların korunması için bir genelge yayınlanmıştı. Bunlara istedikleri zaman silah ruhsatı verilmesi için genelge Müsteşar Çoker tarafından imzalanmıştı.''

DEMİREL SÖZLERİ

Başbakan Süleyman Demirel, MHP'lilere silah ruhsatı dağıtılmasını anarşiye karşı bir önlem olarak niteledi.

Demirel, Bakanlar Kurulu toplantısına girerken, ''MHP yöneticilerine yönelik saldırılar için alınan önlemlerin eleştirildiği'' söyleyen bir gazeteciye şu karşılığı verdi:

''Her şeyi eleştirmek mümkündür. Ama devletin elindeki bütün imkanlarla, hükümetin kontrolündeki bütün imkanlarla bu mücadeleyi azimle sürdürüyoruz. Buna kimsenin diyeceği bir şey olamaz.''

KAYIP — Nüfus cüzdanımı kaybettim hükümsüzdür.

Nizamettin EROL

KAYIP — Hacettepe Üniversitesinden aldığım Sağlık Karnemi kaybettim. Hükümsüzdür.

Hasan ERTOK

Sel 10 yıllık emeği götürdü

—2—

Çetin Demirkaya, Faruk Pulat Ceyhan'dan yazıyor.

HAMITBEY köyü yakınındaki Hamitbey bucağına gidiyoruz. Geceyi burada geçireceğiz. Hamitbey bucağı İtalya'nın Venedik kentine dönmüş. Venedik'de evler suların üstünde yüzüyor gibi Hamitbey'de ise çatılarına kadar sulara gömülü. Kayığımız bir çitten geçerek köyün kenarındaki tek kara parçası olan eski sete yanaştı. Setin üzerinde hayvanlarını bekleyen köylüler var. Hep birlikte selden kurtulabilmiş, tek kullanılan kuru yere gidiyoruz. Köylülerin ''Hilton Oteli'' dedikleri yer burası. ''Hilton Oteli'' daha önceleri zibillik olarak kullanılıyormuş. Selden kurtulabilen bu yeri köylüler oturacak hale getirmişler. Hayvan gübrelerinin üzerini düzeltip üzerini buldukları tahta ve hasırlarla örtmüşler.

Hamitbey bucağı her yıl selden şu ya da bu şekilde zarar gören bir köy. Ceyhan nehri taşınca, ilk akla gelen burası. Daha önceki felaketlerle, bu yılkini karşılaştırıyorlar:

''Yaşım altmış,'' diyor bir köylü. ''Ben böyle bir sel, böyle ırmak görmedim. Fırtına da görmedim. Altı yedi ev şimdiden tamamen çöktü.

''Geçen seneki su baskınında su, somyanın 10 santim altına kadar gelmişti. Bu seferkinde evin tavanına 10 santim var. Sonra geçen sene sel ocak ayında olmuştu. Pamuk, buğday ekilmediği için, zarar görmemiştik. Bu sene buğdayın tümü suların altında kaldı. Pamuk hazırlığı da tümüyle yapılmıştı, ekmeye başlayacaktık.''

Köyü selden korumak için set yapılmış. Ama bu sel ne set tanımış, ne ekin tanımış. Basmış geçmiş üstünden. Tek kuru yer burası olunca dağdan bayırdan gelen yılanlar da buraya sığınmışlar. ''Burayı kuru buldukları için'' diyor köylüler. ''Hayvanlarımızı sokuyorlar. Üç tane oldu, öldürdük. Çakallar da geldiler. Kümes hayvanlarımızı yiyorlar. Onlardan da birisini öldürdük.''

Su ihtiyaçlarını caminin tepesindeki depodan sağlıyor köylüler. Bir köylü aktarıyor:

''Helikopterden yüzbaşı bağırıyor, 'sel suyundan içmeyin, kolera olursunuz' diye. Çünkü bütün pislikler Elbistan'ın, Kozan'ın, Kadirli'nin, diğer nahiyelerin lağımları Ceyhan nehrine akıyor. Suyun yüzüne bakın, çok bozuk. Hayvanlarımız dahi bu suyu içmek istemiyor. Ama hayvanlar da yanmış, ben de. Evvelsi gün içmek zorunda kaldım, içim yanıyordu.''

Köylülerin karaborsa fiyata, binbir güçlükle temin ettikleri mazot varillerini de sel katmış önüne, götürmüş. Daha neleri gitmemiş ki sel sularına kapılıp:

''Kapıyı açık bırakmışım, koltuklar gitmiş sele.''

''Sen kapıyı açık bırakmışsın. Ya benimkiler. Ev yan yatmış, ondan gitmiş evdeki bütün eşyalar. Yatak, yorgan, yastıklar... Tümü gitmiş. Meradan çıkıp ırmağa karışıyorlar. Gelinlik kızlarımızın çeyizleri sandıklarla birlikte suyun altında, bir kısmını sel Akdeniz'e ulaştırdı bile. Gençler daha zor evlenir artık.. Evler... Televizyonlar, buzdolapları, dikiş makineleri... Hep suyun içinde. Bu sel, köyün 10 yıllık emeğini alıp götürdü..''

Ziraat teknisyeni Hasan Kaygısızlar sayıp döküyor bu yılın zararını.

''Köyümüz pamuk ekimine hazırlanıyordu. Herkes zirai girdisini, çiğitini, gübresini, mazotunu almıştı. Traktörünü baktırmış, mibzerlerini hazırlamıştı. İki bin dekar ekili buğday, bin dekar ekili karpuz, dört bin dekar pamuk ekimine hazırlanmış tarlaların masrafı... 500 dönüm şeftali bahçesi büyük hasar gördü. 250 ton gübre sel sularına karıştı. 25 ton çiğitle 50 ton ekmeklik buğday çürüğe çıktı. 50 fıçı mazotun kimini sel aldı, kimi suyla karıştı. 35 adet traktör sular altında, bunların onarımı büyük masraflar ister. 100 çuval şeker şerbet oldu gitti, 150 teneke motorin yağ ise kullanılamaz halde. 70 adet buzdolabı, 30 adet televizyon, suların çekilmesini bekliyor. Onlarda hayır kaldıysa tabii.

''Zararımız bununla da kalmadı. 300 römork saman, 100 ton çiğit kabuğu, 10 ton kepek, diğer yemler... Hepsi hayvanların yiyemeyeceği halde. Bütün hayvanları bir açlık tehlikesi bekliyor şimdi

Bunlar sadece Hamitbey bucağının zararlarıydı. Ya diğer köylerin, diğer bucakların zararları?.. 10 bin kümes hayvanı, 100 adet büyükbaş hayvan heder olup gitmişti, sel sularına kapılıp. Ya diğer köylerdeki, kasabalardakiler?...

''Hilton Oteli'' bütün bu dertlerle, kaygılarla dolu. Bu zibillik de olmasa köylüler ne yaparlardı? Sel suları çekilince ne yapacak köylüler, ne ekebilecekler, hayvanlarını neyle besleyecekler.. Bütün bir ovanın derdi bu. Hamitbey bucağı halkı ''Şimdilik yapılacak tek şey suların çekilmesini beklemek'' diyor

YARIN: KÖYÜN TAHLİYESİ ŞART

Parlamenterler

(Baştarafı 1. sayfada)

nereye kadar gideceğini göreceğiz. Amerika gibi bir dünya devletinin, hele Başkanlık seçimi arifesinde rehineler olayına ilelebet kayıtsız kalması beklenemezdi.

''Türkiye bugün bu olayların gelişmesini serinkanlılıkla fakat dikkatle takip etmek mecburiyetindedir. İş bir ABD-Sovyet fiili sürtüşmesine yol açarsa, o zaman bunun dışında çok ülkenin kalabilmesi ihtimali azdır. Çünkü bu, ölçüsü bilinmemekle beraber Üçüncü Dünya Savaşı demektir.''

PROFESÖR ÜLMAN

CHP İstanbul Milletvekili Prof. Haluk Ülman ise bölgedeki duruma ilişkin görüşlerini şöyle açıkladı:

''Birleşik Amerika'nın aldığı ekonomik yaptırım kararı, Batı Avrupa ülkeleri de buna katılmadıkça fazla etkili olmayacaktır. Çünkü İran'ın ekonomik ilişkileri daha çok onlarladır. Bu ülkeler de petrol gereksinmelerinin önemli bir kesimini İran'dan karşıladıkları için Washington'un izinden yürümeye yanaşmayacaklardır. Birleşik Amerika, bu son girişimlerinin de bir işe yaramadığını gördükçe, özellikle seçim kampanyası ilerledikçe, Carter'in İran karşısındaki tutumunu daha da sertleştirmek zorunda kalacağı açıktır. O nedenle, bölgemizin durumu ilerki günlerde daha da karışacak demektir.

''Türkiye'nin böyle bir sırada, kendi iç politika çekişmeleri yüzünden Devlet Başkanını daha seçemeyecek durumda olması, gerçekten büyük bir talihsizliktir.''

Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı AP Kütahya Milletvekili İlhan Ersoy ise şunları söyledi:

''İran'daki gelişmelerin bölge barışına, komşularımıza zarar vermeyecek şekilde çözümlenmesini gönlümüz arzu eder. Unutmamak lazım ki, öteden beri ABD ile dostluk bağları ile bağlı bir ülkeyiz. Ancak, komşumuz İran'la dostluğumuz da çok daha eski temellere dayanır.''

ŞENER BATTAL

MSP Grup Sözcüsü Şener Battal da, Türkiye hükümetinin İran'a karşı açıkça bir kardeşlik taarruzu yapmasında sayısız yararlar bulunduğunu bildirerek, ''ABD İran'a sıcak harbe yaklaşan soğuk harp metodları uygulamak istemektedir. ABD'nin niyetinden ziyade bizim komşu ülke İran'a uygulanabilecek ambargo ve diğer ihtimalleri dikkate alarak, komşumuzun ihtiyaçlarını sormamız gerekir.'' dedi.

TEP...

(Baştarafı 1. sayfada)

Başsavcının parti tüzüğünü çarpıttığını söyleyerek iddianamenin varsayımlar üzerine oturtulduğunu belirtti.

Kazan savunmasında partinin ülke bütünlüğünü sağlamak üzere milli eğitim yöneticileri denetiminde anadili Türkçe olmayan vatandaşların ana dili eğitimi yapmalarını önerdiklerini, bunun sadece bir öneri olduğunu, ve suç teşkil edemeyeceğini belirtti.

Duruşmada daha sonra konuşan Parti Genel Başkanı Mihri Belli davanın Anayasaya aykırı olarak açıldığını belirterek, iddia makamının tüzüğü çarpıttığını tekrarladı.

Duruşma karar için 8 Mayıs 1980 saat 10.30'a bırakıldı.

Bilgiç AP'lilerden bile oy alamadı

ANKARA (ÖZEL) CUMHURBAŞKANLIĞI seçimi için TBMM Birleşik Toplantısında yapılan 24 tur sonuçsuz oylamadan sonra, nihayet dün AP, MSP ve MHP'nin desteğiyle de AP Genel Başkan Yardımcısı Saadettin Bilgiç aday gösterildi. Ama o da gerekli oyu sağlayamadı.

25. turda AP, MSP ve MHP'nin desteğiyle aday olarak ortaya çıkan Saadettin Bilgiç'e birçok AP'linin de oy vermediği belirlendi.

Bilgiç 25. tur oylamada 183, 26. turda ise 193 oy alabildi. 27. tur oylamada ise çoğunluk sağlanamadığından oy ayrımı yapılmadı.

Pek çok AP'li, ''Bilgiç grubun adayı değil, zaten Anayasaya göre gruplar aday gösteremez ve grupta adaylar için bağlayıcı karar alınamaz'' şeklinde konuştular.

Bir AP yetkilisi ise, ''Adam tutturdu illa ben aday olacağım diye. Genel Başkan da dahil herkes karşı çıktı. Ama peşine takmış 35 kişiyi, ya beni aday gösterirsiniz, ya da bunlar da başka kimseye oy vermez diyordu. Yolu açmak için diğer partilerle de görüşüp aday gösterdik. Zaten onlar da Bilgiç'i destekler tutum almışlardı. İşte herkes boyunun ölçüsünü aldı'' dedi.

AP'nin Bilgiç'i birkaç tur denedikten sonra bu defa da Faik Türün'ü aday gösterebileceği belirtiliyor. Ancak Türün'ün de seçilme şansı olmadığı ifade edildi. AP'nin bu iki adayın da başarısızlığa uğramasından sonra, yeni bir durum değerlendirmesi yapması bekleniyor.

Bilgiç'in aday olarak ortaya çıkmasıyla, MSP'nin uzun süredir gösterdiği aday olan Erzurum Senatörü Lütfü Doğan da kendiliğinden adaylıktan çekildiğini açıkladı.

İKİLİ GÖRÜŞMELERE DOĞRU

AP'nin bu deneme ve değerlendirmelerinden sonra, bu defa AP ile CHP arasında ortak bir aday saptamak için görüşmeler yapılabileceği, bu amaçla Demirel ve Ecevit'in biraraya gelecekleri ileri sürülüyor.

Buna karşılık CHP içindeki muhalefet gruplarının ileri gelenlerinin aralarında yaptıkları görüşmelerden sonra AP ve CHP'nin ''partili ve seçilmiş'' olmayan bir aday çıkartmayı kararlaştırdıkları bildiriliyor. CHP'li muhalefet liderleri böyle bir adayın CHP dışında, örneğin Kontenjan, Milli Birlik Grubu ile AP'den de önemli ölçüde oy sağlayabileceğini savunuyorlar.

BİLGİÇ'İN SÖZLERİ

AP Ortak Grubuna girerken gazetecilerin sorularını cevaplayan Cumhurbaşkanı adayı ve AP Genel Başkan Yardımcısı Sadettin Bilgiç, ''Bugünkü turlardan sonuç alınmazsa tutumunuz ne olur'' şeklindeki soruya ''AP adayını çıkarmıştır. AP'nin adayını değiştirmesi sözkonusu olamaz. Sonuna kadar destekleyecektir'' dedi. Bilgiç, CHP ile adaylığı konusunda herhangi bir görüşme yapmadığını da belirterek üç grubun kendisini destekleyeceğini söyledi.

Daha önce AP'nin adayının ortak imzalı bir önerge ile çıkarılmasını kabul eden MSP ve MHP dün sabah AP Grup Başkanvekili Oğuz Aygün'e önergeyi imzalamayacaklarını bildirdiler. MSP, Bilgiç'in kendi adayı gibi görülmesini istemediğinden, MHP ise MSP'nin verdiği sürenin bitiminde AP'nin giriştiği bu hareketle AP'nin dümen suyuna girmiş gibi gözükmemek için imza atmıyorlar.

Bu arada AP müşterek grubu da saat 14.00'te toplandı. AP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel, AP'li parlamenterlere Bilgiç'e oy vermeleri için çağrıda bulundu.

ERBAKAN'IN SÖZLERİ

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, ''AP adayı Saadettin Bilgiç'in Cumhurbaşkanı seçilememesi halinde, aksiyon planımızın diğer maddelerini tatbike koyacağız'' dedi.

Erbakan, şöyle dedi:

''AP'ye verdiğimiz 48 saatlik mühlet dolmadan adayını çıkardı. Şimdi bu adayın turlarda alacağı sonucu hep birlikte göreceğiz. Cumhurbaşkanı seçiminin tıkanmaması ve bir an evvel netice alınmasını istiyoruz. Bu sebeple Sayın Bilgiç'in seçilememesi halinde aksiyon planımızın diğer maddelerini tatbike koyacağız.''

İstanbul'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

nemeyen kişilerin silahlı saldırısı sonucu Maçka Endüstri Meslek Lisesi öğrencisi Ömer Recai Demir öldürüldü. Ölen gencin sol görüşlü olduğu ve olayda kullanılan Anadol marka çalıntı otomobilin olaydan sonra Beşiktaş Bayır Sokakta bulunduğu bildirildi.

TRABZON'DA

Önceki gün Kavakmeydan Mahallesi 90 Evler civarında öldürülen sağ görüşlü Fatih Eğitim Enstitüsü öğrencisi Osman Gedikli'nin katil sanığı olarak aranmakta olan aynı okul öğrencisi Mustafa Cansız yakalanarak tutuklandı. Aynı olayla ilgili olarak Feridun Cihan adlı bir kişinin de arandığı bildirildi.

BOLU'DA

Bolu MHP İl Başkanını bir süre önce yaralamaktan sanık olarak Zeki Aytugal adlı bir kişi bir tabancayla birlikte yakalanarak tutuklandı.

ELAZIĞ'DA

Maden ilçesinde tren rayları üzerinde bir erkek cesedi bulundu. Cesedin Muzaffer Işıldak adlı kişiye ait olduğu belirlendi.

VAN'DA ..

Van Cezaevinden 15 Martta 33 kişinin ve 31 Martta 58 kişinin kaçması olaylarında ihmalleri görüldüğü gerekçesiyle Van Cumhuriyet Savcısı Erol Ayıfer ve Cezaevi Mümessil Savcı Yardımcısı Mustafa Özdemir'in görevden alındığı bildirildi.

ANTAKYA'DA 44 KİŞİ YAKALANDI

6. Kolordu ve Adana Adıyaman, K. Maraş, G. Antep ve Antakya illeri Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından yapılan açıklamada Antakya'da faaliyet gösterdikleri belirlenen İGD ve THKP—C Acilciler örgütlerine mensup 75 kişiden 44'ünün yakalandığı belirtildi.

Yakalananlar Antakya'da polis memuru Mustafa Köse'nin öldürülmesi, polis memuru Müjdat Çay'ın öldürülmesi, öğretmenİsmail Pekdemir'in öldürülmesi, başkomiser Ahmet Filizöz'ün öldürülmesi, 9 özel ve resmi binaya patlayıcı madde atılması ve bombalı pankart asma eylemlerinden suçlanıyorlar.

Narin, üretim artışını ücret artışının engellediğini ileri sürdü

ANKARA (ÖZEL) TÜRKİYE İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Genel Başkanı Halit Narin, Türkiye'nin önündeki meselenin üretimi artırmak olduğunu, üretim artırılmadıkça ne iç piyasayı dengelemenin, ne de ihracat yapabilmenin mümkün olamayacağını söyledi.

TİSK'in dün Ankara'da yapılan 13. Genel Kurulunda konuşan Narin, üretim alanında özellikle Kamu İktisadi Teşebbüslerinde görülen israf ve zaman kaybının ekonomiye çok pahalıya mal olduğunu belirterek şöyle konuştu:

''İşçi sendikaları da toplusözleşmelerde adeta daha az çalışmak ve üretimi artırmamak gibi bir tutum içindedir. Seyyanen talep edilen ücret zamları üretimi hiç bir şekilde teşvik edici olmamaktadır. Toplusözleşmeler, çalışma kurallarıyla değil işçilerin izin haklarıyla doldurulmak istenmektedir.''

Narin, geçmiş iktidar döneminde izlenen ekonomik politikayı da eleştirerek, son alınan ekonomik önlemlerin yararlı olacağını savundu. Bu önlemlerle her alanda üretimi artırmak, içerde arz ve talep dengesi ile fiyat istikrarını sağlamak, dış ilişkilerde ise ekonomiyi ihracata dayalı ve döviz kazandırıcı bir hüviyete kavuşturmanın mümkün olduğunu savunan Narin, bu tedbirlerin yanısıra Türkiye'nin bir an önce Ortak Pazara tam üye olarak katılması gerektiğini ve Türkiye'nin geleceğini Batı dünyası ile yakın ilişki içinde olmakta gördüklerini açıkladı.

Bu arada sosyal düzenlemelerin tek yanlı ve tek yönlü bir gelişme gösterdiğini de öne süren Narin, çalışma hayatının yalnız işçilerden değil, işverenlerden de oluştuğunu, bu sistem içinde işçi hakları kadar işveren haklarının da korunmaya ve kollanmaya muhtaç olduğunu öne sürdü.

Narin ayrıca toplusözleşmelerde belirli bir ücret politikasının tespit edilmemiş olmasının da sendikalarda aşırı talebe yol açtığını ve bu bedelin de milletçe ödendiğini iddia etti. Narin bugün Türkiye'de işçi kuruluşları kadar serbest hareket edebilen bir başka kuruluşun bulunmadığını öne sürdü.

YAZAR'IN KONUŞMASI

Odalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yazar, Genel Kurulda yaptığı konuşmada, ''Ülkemiz bu darboğazdan, hür demokratik rejim içinde mutlaka esenliğe çıkacaktır. Bu, milletçe yaşama kavgamızın bir sonucudur, buna mecburuz'' dedi.

Bugünkü noktaya gelişte az veya çok herkesin günahı olduğunu söyleyen Mehmet Yazar, özetle şöyle konuştu:

''Ülkemizi bu darboğazdan işvereni, işçisi, esnafı, çiftçisi, sanayicisi, tüccarı, memuru, politikacısı, gazetecisi ile kısaca bütün bir millet olarak ancak ve ancak biz kurtarabiliriz. Bunun için herşeyden önce önümüzde daha zor ve çetin günler olabileceğini bilerek, sabır ve fedakarlığı kendimize rehber edinmeliyiz.

ASGARİ MÜŞTEREKLERDE BİRLEŞİLMELİ

Hür sendikacılığı ve toplusözleşme düzenini, hürriyetçi parlamenter sistemin vazgeçilmez bir unsuru olarak gördüklerini belirten Yazar, ''Hiç vakit kaybetmeden işçi, işveren ve hükümet üçlüsünün biraraya gelerek asgari müştereklerde birleşmesini'' istedi.

BASINDAN SEÇMELER

Ergun Göze'nin "Kerkük rüyası"

TERCÜMAN'ın köşe yazarlarından Ergun Göze ''ABD - İran - Irak'' başlıklı yazısında Ortadoğu'daki son durum üzerinde durarak şöyle diyor:

''...Dikkat edilirse ABD misilleme yapmıyor. Tam misilleme yapsa, onun da elindeki İranlı diplomatları rehin alması lazım. Öğrencileri rehin alması lazım. Laik ABD bile bu kadar hukuk dışı bir hareketi, artık yapmaya hak kazanmış olsa bile yapmamaktadır.

''Ortadoğu'da iş bununla da bitmemektedir. Irak'la İran'ın arası da çok açıktır. Hatta, İran Ordusu Başkumandanı Irak'ı ezeceğinden bahsetmektedir. Herhalde, İran İslam devrimi bir komşusunu ezmek ''aşamasına'' gelmiş bulunmaktadır.

''Aslında, İran'ın karşısındaki Irak'ın da, bölgenin pek uslu elemanlarından birisi olduğu söylenemez. Irak'ın, Türklere karşı girişmiş bulunduğu ''katliam'' hâlâ Türk milletinin vicdanını sızlatıp durmaktadır. Bölge, ''korsan devlet''lerle dolmuştur. İsrail bir korsan devlettir. Kendi varlığını meşrulaştırmak için her gayrimeşru çareye başvurmaktadır. İran, ABD elçiliğini basıp diplomatları rehin alırken korsanlık yapmıştır. Çünkü herkes bilir ki, diplomat demek ''resmi casus'' demektir. Bu işi biraz göze batar hale getiren diplomat, ancak sınır dışı edilir. Irak ise tam bir korsan devlet mahiyetine bürünmek üzeredir. Son zamanlarda Türk basınında, yanıltıcı beyanlarla bu korsanlığını önlemeye çalışmaktadır.

''Türkiye'ye gelince.... Türkiye'nin, ne kadar yanlış yolda olursa olsun, İran'a, ABD paralelinde bir ''uygulamaya'' girmesi düşünülemez. Bu çok yanlış olur. Ama Türkiye'nin, İran'ın, İslamın izzetine ve ulviyyetine getirdiği zararların altını çizmesi de şarttır.

''İran-Irak ihtilafında ise Türkiye'ye bir rahmet kapısı açılabilir.

''Hâlâ bir Türk bölgesi olan Kerkük, hâlâ Misakı Milli hudutları içinde bulunan Kerkük, hâlâ petrollerinde Türk kanları bulunan Kerkük'deki yanlışlık, bu İran-Irak anlaşmazlığında Türkiye lehinde halledilebilir.

''Türkiye'ye bu şerefli ameliyyeyi, bölgede huzuru bozmayacak, dengeyi kaybetmeyecek şekilde başaracak bir dışişleri nasıp ederse, Allah, manzara çok değişebilir. Amma Sayın Özdemir Yiğit'in, hâlâ başında bulunmakta Ökçün kliği adına sayısız menfaatler gördüğü ve Washington'daki Şükrü Elekdağ'ın (Carter'in ağabeyi) iştirakiyle tedvir edilen bir Türk Dışişleri Bakanlığı, sadece bizi düşmana güldürür.

''Afganistan'dan Suriye'ye kadar bölge, çevremiz ''kağşamıştır''. Ve Türkiye'de insiyatif yoktur.

Tunceli'de...

(Baştarafı 1. sayfada)

Tunceli'nin çevre il ve ilçelerle telefon ve elektrik bağlantılarının kesilmesine yol açtı.

Henüz kesin saptamalar yapılmamakla birlikte elde edilen ilk bilgilere göre 20'den fazla köprü yıkıldı, Tunceli'nin 100'ü aşkın köyle olan bağlantısı kesildi ve Hozat ilçesinde bir Mazgirt ilçesinin Darıkent bucağında da iki yurttaş sel sularına kapılarak hayatını kaybetti.

Darıkent bucağında 60, Pülümür ilçesinde 22 ve Merkezde 50'ye yakın evin sel ve fırtına yüzünden hasar gördüğü ve bunlardan 100'e yakınının oturulamaz olduğu ve bu sayının artmasından endişe edildiği öğrenildi. Mazgirt ilçesinde 100, Hozat ilçesinde ise 300'e yakın küçükbaş hayvanın sel sularına kapılarak kaybolduğu bildirildi. Kavaklıklar ve ekin tarlaları sel suları altında kaldı Pülümür Çayının taşması sonucu, Erzurum, Elazığ, Tunceli ve Erzincan karayolunun tamamen tahrip olduğu, köprülerin yıkıldığı ve bu yolun onarılmasının uzun zaman alacağı öğrenildi.

Tunceli'nin en önemli turistik tesisi olan Ana Fatma Turistik Tesislerinin de sular altında kaldığı ancak kesin hasarın saptanamadığı öğrenildi.

Kutudere bucağında da bir YSE şantiyesinin sular altında kaldığı ve su pompalarının sular altında kalması nedeniyle Tunceli'de önemli ölçüde su ve ekmek sıkıntısı görüldüğü öğrenildi.

Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan Tunceli Belediye Başkanı Veli Aytaç sel sularının Belediye sınırları içinde en az 500-600 milyon lira civarında hasara neden olduğunu açıkladı.

Apocu şeflerden Hasan Birlik yakalandı

K. MARAŞ (ÖZEL) APOCULAR adlı çetenin Kahramanmaraş şeflerinden Hasan Birlik silahıyla birlikte yakalandı. Apocu Hasan Birlik, birçok saldırı olayının başını çekmiş, köylüler tarafından kovulmuştu.

Hasan Birlik'in başında bulunduğu silahlı Apocu çetesi, Soğanlı-Karahasan köyü öğretmenlerinden Ökkeş adlı yurttaşın yoluna pusu kurmuş ve öğretmeni arabasıyla birlikte otomatik silahlarla taramışlardı. Öğretmen tesadüfen ölümden kurtulmuştu. Yapılan aramada Hasan Birlik'e ait otomatik silah ele geçirilmişti. Hasan Birlik'in, nezarette birlikte kaldığı yurttaşlara, Türkiye İşçi Partili olduğunu söylediği, Apocu olduğunu gizlemeye, karıştığı öldürme, yaralama ve soygun gibi olayları örtbas etmeye çalıştığı bildirildi. Yurttaşlar Hasan Birlik'in yakalanmasıyla, Apocu çetenin önemli bir elemanının ele geçtiğini ve birçok olayın aydınlanabileceğini belirtiyorlar.

AET Banka Kurumları Başkanına göre Türkiye'de faiz hadlerini düşük tutmak "şeytani bir oyun"

İSTANBUL (ÖZEL) ''Türkiye'nin Dışa Açılması ve AET İlişkileri Bakımından Türk Banka Sistemi'' konulu seminerin son oturumunda konuşan AET Banka Kurumları Başkanı Paolo Clarotti, Türkiye'deki faiz hadlerinin düşük ve sabit tutulmasından yalnızca ''fırsat hırsızları''nın yararlandığını ve bunun ''şeytani bir oyun'' olduğunu söyledi.

Faiz hadlerinin çok düşük olduğu koşullarda herkesin borçlanmak istediğini belirten Clarotti, banka faiz hadlerinin enflasyon oranının üzerine çıkartılmasından başka çözüm olmadığını savundu ve şöyle devam etti:

''Banka faiz oranlarını serbest piyasada oluşan faiz hadlerine uydurmak, pratikte hükümetler için son derece zor bir operasyondur. Çünkü bu durumda yatırım maliyetleri artacak, işsizlik çoğalacak ve iflaslar olacaktır. Ancak unutmamalıdır ki, her hükümet sorunlara uzun vadeli olarak bakmalıdır. Hükümetler, tatsız kararlar almasını da bilmelidir. Kuşkusuz bu, söylenmesi çok kolay, yapılması çok zor, ama zorunlu bir işlemdir.''

Toplantıda konuşan Prof. Dr. Gülten Kazgan da faiz oranlarının serbet piyasada oluşması gerektiğini savundu.

Bir devlet dairesi

(Baştarafı 8. sayfada)

mek yok. Suyu yemeği evden getiriyorlar. Tuvalet yok Tuvalet olarak yakındaki tarlayı kullanıyorlar. Kaloriferler bozuk. Bozuk olmasa da yakıt yok. Kışın ortasında 10 bin lira bir yakıt parası vermişler, nasıl ısınırsan ısın. Aybaşı gelince para birleştirip bir kişiyi Ankara'ya gönderiyorlar. Kavga-döğüş maaşları alıp getiriyor, kahve kahve dolaşıp memurları bulup maaşları dağıtıyorlar.

Peki diyeceksiniz, bu daireye vatandaşın hiç işi düşmez mi? Dedik ya, aslında bütün bunlar burada iş olmadığından sürgün bölgesi yapılmasından doğuyor. Ama yine de kırk yılda bir birinin işi düşüyor. Daireye gidiyor ki kapısı kilitli. Sora ede şu kahveden, bu tuhafiyeciden memurları bulup işini gördürmeye çalışıyor. Ama genellikle işi en yakın ildeki müdürlüğe, Kayseri'ye veya Samsun'a havale ediliyor.

İşte sevgili okurlar, sizlere daha Sivas'a gelir gelmez duyduğum bir devlet dairesinin manzarası. Üstelik bu köşe, anlatılanların ancak yarısını yazmaya yetiyor. Gerisini de sizin hayalinize bırakıyorum.

İSTANBUL 5. İŞ MAHKEMESİ İLANI

1979/641

Davacı Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından davalılar şöför Mustafa Berk ve Ak Sigorta A.Ş. aleyhlerine açılan 220293,08 liranın kanuni faiz, masraf ve vekalet ücreti ile birlikte tahsili davasının yapılan açık duruşması sırasında:

Davalılardan Mustafa Berk adına gönderilen davetiyelerin bila tebliğ iade edilmiş olduğu ve yapılan emniyet tahkikatındada adresi tesbit edilemediğinden dava arzuhali ve davetiyenin ilanen tebliğine karar verilmiştir.

Adı geçenin duruşmanın bırakıldığı 28.5.1980 günü saat 9.30 da duruşmada ya bizzat hazır bulunması veya kendisini bir vekille temsil ettirmesi keyfiyeti ilan olunur. 7.4.1980

(Basın: 2609-372)

MENKUL SATIŞ İLANI
İSTANBUL 3.İCRA MEMURLUĞUNDAN

980/3365

İzaleye şuyun kararı ile satılmasına karar verilen 65.000.TL kıymetinde 21 49 78 sayılı telefonun intifa hakkının 1.nci açık artırması 16.4.980 günü saat 16.00.16.15 arası İst. Adliyesarayı 3. üncü icra dairesinde yapılacaktır. O gün verilecek bedel muhammen kıymetinin %75.ni bulmadığı taktirde 18.4.980 günü aynı mahal ve saatte 2.nci artırması yapılarak en çok artırana ihale edilecektir. Tellaliye ihale damga Resmi Pulları alıcıya ait olup talipliilerin mahallinde bulunacak memura müracatları ilan olunur. 4.4.980

(Basın: 2614-371)

Aydınlık

BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni, ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44 – 26 61 78
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI

ALMANYA	FRANSA	BELÇİKA	İSVEÇ	HOLLANDA	İSVİÇRE
Bergerstr. 146/2 5 Frankfurt a.M 60 Tel: 0611 437 595	95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris	188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 120	Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628	Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61	Ch. des Cotes 1 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ

Yurtiçi		Yurtdışı	
3 aylık	900 TL.	3 aylık	1125 TL.
6 aylık	1800 TL.	6 aylık	2250 TL.
1 yıllık	3600 TL.	1 yıllık	4500 TL.

NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak portası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun/snt) 250 TL □ 3.5.7. sayfalar (Sütun/snt) 300 TL □ 8. sayfa (Sütun/snt.) 400 TL □ 8. sayfa renkli (Sütun/snt.) 500 TL □ Yayın ilanı (Sütun/snt.) 100 TL □ Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL □ Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

22340 - 741

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ESKİ THKO'LULAR ANLATIYOR (4)

"Örgütün ideolojik bir temeli yoktu. Yılgınlık ve çöküşün nedeni karşılaşılan aksilikler değil siyasetsizlik ve demokrasinin olmayışıdır"

"ÖNDERLERİN TEK DÜŞÜNDÜKLERİ EYLEMDİ"

■ "Kitle ile bütünleşme, kitleden öğrenip kitleye öğretme, halkın huzuru ve refahı diye bir şey düşünmemiştik. Bireysel maceracı bir çizgi izledik"

■ "Ben 20 yıl ailemden ayrılmadım. THKO' ya katılınca yüzümü göremez oldular. Bu durum onlarda şok etkisi yaptı. Ama ailesini ayakbağı görmeyen THKO' lu olamazdı"

Siyasi çalışma

İSRAİL ZİNDANLARINDA 7 YIL Faik Bulut anlatıyor (12)

■ "Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki, Üç Dünya Teorisini, İsrail hapishanelerine sokan ve bu görüşleri yayan Aydınlık olmuştur."

■ "Dünya tarihini ve toplumlarını inceleme" adı altında üç yıl süren bir siyasi bilinçlenme kursu açıldı. Ve bu yolla çeşitli anma günleri düzenledik, tartışmaların, görüşlerin sergilenmesi, konferansların yapılması mümkün oldu."

1975 yılına kadar idareye karşı verdiğimiz mücadele içinde, baskıları önemli ölçüde geriletmeyi ve belli haklar kazanmayı başardık. Siyasi açıdan ise ilk önemli başarımız Marksist kitapları okumamıza izin verilmesini sağlamak oldu. Dedik ki adamlara, "Biz Marksistiz. Marksist kitapları okumamızdan daha doğal ne olabilir? Bu sizin açınızdan da iyidir. Çünkü size küfredeceğimize, kitabımızı okuruz."

Bu önerimiz adamlara mantıklı göründü ve Marksist kitapların hapishaneye girmesine izin verdiler.

İlk siyasi eylem

1975 yılından sonra bir dizi siyasi eylem yaptık, yoğun bir siyasi çalışmaya girdik. Başlangıç olarak en uygun fırsat 1 Mayıs İşçi Bayramıydı. Çünkü İsrail'de bu bayram yasak değildir, resmi olarak kutlanır.

Bir kısım insan 'Biz bu bayramı kendi aramızda da kutlarız yoksa idare bize kötü yerden vurur'' diyerek eyleme karşı çıktı. Biz ise tarafsız arkadaşlarla, yurtseverlerle görüşmelere girdik. Bunun sadece bir sınıf bayramı ya da eylemi olmadığını, bu siyasi genel eylemlerin ileride tüm Filistin halkının taleplerini yansıtan milli bir özellik taşıyacağını söyledik. Ayrıca bu hareket ilerdeki siyasi eylemler için bir nabız yoklaması niteliğini taşıyacaktı.

1 Mayıs Bayramının kutlanmasını kimi lafazanlar gibi ''komünist olmak ya da olmamak'' gibi dar bir çerçeveye sıkıştırmadığımız için destek bulduk. Kitle bizi destekleyince, idare şaşırdı ama bir şey de diyemedi.

Bayram çeşitli konferans ve konuşmalarla geçti. Bunlar ilerde yapacağımız çalışmalar için ilk adım oldu. 1 Mayıs'ın hemen ardından 15 Mayıs'ı Filistin halkının yurdundan edilişinin yıl dönümü olarak Yas Günü ilan ettik ve ilk oturma grevine gittik. Başka bir kez öteki kardeşlerimizle dayanışma için çeşitli sürelerde açlık grevi yaptık.

Üç Dünya Teorisi

Bu arada ''dünya tarihini ve toplumlarını inceleme'' adı altında üç yıl süren bir siyasi bilinçlenme kursu açıldı. Ve bu yolla çeşitli anma günlerini düzenledik, tartışmaların, görüşlerin sergilenmesi, konferansların yapılması mümkün oldu.

1975'den başlayarak her yıl 21 Şubatta Türk-Filistin Kardeşlik Günü adı altında sekiz şehit arkadaşımızı andık. Ben bu günlerde Türkiye Devrimi ve Hareketimizin Genel Siyasi Çizgisi üzerine konuşmalar yaptım. Başka zamanlarda da Üç Dünya Teorisi, Türkiye Devriminin Yolu, Türkiye'nin Yapısı üzerine görüşlerimizi anlattım kurslarda.

Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki, Üç Dünya görüşünü İsrail hapishanelerine sokan ve bu görüşleri yayan Aydınlık oldu.

"Yaşat ama..."

Bu çalışmalarımızın en yüksek noktası bir duvar gazetesi hazırlıklarına kadar ulaştı. Ancak idare yeniden bir bastırma ve dağıtma hareketine giriştiği için çalışmalar belli ölçüde geriledi. Siyasi mahkumlar başka hapishanelere sürgün edilmeye başlandı.

Bu arada şu noktayı da belirtmek gerekir ki, İsrail hapishanelerinde 1967-70 yılları arasında bütünüyle ''öldür'' siyaseti egemendi. Daha sonraları bu siyaset yerini ''yaşat-ama yavaş yavaş öldür'' anlayışına terketti. Tabii bizim hızlı da olsa yavaş da olsa ölmeye niyetimiz yoktu. Elimize geçen fırsatlardan sonuna kadar yararlanarak hapishanede de devrime olan inancı canlı tuttuk ve mücadeleyi sürdürdük.

Ramle Hapishanesinde kutlama ve anma törenleri düzenlediğimiz günlerden bazıları şunlardı:

1 Ocak-FKÖ (El-Fetih'in kuruluşu) Bayramı.

31 Mart-Toprak Günü.

15 Mayıs-Filistin Yas Günü (İsrail'in Kuruluşu)

29 Kasım-Filistin Günü (Filistin'in parçalanma kararı)

1 Mayıs-İşçi Bayramı

17 Ekim Devrimi

21 Şubat-Filistin Şehitlerini Anma Günü (Türk-Filistin Kardeşlik Günü)

İzmir Radyosu

Yakalandıktan bir yıl sonrasına kadar hiç bir yere mektup yazmadım ve kimseden mektup almadım. 1974 yılında ağabeyim beni görmeye geldi. Ondan bazı kitaplar istedim. Bu kitaplar altı ay idarede kaldıktan sonra bana verildi.

Daha sonra Almanya'daki arkadaşlardan mektup almaya başladım ve ben de onlara yazdım. Bu arada hapishane idaresine başvurdum ve grafikçi olduğumu belirterek mesleğimle ilgili Türkçe yayınları okumama izin verilmesini istedim. Kabul ettiler. Böylece çeşitli gazeteler gelmeye başladı ve bu yol açılınca siyasi dergilerin de içeri girmesi kolaylaştı. Bu yolla 1975 yılından 1978'e kadar Halkın Sesi ve Aydınlık dergilerini izleme olanağını buldum. Yine bu sırada başta Aydınlık yayınları olmak üzere 70-75 kitap geldi. İlkönce bunları bana vermediler. Danıştaya başvurdum ve kazandım. Daha sonra ise kitap girmesi zaten serbest oldu.



İsrail zindanlarında 15 binden çok Filistinli yurtsever var... Baskıya karşı direniş, zulme karşı mücadele dikenli tellerin ardında da sürüyor.

Ancak 1978 yılından sonra bana öteki yayınlarla birlikte siyasi dergilerin de geldiğini farkettiler ve bunu yasakladılar. Aydınlık gazetesinin ancak ilk iki sayısını okuyabildim.

Türkiye'yi gazetelerden izliyordum. Son yıl transistörlü radyolar serbest bırakılınca İzmir Radyosunu dinleme olanağım oldu. Gece 23 haberlerini, Parlamento Saatini dinlerdim.

Dünyadaki siyasi gelişmeleri ise Jeune Afrique, Nouvel Observateur, Guardian, Time gibi gazete ve dergilerden izleme olanağım oldu. Bu yayınların bir bölümü İngiliz ve Senegalli iki arkadaşa gelirdi, bir bölümü ise Kızıl Haç gönderirdi. Ayrıca Arapça ve İbranice gazeteleri incelerdim.

Olağan bir gün

Olağanüstü koşullar olmadığında hapishanede herhangi bir günüm şöyle geçerdi:

Sabah beşbuçukta uyanırdık. Altıda sayım yapılır, yedide kahvaltıya giderdik. 8-12 arasında çok sessiz saatler olurdu. Bu zaman içinde gazete okunur, ciddi siyasi, felsefi, ekonomik konuları incelerdim.

Öğlen yemeği 12.00'de yenir. 13.00'e kadar güneşlenme ve gazete okumayla geçerdi zaman. 13.00-15.00 arasında sayım yapılır, içerde kitap okunur, dinlenilirdi. 15.00-18.00 spor, banyo, temizlik saatleriydi. Ayrıca ben bu saatlerde çeviri yapar, ders verme, konferans verme gibi çalışmalar yapardım. 18.00'den 21.00'e kadar yine kitap okunur, çeviri yapılır, iyi programlar olduğunda TV seyretmeye gidilirdi. 21.00'den sonra sayım biter gece 23'e kadar yine çeviriyle, tartışmayla geçerdi zamanım. 23.00 ise genellikle yatma zamanıydı.

YARIN: Filistin Kurtuluş Örgütleri

Faik Bulut'un mahkumiyet kararından bölümler

Lod Askeri Mahkemesi: Dosya No: BMLD 8/73
Hakimler: Yarbay Dahlia Durner, Mahkeme Başkanı
Yarbay Gabriel Sarin
Yarbay Zrobavel Shalev
Sanık: Faik Hasan Bulut
İsnat: Sanığa şu suçlar isnat edilmiştir:

(1) Suriye ve Lübnan'da bulunmakla ve El Fetih üyesi olmakla, 1945 Savunma Yönetmeliğinin 85-(1A) bölümü ve Ceza Yasasında yapılan değişikliğin (Yurt dışında İşlenen Suçlar-1955) 2A maddesi uyarınca yasadışı bir örgüte üye olmak.

(2) Suriye'de bir ay süreyle çeşitli silahlar kullanarak askeri eğitim görmesi nedeniyle, 1945 Savunma Yönetmeliğinin 62B bölümü ve Ceza Yasasında yapılan değişikliğin (Yurt Dışında İşlenen Suçlar-1955) 2A maddesi uyarınca askeri eğitim görmek.

KARAR:

(1) ... Sanık, kendisi için elverişli olması nedeniyle ve sığınacak bir yer bulmak amacıyla bizim ölümümüze susayan terörist örgüt El Fetih'e katılmayı uygun görmüştür. Bilindiği gibi bu örgüt bize zarar vermek için kullanılacak yöntemler arasında hiç bir ayrım yapmamaktadır. Ne yazık ki, sanık bu konuda tek örnek değildir. Son zamanlarda, çeşitli ülkelerden insanlar kişisel sorunları nedeniyle çeşitli terörist örgütlere girmenin yollarını bulmaktadırlar. Bu nedenle böyle kimseleri caydırıcı nitelikte bir ceza verilmesini görev bildik.

(2) ... Uygun cezanın verilmesi konusunda değişik görüşler çıktı. Azınlık hakimi, mahkemenin değerlendirmesinde caydırıcı etkenin tayin edici olması gerektiği görüşündedir. Kendisinin görüşüne göre sanığın özellikle yabancı olması nedeniyle cezanın ağırlaştırılması uygun olacaktır.

Sanığa verilecek ceza geniş kapsamlı olmalıdır. Eğer bu görüşe itibar edilecek olsaydı, kendisi sanığı kanunun tanıdığı azami cezaya, yani on yıl hapse mahkum edecekti.

. . . .

Oy çokluğuyla aşağıdaki kararda belirtilen cezayı okuyoruz:

Birinci isnattaki suç için: Yedi yıl hapis.

İkinci isnattaki suç için: Dört yıl hapis.

Verilen cezalar arasında uygunluk vardır. Cezalar sanığın tutuklandığı tarih olan 20 Şubat 73'ten itibaren geçerli olacaktır.

İki tarafın da, sanık ve iddia makamı olarak temyiz hakkı bugünden başlayarak 15 gün süreyle geçerlidir.

Bu karar, tarafların da hazır bulunduğu Lod Askeri Mahkemesinde 7 Ağustos 73 tarihinde alenen verilmiştir.

İmzalar
Hakim Yarbay Dahlia Durner
Hakim Yarbay Gabriel Sarig
Hakim Yarbay Zrobavel Shalev

AYDINLIK — THKO'nun iç yapısı ve yönetici organları nasıl oluşuyordu, kararlar nasıl alınıyordu?

TÜRKAN SABUNCU: THKO'da önderler kendiliğinden oluşuyordu. Cihan İstanbul'a gitmiş etrafına adam toplamıştı. Bazı kişiler bazı grupların başını çekiyordu. Gruplar çoğu zaman kendi başlarına hareket ederlerdi. Denizler öğrencileri sürüklerlerdi. Onlar doğal önderlerdi. Cephede bize göre daha şekillenmiş bir örgütlenme vardı.

THKO'da önderlik miraz gibi devrolurdu. Biri yakalanınca yerine öbürü kalıyordu. Seçim falan yoktu. Denizlerden sonra Cihan da yakalanınca, dışardakiler kendi başlarına hareket etmeye başladılar. Dışardakilerden en çok Gülay Özdeş'e güveniliyordu. Cihan Maltepe'den kaçtıktan sonra Gülay'la ilişki kurmak istedi. Gülay yanaşmadı. Bense ilişki kurması için Gülay'a ısrar ediyordum. Bana, ''Onlar gelirse bizi saf dışı bırakırlar,'' diyerek ikna etmeye çalıştı. Sonra ben kendim Cihan'la ilişki kurdum. Gülay'ın bildiği her şeyi ben de bildiğim için sonunda Gülay da ilişki kurmak zorunda kaldı.

RECEP SAKIN— Yönetici meselesi giderek değişti. Hüseyin hapishanede örgütlenmenin önemini kavradı. Hapiste onlar kendilerine gitti gözüyle bakıyorlardı. Hüseyin THKO'yu devam ettirecek bir mekanizma lazım diye düşündü. Kendileri dışında dört kişilik bir komite seçilmesini önerdi. Adayları da belirtti. Dışarda dört kişilik komite Hüseyin'in adaylarından seçildi. Hüseyin ilk defa biraz olsun demokratik davrandı.

TÜRKAN SABUNCU 1971 yılı boyunca THKO içinde demokrasi uygulanmadığını kesin olarak söyleyebilirim.

RECEP SAKIN— Demokrasi bir defa da dağda uygulandı. Hüseyin yakalanınca, seçimle bir sorumlu seçmek gereğini duyduk. Hüseyin olmayınca ne yapılacağını hiç birimiz bilmiyorduk. İnsiyatif geliştirmemiştik. Kısacası başımız ne zaman belaya girdiyse o zaman demokrasiye sarıldık.

AYDINLIK— Örgüt durumunuz böyle. Peki THKO'lular nasıl yaşarlardı? Eylemler arasında ve öncesinde nasıl vakit geçirirdiniz? Ne gibi ideolojik hazırlıklar yapardınız;

SEYFİ ALKAN— Ceketlerin koltuk altına tabanca kılıfı dikmek çok zamanımızı alırdı. ODTÜ arazisinde ava giderdik. Çifteyle sığırcık vururduk. Tilki de vurduk bir kere. Etini yedik. Alışalım diye. Bazı arkadaşlar Eymir Gölünde kurbağa yakalar, yerlerdi. Alışalım diye. Kantin soyardık. ODTÜ kantinini her örgüt soyardı. Herhangi bir ideolojik çalışma, eğitim çalışması yapıldığını hatırlamıyorum.

TÜRKAN SABUNCU ODTÜ'de ve illegal evlerde sabahtan akşama kadar hangi bankayı soyalım, kimi kaçıralım diye konuşurduk. Bol espri yapılırdı. Deniz'le Yusuf her vesileyle bir oyun oynarlardı. Hemen kişilik değiştirir, hayali olaylar yaşarlardı. En çok yaptıkları Deniz'in damat adayı, Yusuf'un gelin adayı, Sinan'ın da kayınpeder olması oyunuydu. Deniz kız istemeye gelir, Sinan ona ne iş yaptığını sorar, o da kömürcü Rıfkı olduğunu söylerdi. Gülmekten kırılırdık. Bir yıl içinde aramızda tek kitap okuyan olmadı. Red Kit okumak alışkanlık haline geldi. Bir iki roman da okunmuş olabilir. 1971 yılının tamamı boyunca ve 1972'de biz yakalandığımız güne kadar bir kere dahi siyasi tartışma yapılmadı. Ben önder arkadaşların hemen hepsini tanıdım. Onlar da tartışmadılar. Tartışılan eylemlerdi.

Öğrencilerle ilişkimiz yoktu. Banka soygunlarından, bir de bazı tanıdıklardan aldığımız borçlarla geçinirdik. Şimdi düşünüyorum da bize borç verenler, bir daha yanlarına gitmeyelim diye vermişlerdir bize para diyorum.

SEYFİ ALKAN— Evler düzensiz ve pisti. Ceketle ayakkabıyla yatmak bile adet haline gelmişti.

RECEP SAKIN— Bazı arkadaşlar bazen çorapları toplar ODTÜ'de makinada yıkardı. Öğrencilerin saatlerini, botlarını, kazaklarını alırdık. Üzerimizde gördüklerinde, bazıları bizden çekindiği için bazılarıysa, önemli işlerle uğraştığımızı zannederek hiç bir şey söylemezlerdi.

SEYFİ ALKAN— Görüldüğü gibi eylemlerden önce ideolojik hazırlık diye bir şey yoktu. Önderlerimiz bilir diyerek bize verilen görevleri yerine getirirdik.

AYDINLIK— Ailelerinizle ilişkileriniz nasıldı?

TÜRKAN SABUNCU Hepimiz ailelerimizi terkettik. Bir yandan polis, bir yandan ailelerimiz bizleri arardı. Ailelerimizden kaçıyorduk. Aileleri ayakbağı görüyorduk. Aileler bu yüzden perişan durumdaydı.

RECEP SAKIN— Ben 20 yıl babamın yanından ayrılmamıştım. Yani yatılı falan okumadım. THKO'ya katılınca yüzümü göremez oldular. Tabii bu onlarda şok etkisi yaptı. Ama ailesini ayakbağı görmeyen THKO'lu olamazdı.

AYDINLIK— Diğer insanlarla ilişkileriniz nasıldı?

TÜRKAN SABUNCU Biz THKO'lular çok samimi bir arkadaş grubuyduk. Kendi kendimize yetiyorduk. Başkalarıyla hiç ilişkimiz yoktu.

RECEP SAKIN—Evlenmek yanlış ve engelleyici olarak görülüyordu. Evlenmek insanı pasifist yapardı.

SEYFİ ALKAN— Kızlarla arkadaşlık etmek Hüseyin tarafından yasaklanmıştı.

TÜRKAN SABUNCU Hüseyin, Gülay'la benim erkek arkadaşlarımızın bulunup bulunmadığını kontrol için bazı arkadaşları görevlendirmiş.

SEYFİ ALKAN— Kız kantininde oturmak kesinlikle yasaktı.

AYDINLIK— Dört Amerikalının kaçırılmasından sonra Denizler Ankara'da kalmış olsalardı örgütünüz gelişebilir miydi?

TÜRKAN SABUNCU Hayır. Dediğim gibi biz küçük bir gruptuk. Şehirde örgütlenmeye inanmıyorduk. Amacımız dağa çıkmak ve orada köylülerle bir ordu kurmaktı.

AYDINLIK— Şehirde eylem koymasaydınız daha mı başarılı olurdunuz?

RECEP SAKIN— Sonuç değişmezdi. Örgütün ideolojik bir temeli yoktu. Çöküş, yıkıntı ve yılgınlığın nedeni karşılaşılan aksilikler değildi, siyasetsizlikti.

SEYFİ ALKAN— Bir de demokrasi bulunmaması, bizleri giderek pasifleştiriyordu. Örgüte eleştirin var. Açıkça söyleyemiyorsun. Çıkar yol olmadığını görüyorsun, konuşamıyorsun. THKO içinde olduğumuz sürece bu çelişki beni çok rahatsız etti. Bu insanı vurdum duymazlığa sevkediyordu. Başlıyorsun durumu idare etmeye, derken olumsuz şeyler oluyor, idare edilemez noktaya geliyor. Hatalar işlemeye başlıyorsun. Bu sefer seni hatalarından dolayı cendere içine alıyorlar.

RECEP SAKIN— THKO dağda da başarılı olamadı. Maceracı çizgisi onu başarısızlığa, çöküşe ve yılgınlığa götürdü.

TÜRKAN SABUNCU Evet. Denizler, özellikle de Hüseyin yakalandıktan sonra kafamızda epey şey yıkıldı. Ankara'dan ümidi kestik. İstanbul'da ve Nurhak'da arkadaşlar var demeye başladık.

RECEP SAKIN— Denizler yakalandığında üzüldüm tabii ama fazla önemsemedim. Hüseyin var diyordum. O yakalandığında hepimiz dağdaydık. Çöküntü oldu. Sinan var ama ben hiç bir zaman Sinan'ı bu işin adamı olarak görmedim. Benim için hareket Hüseyin'di.

SEYFİ ALKAN— THKO'nun devamı için İstanbul'a ümit bağladım. Cihanlar oradaydı. Hepimiz İstanbul'a gittik. Durum aslında belliydi. Orada bazı eylem girişimleri oldu. Ne var ki, harekete kararsızlık hakimdi. Başarısızlığa uğradık. Bu da kaçınılmazdı, çünkü baştan beri bireysel maceracı bir çizgi izlemiştik. Kitle ile bütünleşme, kitleden öğrenip, kitleye öğretme, halkın huzuru ve refahı diye hiç bir şey düşünmemiştik.

Devam edecek

açıkça DOĞAN YURDAKUL

Bir devlet dairesi

Çoktandır aradığımız fırsatı yakalayınca hasret gidermek için birkaç günlüğüne Sivas'a geldik.

Dondurucu soğuklar yeni kalkmış, güneşin ortaya çıkmasıyla birlikte şehrin ünlü tozu ortalığı kaplamaya başlamış. Şehir merkezinde yeni yol açma çalışmaları dışında önemli bir değişiklik yok. Ama bu yol açma işi de bazı haksız ev yıkmalara sebep olduğundan vatandaşların tepkileri ve hatta evleri yıkılanların Emniyete yürüyüşleriyle devam ediyor.

Sıkıyönetim süresince fazla bir olay olmamış ama şubatta sıkıyönetimin kaldırılmasından bu yana özellikle MHP'liler tarafından yine huzur bozulmaya çalışılıyor. Bu arada AP hükümetinin kuruluşundan beri polisin açıkça MHP'lilerin tarafını tutması ve Emniyet ve Cezaevindeki işkence olayları halktaki tedirginliği gittikçe artırıyor. Bu gelişmeler hakkında halktan dinlediklerimi başka yazılarda okuyuculara duyurmaya çalışacağım. Bugünkü yazımda, çeşitli kişilerden duyduğum ilginç bir devlet dairesi hikayesini anlatmak istiyorum.

Şehrin 13 kilometre dışında, resmi kayıtlara göre ikisi odacı onbir memurun maaş aldığı bir daire. Ama adı var kendi yok. Memurları maaş almakla birlikte dairenin kapısına kilit vurulmuş. Bunun en önemli sebebi burasının ''sürgün'' yeri olması ve başka yerlerde çeşitli damgalar yemiş olanların buraya sürülmesi ve sonra da unutulması.

Müdür İstanbul'dan atanmış ama burada ''yolunu bulamayacağı'' için gelmemiş. Nasıl yapıp da atama kararına rağmen göreve başlamadığı bilinemiyor.

Zaten kurulduğundan beri müdür görmemiş olan bu daire, zaman zaman müdür vekilleriyle idare edilmiş. Ama onlar da işin başında uzun boylu durmamışlar.

CHP döneminde gelen ilk müdürvekili, AP'den torpil bulup başka bir ile tayinini yaptırıp gitmiş.

Onun yerine bırakılan müdürvekili ise MHP'nin ''oba'' başkanlarından. Sivas'ta olmadık rezaletleri yapmış. Daireye emaneten bırakılan bir otomobili alarak kadınlı alemler düzenlemiş, borç alıp ödemeyerek birçok kişiyi dolandırmış. Daha sonra Demirel hükümeti gelince Ankara'ya tayinini yaptırmış, gitmiş.

Böylece müdürvekili de gidince, iş müdürvekilinin vekiline kalmış. Bu ise dairenin bir odasında dostu ile yatıp kalkan biriymiş. Kış gelip havalar soğuyunca dostu ile birlikte geneleve yerleşmiş. Dedikodular ayyuka çıkınca, Sivas'ı bırakıp İzmir'e gitmiş. Ve orada genelev işletmeye başlamış. Zaman zaman Sivas'a gelip daireden maaşını almaya da devam ediyormuş. Müdürvekilinin vekili, İzmir'e giderken birini yerine vekil bırakıyor. Şimdi gayriresmi olarak işin başında bulunan bu vekil vekilinin vekili ararldığı zaman bir kahvede bulunabiliyor.

Memurlar daireye gitmemelerini haklı gerekçelere dayandırıyorlar. İşyerinin şehrin 13 kilometre dışında olduğunu söylemiştim. Servis yok. Yazın yürüyerek veya ceplerinden taksi parası vererek gidip geliyorlarmış. Karda kışta bu imkan da kalmamış. Dairede içme suyu yok, ye-

(Devamı sayfa 7 sü. 3'de)